

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JEAN-PIERRE WARNER
της 14ης Φεβρουαρίου 1979 *

Περιεχόμενα

I — Εισαγωγή.....	693
II — Το άρθρο VI της GATT και ο κώδικας αντιντάμπινγκ	693
III — Η βασική κοινοτική κανονιστική ρύθμιση.....	701
IV — Η βιομηχανία κατασκευής τριβέων.....	710
V — Τα πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν στις υπό κρίση προσφυγές.....	711
VI — Οι υπό κρίση προσφυγές και τα αιτήματά τους.....	723
VII — Παραδεκτό των προσφυγών αναφορικά με το άρθρο 173.....	724
VIII — Επί της ουσίας των προσφυγών αναφορικά με το άρθρο 173.....	729
1. Ισχυρισμοί αφορώντες την τήρηση των τύπων και σχετικοί με το κύρος του κανονισμού 1778/77 στο σύνολό του.....	729
2. Ισχυρισμοί σχετικοί με τη νομιμότητα της διαδικασίας η οποία συνίσταται στην αποδοχή αναλήψεως υποχρεώσεων και κατόπιν στην επιβολή και αναστολή οριστικού δασμού.....	730
3. Ισχυρισμοί σχετικοί με τη νομιμότητα της επιβολής του οριστικού δασμού με ενιαίο συντελεστή 15%.....	735
4. Ισχυρισμοί σχετικοί με το κύρος των μεθόδων που χρησιμοποίησε η Επιτροπή για να ανακατασκευάσει τις τιμές, συμπεριλαμβανομένου του κύρους της επιλογής της των αντιπροσωπευτικών τιμών	736
α) Η «ανακατασκευή» των τιμών εξαγωγής.....	736
β) Ο ισχυρισμός που αφορά τη NTN—GKN.....	737
γ) Ο ισχυρισμός που αφορά την ISO.....	737
δ) Σύγκριση μεταξύ τιμών εξαγωγής και εγχωρίων τιμών.....	738
ε) Η «ανακατασκευή» των εγχωρίων τιμών	740
ζ) Η επιλογή των «αντιπροσωπευτικών τύπων».....	743
5. Ισχυρισμοί σχετικοί με το δικαίωμα ακροάσεως όσον αφορά το ζήτημα της υπάρξεως ή μη ντάμπινγκ.....	744
6. Ισχυρισμοί αναφορικά με τη «ζημία».....	748
7. Ισχυρισμοί αναφορικά με τους τριβείς τους οποίους κατασκευάζει η NSK Ηνωμένου Βασιλείου.....	749

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

NIPPON SEIKO ΚΑΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

8. Ισχυρισμοί σχετικοί μόνο με το κύρος του κανονισμού 261/77 και, επομένως, του άρθρου 3 του κανονισμού 1778/77	750
9. Άλλοι ισχυρισμοί σχετικοί μόνο με το κύρος του άρθρου 3	751
α) «Διάκριση» μεταξύ των τεσσάρων μεγάλων	751
β) «Διάκριση» μεταξύ των τεσσάρων μεγάλων και των λιγότερο σημαντικών ιαπώνων εξαγωγέων	752
γ) Νομιμότητα της εισπράξεως του προσωρινού δασμού μετά την αποδοχή των αναλήψεων υποχρεώσεων «αναδρομικώς»	752
IX — Η αγωγή αποζημίωσης στην υπόθεση 119/77	755
X — Τα εκκρεμή αιτήματα στην υπόθεση 119/77	756
XI — Συμπέρασμα	757

*Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,*

I — Εισαγωγή

Οι υπό κρίση προσφυγές αυτές έχουν ασκηθεί από τέσσερις ιάπωνες κατασκευαστές ένσφαιρων τριβέων και τριβέων με κωνικούς κυλίνδρους και από ορισμένο αριθμό εισαγωγέων των προϊόντων τους στην Κοινότητα, αντικείμενό τους δε είναι η αμφισβήτηση, στο σύνολό του ή εν μέρει, του κύρους ενός κανονισμού του Συμβουλίου, συγκεκριμένα του κανονισμού 1778/77, της 26ης Ιουλίου 1977 (OJ L 196, της 3ης Αυγούστου 1977, σ. 1), ο οποίος, όπως αναφέρεται στον τίτλο του, αφορά τη «θέσπιση δασμού αντνιτάμπινγκ για τους ένσφαιρους τριβείς και τους τριβείς με κωνικούς κυλίνδρους προελεύσεως Ιαπωνίας». Οι προσφεύγουσες στηρίζουν το δικαίωμα ασκήσεως αυτών των προσφυγών στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΟΚ. Σε μία από τις προσφυγές, στην υπόθεση 119/77, περιλαμβάνεται επί πλέον αγωγή αποζημίωσης βάσει του άρθρου 178 και του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 215 της Συνθήκης.

θεσία αντνιτάμπινγκ και καθώς τα ανακύπτοντα ζητήματα σ' αυτές τις προσφυγές είναι κάπως περίπλοκα, νομίζω ότι πρέπει, προτού αναφερθώ με περισσότερες λεπτομέρειες στο ποιες είναι οι προσφεύγουσες και ποια είναι τα αιτήματά τους, να εξηγήσω, κάπως εκτενώς, το γενικό πλαίσιο της υποθέσεως.

II — Το άρθρο VI της GATT και ο κώδικας αντνιτάμπινγκ

Το Συμβούλιο, το οποίο είναι ασφαλώς ο κύριος καθού σ' αυτές τις προσφυγές, αναφέρθηκε στα υπομνήματά του στην ιστορία της νομοθεσίας αντνιτάμπινγκ στα πρώτα στάδια της σε χώρες όπως ο Καναδάς (όπου θεσπίστηκε για πρώτη φορά το 1904), η Νέα Ζηλανδία, η Νότιος Αφρική, η Αυστραλία και οι ΗΠΑ. Νομίζω ότι το μόνο ενδιαφέρον αυτής της ιστορίας είναι το ότι δείχνει ότι οι συντάκτες της GATT, διατυπώνοντας το άρθρο VI αυτής της Συμφωνίας, επεδίωκαν όχι τόσο να καινοτομήσουν αλλά μάλλον να ρυθμίσουν.

Καθώς πρόκειται για την πρώτη φορά όπου το Δικαστήριο καλείται να κρίνει τη νομο-

Το άρθρο VI της GATT (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει τώρα) ορίζει, όσον αφορά τις παρούσες υποθέσεις, τα εξής:

- «1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι το ντάμπινγκ, διά του οποίου προϊόντα χώρας τινός εισάγονται εις το εμπόριον ετέρας χώρας εις τιμήν κατωτέραν της κανονικής αξίας των, είναι καταδικαστέον εφόσον προκαλεί ή επαπειλεί να προκαλέσει σοβαράν ζημίαν εις συγκεκριμένον παραγωγικόν κλάδον εντός του εδάφους συμβαλλομένου μέρους ... Προς εφαρμογήν του παρόντος άρθρου προϊόν εξαγόμενον εκ τινος χώρας προς ετέραν τοιαύτην, θεωρείται ως εισαγόμενον εις την αγοράν εισαγωγής χώρας εις τιμήν κατωτέραν της κανονικής του αξίας, εφόσον η τιμή προϊόντος:

α) είναι κατωτέρα της υπό ομαλάς εμπορικής συνθήκας επιτυγχανομένης αντιστοίχου και επιδεκτικής συγκρίσεως τιμής του ομοίου προϊόντος του προοριζομένου διά κατανάλωσιν εντός της εξαγούσης χώρας ή

β) ελλείπει τοιαύτης τιμής εν τη εσωτερική αγορά της εξαγούσης χώρας, η τιμή του εξαγομένου προϊόντος είναι κατωτέρα είτε:

i) της υπό ομαλάς εμπορικής συνθήκας επιτυγχανομένης υψηλοτέρας αντιστοίχου τιμής ομοίου προϊόντος εξαγομένου προς τρίτην χώραν, είτε

ii) του κόστους παραγωγής προϊόντος εις τον τόπον προελεύσεώς του επηυξημένου κατά εύλογόν τι ποσόν αντιπροσωπεύον τα έξοδα πωλήσεως και το κέρδος.

Εις εκάστην περίπτωσιν θέλουσι δεόντως ληφθή υπ' όψιν αι διαφοραί εις τους όρους πωλήσεως και εις την φορολογίαν ως και άλλα διαφοραί επηρεάζουσαι το συγκρίσιμον των τιμών.

2. Προς τον σκοπόν όπως εξουδετερώση ή αποτρέψη ντάμπινγκ, παν συμβαλλόμενον μέρος δύναται να επιβάλη επί του προϊόντος, όπερ αποτελεί αντικείμενον του ντάμπινγκ, αντιντάμπινγκ δασμόν μη υπερβαίνοντα ποσοτικώς το περιθώριον του ντάμπινγκ επί του προϊόντος. Προς εφαρμογήν του παρόντος άρθρου ως περιθώριον του ντάμπινγκ θεωρείται η διαφορά τιμής ως αύτη προσδιορίζεται υπό των διατάξεων της παραγράφου 1.

...

6. Ουδέν συμβαλλόμενον μέρος θέλει επισπράττει αντιντάμπινγκ ... κατά την προϊόντος τινός εκ του εδάφους ετέρου συμβαλλομένου μέρους, ειμή εφόσον ήθελε διαπιστώσει ότι συνεπεία του ντάμπινγκ ... προκαλείται ή επαπειλείται σοβαρά ζημία εις συγκεκριμένην εθνικήν παραγωγήν...»

Οι «ερμηνευτικές παρατηρήσεις» αυτού του άρθρου ορίζουν, πάλι, καθόσον ενδιαφέρουν τις υπό κρίση υποθέσεις, τα εξής:

«Το κεκαλυμμένον ντάμπινγκ εφαρμοζόμενον παρά συνεργαζομένων επιχειρήσεων (ήτοι η υπό εισαγωγέας πώλησις εις τιμήν κατωτέραν της αντιστοίχου προς την αναγραφομένην εις το τιμολόγιον εξαγωγέως μεθ' ου ο εισαγωγέας συνεργάζεται και επίσης κατωτέραν της εν τη εξαγούση χώρα τιμής) αποτελεί είδος ντάμπινγκ τιμών ως προς το οποίον το περιθώριον του ντάμπινγκ δέον να υπολογισθή επί βάσει της τιμής, εις ην μεταπαλούνται τα εμπορεύματα παρά του εισαγωγέως.

...

Ως και εις πολλές περιπτώσεις τελωνειακής διαδικασίας παν συμβαλλόμενον μέρος δύναται να απαιτή εύλογον εγγύησιν (τίτλον ή μετρητά) διά την πληρωμήν του αντιντάμπινγκ ... μέχρι της τελικής διαπιστώσεως των γεγονότων, εις ας περιπτώσεις υπάρχει υπόνοια ντάμπινγκ ...»

στο άρθρο VI της Γενικής Συμφωνίας. Οι διατάξεις που ακολουθούν διέπουν την εφαρμογή αυτού του άρθρου εφόσον λαμβάνονται μέτρα στο πλαίσιο νομοθεσίας ή κανονιστικής ρυθμίσεως αντιντάμπινγκ.»

Ο ίδιος ο κώδικας διαιρείται σε πέντε μέρη:

A — Καθορισμός του ντάμπινγκ

B — Καθορισμός της σημαντικής ζημίας κ.λπ.

C — Έρευνα και διοικητικές διαδικασίες

D — Δασμοί αντιντάμπινγκ και προσωρινά μέτρα, και

E — Μέτρα αντιντάμπινγκ για λογαριασμό τρίτης χώρας.

Ένας ορισμένος αριθμός διατάξεων των μερών A έως D είναι σημαντικός για τις παρούσες υποθέσεις.

Το μέρος A του κώδικα περιλαμβάνει ένα μόνο άρθρο, το άρθρο 2, το οποίο καθορίζει τις συνθήκες υπό τις οποίες ένα προϊόν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί αντικείμενο ντάμπινγκ. Ο γενικός κανόνας, που θυμίζει τη φρασεολογία της παραγράφου 1, στοιχείο α, του άρθρου 6 της GATT, ορίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος α:

«Για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος κώδικα, ένα προϊόν πρέπει να θεωρείται ότι αποτελεί το αντικείμενο ντάμπινγκ, δηλαδή ότι εισέρχεται στην αγορά ενός κράτους εισαγωγής σε τιμή κατώτερη από την κανονική του αξία, εάν η τιμή εξαγωγής του προϊόντος αυτού, όταν εξάγεται

Στις 30 Ιουνίου 1967 υπογράφηκε στη Γενεύη συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου VI της GATT. Αυτή η συμφωνία άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 1968. Στα συμβαλλόμενα μέρη της συμπεριλαμβάνονται η ΕΟΚ και η Ιαπωνία.

Η συμφωνία ορίζει ότι τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν «ότι οι μέθοδοι καταπολεμήσεως του ντάμπινγκ δεν πρέπει να συνιστούν αδικαιολόγητο εμπόδιο στο διεθνές εμπόριο και ότι οι δασμοί αντιντάμπινγκ δεν μπορούν να εφαρμοστούν κατά των πρακτικών ντάμπινγκ παρά μόνο εάν προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν σοβαρή ζημία σε συγκροτημένη παραγωγή ...», ότι τα μέρη αυτά θεωρούν «ότι είναι επιθυμητό να εξασφαλιστούν δίκαιες και ανοικτές διαδικασίες στις οποίες να βασίζεται η πλήρης εξέταση των υποθέσεων ντάμπινγκ» και ότι επιθυμούν «να ερμηνεύσουν τις διατάξεις του άρθρου VI της Γενικής Συμφωνίας και να εκπονήσουν τους κανόνες για την εφαρμογή τους με σκοπό την επίτευξη αυξημένης ομοιομορφίας και βεβαιότητας κατά την εφαρμογή τους».

Έτσι αυτή η συμφωνία θεσπίζει ένα «κώδικα αντιντάμπινγκ», το άρθρο 1 του οποίου ορίζει:

«Η επιβολή δασμού αντιντάμπινγκ είναι μέτρο που πρέπει να λαμβάνεται μόνο υπό τις προϋποθέσεις οι οποίες προβλέπονται

από τη μία χώρα στην άλλη, είναι κατώτερη της συγκρίσιμης τιμής που ισχύει υπό ομαλές εμπορικές συνθήκες (κατά τις συνήθεις εμπορικές πράξεις) για ένα ομοειδές προϊόν που προορίζεται για κατανάλωση στη χώρα εξαγωγής.»

Μετά τον καθορισμό της εκφράσεως «ομοειδές προϊόν» (άρθρο 2, παράγραφος b) και την αναφορά σε περιπτώσεις όπου τα προϊόντα δεν εισάγονται απευθείας από το κράτος καταγωγής (άρθρο 2, παράγραφος c), το άρθρο προβλέπει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν όταν είναι αδύνατο ή, εν πάση περιπτώσει απρόσφορο, να καθορισθεί το περιθώριο ντάμπινγκ με άμεση σύγκριση μεταξύ της εγχώριας τιμής και της τιμής εξαγωγής.

Η παράγραφος d του άρθρου 2 αφορά την περίπτωση την οποία το άρθρο VI, παράγραφος 1, στοιχείο b της GATT χαρακτηρίζει ως «έλλειψη» εγχώριας τιμής ισχύουσας «υπό ομαλές εμπορικές συνθήκες». Στο μέτρο που ενδιαφέρει την παρούσα υπόθεση ορίζει:

«Όταν καμία πώληση ομοειδούς προϊόντος δεν έχει πραγματοποιηθεί υπό ομαλές εμπορικές συνθήκες στην εσωτερική αγορά της χώρας εξαγωγής ή όταν, λόγω της ιδιαίτερης καταστάσεως της αγοράς, τέτοιες πωλήσεις δεν επιτρέπουν ουσιαστική σύγκριση, το περιθώριο ντάμπινγκ καθορίζεται με σύγκριση προς ... το κόστος παραγωγής στη χώρα καταγωγής, προσαυξημένο κατά ένα εύλογο ποσό για έξοδα διαχειρίσεως, πωλήσεως και άλλα, καθώς και για τα κέρδη. Κατά γενικό κανόνα, η προσαύξηση για τα κέρδη δεν θα υπερβαίνει το συνήθως πραγματοποιούμενο κέρδος επί πωλήσεως προϊόντων της ίδιας γενικής κατηγορίας στην εσωτερική αγορά της χώρας καταγωγής.»

Όσον αφορά την «τιμή εξαγωγής», η παράγραφος e προβλέπει:

«Όταν δεν υπάρχει τιμή εξαγωγής ή όταν οι ενδιαφερόμενες αρχές θεωρούν ότι δεν μπορούν να βασιστούν στην τιμή εξαγωγής λόγω της υπάρξεως συνδέσμου ή αντισταθμιστικού διακανονισμού μεταξύ εξαγωγέα και εισαγωγέα ή τρίτου προσώπου, η τιμή εξαγωγής μπορεί να προσδιορισθεί με βάση την τιμή στην οποία τα εισαγόμενα προϊόντα μεταπωλούνται για πρώτη φορά σε ανεξάρτητο αγοραστή ή, εάν τα προϊόντα δεν μεταπωλούνται σε ανεξάρτητο αγοραστή ή δεν μεταπωλούνται στην κατάσταση στην οποία εισήχθησαν, με οποιαδήποτε εύλογη βάση την οποία μπορούν να καθορίσουν οι αρχές.»

Η παράγραφος f ορίζει ότι η σύγκριση πρέπει να γίνεται «σε αναφορά προς τις τιμές που ισχύουν στο ίδιο εμπορικό στάδιο, το οποίο είναι καταρχήν το στάδιο "εκ του εργοστασίου", και σε αναφορά με πωλήσεις που πραγματοποιούνται σε όσο το δυνατόν πλησιέστερες μεταξύ τους ημερομηνίες». Σε κάθε περίπτωση θα «λαμβάνονται δεόντως υπόψη, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές τους», οι διαφορές των όρων πωλήσεως, οι διαφορές στη φορολογία και άλλες, οι οποίες επηρεάζουν τη δυνατότητα συγκρίσεως των τιμών, καθώς και «τα έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των φόρων και των δασμών, που καταβλήθηκαν και τα κέρδη που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της εισαγωγής και της μεταπωλήσεως», όταν η τιμή εξαγωγής ανακατασκευάζεται σύμφωνα με την παράγραφο e.

Στο μέρος B του κώδικα, το άρθρο 3 περιλαμβάνει λεπτομερείς διατάξεις αναφορικά με τον καθορισμό του ζητήματος σοβαρής ζημίας ή απειλής τέτοιας ζημίας για την εθνική παραγωγή. Το άρθρο 3, παράγραφος a, ορίζει ότι το ντάμπινγκ πρέπει να

είναι «προφανώς η κύρια αιτία» μιας τέτοιας ζημίας ή μιας τέτοιας απειλής. Για να λάβουν την απόφασή τους, οι αρχές πρέπει «να σταθμίσουν, αφενός, τα αποτελέσματα του ντάμπινγκ και, αφετέρου, όλους τους άλλους παράγοντες στο σύνολό τους που μπορούν να έχουν δυσμενή επίδραση επί της παραγωγής». Ο καθορισμός πρέπει να βασιστεί «σε όλες τις περιπτώσεις σε πραγματικές διαπιστώσεις και όχι σε απλούς ισχυρισμούς ή υποθετικές δυνατότητες». Η παράγραφος b του άρθρου ορίζει ότι «η εκτίμηση των αποτελεσμάτων των εισαγωγών, οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο ντάμπινγκ, επί της εν λόγω παραγωγής ... θα βασίζεται στην εξέταση όλων των παραγόντων που επηρεάζουν την κατάσταση της παραγωγής αυτής, όπως η εξέλιξη και οι προοπτικές όσον αφορά τον κύκλο εργασιών, τα μερίδια της αγοράς, τα κέρδη, οι τιμές (συμπεριλαμβανομένου του μέτρου κατά το οποίο η τιμή παραδόσεως του εκτελωνισμένου προϊόντος είναι καλύτερη ή ανώτερη από τη συγκρίσιμη τιμή του ομοειδούς προϊόντος που επικρατεί, υπό ομαλές εμπορικές συνθήκες, στη χώρα εισαγωγής), οι εξαγωγικές δυνατότητες, η απασχόληση, ο όγκος των εισαγωγών που αποτελούν το αντικείμενο ντάμπινγκ και ο όγκος των άλλων εισαγωγών, ο βαθμός χρησιμοποίησης των δυνατοτήτων της εγχώριας βιομηχανίας και οι περιοριστικές εμπορικές πρακτικές». Προβλέπεται ρητά ότι «ένα μόνο ή ακόμα και περισσότερα από αυτά τα κριτήρια δεν έχουν κατ' ανάγκη αποφασιστική σημασία». Η παράγραφος c του άρθρου ορίζει στη συνέχεια ότι:

«Για να διαπιστωθεί εάν οι εισαγωγές που αποτελούν το αντικείμενο ντάμπινγκ προξένησαν ζημία, θα εξεταστούν όλοι οι άλλοι παράγοντες οι οποίοι, μεμονωμένα ή σε συνδυασμό, μπορούν να έχουν δυσμενή επίδραση στην παραγωγή, όπως ο όγκος και οι τιμές των εισαγωγών χωρίς ντάμπινγκ του οικείου προϊόντος, ο ανταγωνισμός μεταξύ των ίδιων των ημεδαπών παραγωγών, η συρρίκνωση της ζητήσεως που οφεί-

λεται στην υποκατάσταση άλλων προϊόντων ή σε μεταβολές των προτιμήσεων των καταναλωτών.»

Στο μέρος C προβλέπονται λεπτομερείς διαδικαστικοί κανόνες.

Η έρευνα αρχίζει, κατά γενικό κανόνα, κατόπιν αιτήσεως που υποβάλλεται για λογαριασμό του θυγόμενου παραγωγικού κλάδου, αυτή δε η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από αποδεικτικά στοιχεία για το ντάμπινγκ και τη ζημία (άρθρο 5, παράγραφος a). Μετά την έναρξη της έρευνας και κατόπιν, τα αποδεικτικά στοιχεία για το ντάμπινγκ και τη ζημία πρέπει να εξεταστούν συγχρόνως (άρθρο 5, παράγραφος b), η δε έρευνα πρέπει να περατωθεί χωρίς καθυστέρηση μόλις οι αρχές πειστούν ότι τα αποδεικτικά στοιχεία, είτε για το ντάμπινγκ, είτε για τη ζημία, είναι ανεπαρκή ή «όταν τα περιθώριο του ντάμπινγκ, ο όγκος των εισαγωγών με ντάμπινγκ, πραγματικών ή δυνητικών, ή η ζημία είναι αμελητέα» (άρθρο 5, παράγραφος c).

Τα άρθρα 6 και 7 αφορούν αντίστοιχα τις αποδείξεις και τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν οι εξαγωγείς να αναθεωρήσουν τις τιμές τους. Λόγω της σημασίας που έχουν σε σχέση με ορισμένο αριθμό ζητημάτων στις παρούσες προσφυγές, πρέπει να τα παραθέσω στο σύνολό τους:

«Άρθρο 6

Αποδείξεις

a) Στους αλλοδαπούς προμηθευτές και σ' όλα τα άλλα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη παρέχονται ευρείες δυνατότητες να υποβάλουν γραπτώς κάθε αποδεικτικό στοιχείο

που θεωρούν χρήσιμο για τις ανάγκες της εν λόγω έρευνας αντιντάμπινγκ. Έχουν επίσης το δικαίωμα, εφόσον υπάρχει λόγος, να εκθέσουν προφορικά τα αποδεικτικά τους στοιχεία.

b) Οι οικείες αρχές παρέχουν στον καταγγέλλοντα και στους προφανώς ενδιαφερόμενους εισαγωγείς και εξαγωγείς, καθώς και στις κυβερνήσεις των χωρών εξαγωγής, την ευκαιρία να λάβουν γνώση όλων των σχετικών για την υποβολή των φακέλλων τους πληροφοριών που δεν είναι απόρρητες, υπό την έννοια της κατωτέρω παραγράφου c και τις οποίες χρησιμοποιούν οι αρχές αυτές σε μια έρευνα αντιντάμπινγκ. Τους παρέχουν επίσης την ευκαιρία να προετοιμάσουν την παρουσίαση των απόψεών τους με βάση αυτές τις πληροφορίες.

c) Όλες οι πληροφορίες οι οποίες είναι από τη φύση τους απόρρητες (για παράδειγμα διότι η αποκάλυψή τους θα ευνοούσε σε αισθητό βαθμό έναν ανταγωνιστή ή θα προξενούσε σημαντική ζημία σ' εκείνον που προβαίνει στην αποκάλυψή της ή στο πρόσωπο από το οποίο αυτός έλαβε αυτές τις πληροφορίες) ή εκείνες που παρέχονται εμπιστευτικά από τα μέρη σε μία έρευνα αντιντάμπινγκ, θεωρούνται ως αυστηρώς απόρρητες από τις οικείες αρχές, οι οποίες δεν τις κοινολογούν χωρίς ειδική άδεια εκείνου που τις παρέσχε.

d) Εντούτοις, εάν οι οικείες αρχές κρίνουν ότι μία αίτηση για εμπιστευτική μεταχείριση δεν είναι δικαιολογημένη και εάν ο παρέχων την πληροφορία δεν θέλει ούτε να γίνει δημόσια γνωστή, ούτε να επιτραπεί η κοινολόγησή της, σε γενικές γραμμές ή υπό τη μορφή περιλήψεως, οι αρχές είναι ελεύθερες να μην λάβουν υπόψη μια τέτοια πληροφορία, εκτός αν μπορεί να αποδειχθεί επαρκώς από πρόσφορες πηγές ότι η πληροφορία είναι ορθή.

e) Προς επαλήθευση των πληροφοριών που παρασχέθηκαν ή προς συμπλήρωσή τους οι αρχές μπορούν εν ανάγκη να διεξαγάγουν έρευνες σε άλλες χώρες, υπό την προϋπόθεση ότι θα συμφωνήσουν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, ότι θα ειδοποιηθούν οι εκπρόσωποι της κυβερνήσεως της οικείας χώρας και με την επιφύλαξη ότι η τελευταία δεν αντιτίθεται στην έρευνα.

f) Όταν οι αρμόδιες αρχές πεισθούν ότι υφίστανται επαρκείς αποδείξεις που δικαιολογούν την έναρξη έρευνας αντιντάμπινγκ, σύμφωνα με το άρθρο 5, πρέπει να ειδοποιηθούν οι εκπρόσωποι του κράτους εξαγωγής και οι προφανώς ενδιαφερόμενοι εξαγωγείς και εισαγωγείς, ενώ μπορεί να δημοσιευτεί σχετικά δημόσια ανακοίνωση.

g) Καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας αντιντάμπινγκ όλα τα μέρη πρέπει να έχουν πλήρως τη δυνατότητα να υπερασπίσουν τα συμφέροντά τους. Για το σκοπό αυτό, οι οικείες αρχές παρέχουν, κατόπιν ασκήσεως, τη δυνατότητα σε όλα τα αμέσως ενδιαφερόμενα μέρη να συναντήσουν εκείνα τα μέρη που έχουν αντίθετα συμφέροντα, έτσι ώστε να εκτεθούν οι αντιτιθέμενες απόψεις και να ακουστούν τα επιχειρήματα προς αντίκρουσή τους. Κατά την παροχή αυτής της δυνατότητας πρέπει να ληφθεί υπόψη η ανάγκη διαφυλάξεως των απόρρητου χαρακτήρα πληροφοριών καθώς και της διευκολύνσεως των μερών. Δεν υφίσταται καμία υποχρέωση για κανένα μέρος να συμμετάσχει σε μια συνάντηση, η δε παράλειψη μιας τέτοιας συμμετοχής δεν μπορεί να βλάψει τη θέση του μέρους αυτού.

h) Οι οικείες αρχές κοινοποιούν στους εκπροσώπους της χώρας εξαγωγής και στα αμέσως ενδιαφερόμενα μέρη τις αποφάσεις τους όσον αφορά την επιβολή ή τη μη επιβολή δασμών αντιντάμπινγκ, γνωστοποιώ-

ντας τους λόγους για τη λήψη αυτών των αποφάσεων, καθώς και τα χρησιμοποιηθέντα κριτήρια, καθιστούν δε δημόσιες τις αποφάσεις αυτές, εκτός αν υπάρχουν ειδικοί λόγοι για να μη γίνει αυτό.

i) Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εμποδίζουν τις αρχές να λάβουν προσωρινές αποφάσεις, θετικές ή αρνητικές, ή να εφαρμόσουν συνοπτικά προσωρινά μέτρα. Σε περιπτώσεις που ένα ενδιαφερόμενο μέρος δεν αποκαλύπτει τις απαραίτητες πληροφορίες, μπορεί να συναχθούν οριστικές διαπιστώσεις, θετικές ή αρνητικές, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία.

Άρθρο 7

Αναλήψεις υποχρεώσεων αναφορικά με τις τιμές

a) Η διαδικασία αντιντάμπινγκ μπορεί να περατωθεί χωρίς επιβολή δασμών αντιντάμπινγκ ή προσωρινών μέτρων εάν οι εξαγωγείς αναλάβουν εκουσίως την υποχρέωση να αναθεωρήσουν τις τιμές τους, έτσι ώστε να εξλειφθεί το περιθώριο ντάμπινγκ, ή να μην εξάγουν πλέον στην εν λόγω περιοχή σε τιμές ντάμπινγκ, εάν οι οικείες αρχές κρίνουν ότι η λύση αυτή είναι αποδεκτή από πρακτική άποψη, π.χ. αν ο αριθμός των υπαρχόντων ή δυνατόν να υπάρξουν εξαγωγέων δεν είναι τόσο μεγάλος και ή αν υφίστανται οι κατάλληλες εμπορικές πρακτικές.

b) Εντούτοις, αν οι ενδιαφερόμενοι εξαγωγείς αναλάβουν την υποχρέωση, κατά τη διάρκεια της έρευνας της υποθέσεώς τους, να αναθεωρήσουν τις τιμές τους ή να μην εξάγουν το οικείο προϊόν, και οι αρμόδιες αρχές δεχτούν τις αναλήψεις υποχρεώσεων, η έρευνα για τη ζημία θα συνεχιστεί μέχρι τέλους, εάν το επιθυμούν οι εξαγωγείς ή εάν αποφασίσουν σχετικά οι οικείες αρ-

χές. Εάν συναχθεί το συμπέρασμα ότι δεν υπήρξε ζημία, οι υποχρεώσεις τις οποίες ανέλαβαν οι εξαγωγείς καθίστανται αυτομάτως άνευ αντικειμένου, εκτός αν οι εξαγωγείς δηλώσουν το αντίθετο. Το γεγονός ότι οι εξαγωγείς δεν προσφέρονται να αναλάβουν τέτοιες υποχρεώσεις κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της έρευνας ή ότι δεν αποδέχονται την πρόσκληση των αρχών που εκτελούν την έρευνα να τις αναλάβουν, δεν μπορεί με κανένα τρόπο να έχει αρνητικές συνέπειες όσον αφορά την εκτίμηση των υποθέσεών τους. Εντούτοις, οι αρχές είναι ασφαλώς ελεύθερες να θεωρήσουν ότι είναι πολύ πιθανό να πραγματοποιηθεί η απειλούμενη ζημία εάν συνεχιστούν οι εισαγωγές που αποτελούν το αντικείμενο ντάμπινγκ.»

Στο μέρος D του κώδικα, η επιβολή και η είσπραξη των δασμών αντιντάμπινγκ αναφέρονται στο άρθρο 8. Σύμφωνα με την παράγραφο α αυτού του άρθρου είναι «επιθυμητό» ο επιβαλλόμενος δασμός να είναι πιο μικρός από το περιθώριο ντάμπινγκ εάν ένας μικρότερος δασμός μπορεί να επαρκεί για την εξάλειψη της ζημίας στην εγχώρια παραγωγή. Η παράγραφος β ορίζει, στο μέτρο που μας αφορά:

«Όταν επιβάλλεται δασμός αντιντάμπινγκ για οποιοδήποτε προϊόν, ένας τέτοιος δασμός, το ύψος του οποίου θα είναι το κατάλληλο για κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, πρέπει να πλήττει χωρίς διακρίσεις τις εισαγωγές του εν λόγω προϊόντος, απ' όπου και αν προέρχονται, οι οποίες έχει διαπιστωθεί ότι αποτελούν το αντικείμενο ντάμπινγκ και ότι προξενούν ζημία. Οι αρχές καθορίζουν ονομαστικά τον προμηθευτή ή τους προμηθευτές του εν λόγω προϊόντος. Εάν, εντούτοις, εμπλέκονται πολλοί προμηθευτές από την ίδια χώρα, και είναι δύσκολο πρακτικά να κατονομαστούν όλοι, οι αρχές μπορούν να ονομάσουν την προμηθευτρια χώρα ...»

Η παράγραφος c προβλέπει ότι:

«Το ποσό του δασμού αντιντάμπινγκ δεν πρέπει να υπερβαίνει το περιθώριο ντάμπινγκ, όπως καθορίστηκε δυνάμει του άρθρου 2. Συνεπώς, εάν διαπιστωθεί ότι ο εισπραττόμενος με τον τρόπο αυτό δασμός υπερβαίνει το πραγματικό περιθώριο ντάμπινγκ, το ποσό επί πλέον του περιθωρίου αποδίδεται το ταχύτερο δυνατό.»

Η παράγραφος d θέτει ορισμένους κανόνες που ισχύουν όταν εφαρμόζεται ένα «σύστημα βασικών τιμών». Αυτοί οι κανόνες δεν αφορούν άμεσα την υπό κρίση υπόθεση, αλλά εμπλέκονται κατά ένα μέρος στο μηχανισμό αντιντάμπινγκ της ΕΚΑΧ, στον οποίο έγινε αναφορά κατά τη διαδικασία. Πολύ συνοπτικά, σε ένα τέτοιο σύστημα γίνεται σύγκριση μεταξύ της τιμής εξαγωγής και μιας «βασικής τιμής», η οποία καθορίζεται προς το σκοπό αυτό. Οι κανόνες αυτοί ορίζουν, μεταξύ άλλων, ότι η τιμή βάσεως δεν πρέπει να υπερβαίνει «την κατώτατη κανονική τιμή στην προμηθεύτρια χώρα ή στις προμηθεύτριες χώρες όπου επικρατούν ομαλές συνθήκες ανταγωνισμού».

Όσον αφορά τη διάρκεια των δασμών αντιντάμπινγκ, το άρθρο 9 προβλέπει ότι ένας τέτοιος δασμός πρέπει να παραμείνει σε ισχύ «μόνο για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο είναι αναγκαίος για την εξουδετέρωση του ντάμπινγκ που προκαλεί ζημία» και ότι «οι οικείες αρχές θα επανεξετάζουν την ανάγκη συνεχισίσεως της επιβολής του δασμού, όταν αυτό δικαιολογείται, είτε με δική τους πρωτοβουλία, είτε εάν το ζητήσουν οι ενδιαφερόμενοι προμηθευτές ή εισαγωγείς του προϊόντος, υποβάλλοντας συγχρόνως στοιχεία που να στηρίζουν την ανάγκη αυτής της επανεξετάσεως».

Το άρθρο 10 αναφέρεται στα «προσωρινά μέτρα». Τέτοια μέτρα μπορούν να ληφθούν

«μόνο όταν έχει ληφθεί προκαταρκτική απόφαση ότι υφίσταται ντάμπινγκ και όταν υπάρχουν επαρκείς αποδείξεις για τη ζημία» (άρθρο 10, a). Μπορούν να «λάβουν τη μορφή προσωρινού δασμού ή, προτιμότερα, ασφάλειας — με κατάθεση ενός ποσού ή με εγγύηση — ίσης προς το ύψος του προσωρινώς εκτιμηθέντος δασμού αντιντάμπινγκ, χωρίς να είναι μεγαλύτερη από το προσωρινώς εκτιμηθέν περιθώριο του ντάμπινγκ» (άρθρο 10, b). Οι οικείες αρχές πρέπει να «πληροφορούν τους εκπροσώπους της χώρας εξαγωγής και τα αμέσως ενδιαφερόμενα μέρη για τις αποφάσεις τους σχετικά με την επιβολή δασμών ή τη λήψη προσωρινών μέτρων, αναφέροντας τους λόγους για τους οποίους ελήφθησαν αυτές οι αποφάσεις και τα χρησιμοποιούμενα κριτήρια», οι δε αποφάσεις πρέπει κανονικά να δημοσιεύονται (άρθρο 10, c). Τα μέτρα πρέπει να περιορίζονται σε μια όσο το δυνατόν βραχύτερη περίοδο και, ειδικότερα, «να μην επιβάλλονται για περίοδο μεγαλύτερη των τριών μηνών ή, με απόφαση των οικείων κρατών κατόπιν αιτήσεως του εξαγωγέα και του εισαγωγέα, των έξι μηνών» (άρθρο 10, d).

Τέλος, υπάρχουν και οι διατάξεις του άρθρου 11 σχετικά με την αναδρομικότητα. Το άρθρο αυτό θεσπίζει τη γενική αρχή ότι οι δασμοί αντιντάμπινγκ και τα προσωρινά μέτρα δεν πρέπει να έχουν αναδρομική ισχύ. Υπάρχουν εξαιρέσεις από την αρχή αυτή, μία από τις οποίες (αναφερόμενη στην παράγραφο i του άρθρου 11) σχετίζεται άμεσα με τις παρούσες υποθέσεις και μία άλλη (αναφερόμενη στην παράγραφο iii) έχει ορισμένη σημασία σε σχέση με τους κανόνες αντιντάμπινγκ της ΕΚΑΧ.

Η εξαίρεση της παραγράφου i σημαίνει, εν συντομία, ότι μπορούν να επιβληθούν αναδρομικά δασμοί για την περίοδο κατά την οποία εφαρμόζονται προσωρινά μέτρα όταν έχουν ληφθεί προσωρινά μέτρα και εφόσον οι εισαγωγείς με ντάμπινγκ που

πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής τους θα προξενούσαν σοβαρή ζημία αν δεν λαμβάνονταν αυτά τα μέτρα. Περαιτέρω, η παράγραφος i καταλήγει:

«Εάν ο δασμός αντιντάμπινγκ που καθορίζεται στην τελική απόφαση είναι μεγαλύτερος από τον προσωρινώς καταβληθέντα δασμό, η διαφορά δεν αναζητείται. Εάν ο δασμός που καθορίζεται στην τελική απόφαση είναι χαμηλότερος από τον προσωρινώς καταβληθέντα δασμό ή το κατ'εκτίμηση ορισθέν ποσό για την παροχή ασφαλείας, η διαφορά θα επιστραφεί ή ο δασμός θα υπολογιστεί εκ νέου, ανάλογα με την περίπτωση.»

Η παράγραφος iii επιτρέπει την επιβολή δασμού με αναδρομική ισχύ 90 ημερών σε ορισμένες περιπτώσεις εάν πραγματοποιήθηκε «σποραδικό ντάμπινγκ» (δηλ. μαζικές εισαγωγές ενός προϊόντος με ντάμπινγκ σε μια σχετικά σύντομη χρονική περίοδο).

III — Η βασική κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

Τα μέτρα αντιντάμπινγκ αντιπροσωπεύουν, στο σύστημα της Συνθήκης ΕΟΚ, μία όψη της κοινής εμπορικής πολιτικής. Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου αποτελούσαν τομέα υπαγόμενο στο άρθρο 111 της Συνθήκης, αναφέρονται δε ρητά στο άρθρο 113.

Στις 5 Απριλίου 1968, το Συμβούλιο εξέδωσε, κατ'εφαρμογή των άρθρων 111 και 113, τον κανονισμό (ΕΟΚ) 459/68 (ΟJ L 93 της 17ης Απριλίου 1968, σ. 1), τα γενικά αποτελέσματα του οποίου συνοψίζονται, όσον αφορά τις υπό κρίση υποθέσεις, στα εξής δύο πράγματα: μετέφερε τον κώδικα αντι-

ντάμπινγκ στο κοινοτικό δίκαιο και ανέθεσε στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη αντίστοιχα το έργο της εφαρμογής του θεσπιζόμενου με τον τρόπο αυτό κοινοτικού δικαίου αντιντάμπινγκ. Το προοίμιο του κανονισμού ορίζει μεταξύ άλλων ότι «λαμβάνομένων υπόψη των διεθνών υποχρεώσεων της Κοινότητας και των κρατών μελών, ο παρών κανονισμός πρέπει να θεσπιστεί σύμφωνα με τους κανόνες του άρθρου VI της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου, καθώς και τη συμφωνία για την εφαρμογή αυτού του άρθρου».

Το άρθρο 1 του κανονισμού αποτελεί εισαγωγική διάταξη. Η παράγραφος 2 αναφέρει με τρόπο κάπως αινιγματικό ότι, «εφόσον οι αναληφθείσες στο πλαίσιο της GATT υποχρεώσεις δεν αντιτίθενται», οι διατάξεις των άρθρων 2 έως 5 (που θεσπίζουν τις θεμελιώδεις προϋποθέσεις για την είσπραξη δασμών αντιντάμπινγκ) «δεν αποτελούν εμπόδιο για τη λήψη ιδιαίτερων μέτρων».

Το άρθρο 2, παράγραφος 1, προβλέπει στο τμήμα του που ενδιαφέρει τις υπό κρίση προσφυγές:

«Δύναται να υπαχθεί σε δασμό αντιντάμπινγκ κάθε προϊόν που αποτελεί αντικείμενο ντάμπινγκ όταν η διάθεσή του στην κατανάλωση εντός της Κοινότητας προξενεί ή επαπειλεί να προξενήσει σοβαρή ζημία σε υφιστάμενο κλάδο παραγωγής στην Κοινότητα ...»

Οι σχετικοί με τον καθορισμό του ντάμπινγκ κανόνες θεσπίζονται στο άρθρο 3, το οποίο έχει φρασεολογία πολύ παραπλήσια προς εκείνη του άρθρου 2 του κώδικα αντιντάμπινγκ.

Το σύνηθες κριτήριο για την ύπαρξη ντάμπινγκ καθορίζεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, περίπτωση α, όπου θεωρείται ότι ένα προϊόν αποτελεί το αντικείμενο ντάμπινγκ:

«... όταν η τιμή εξαγωγής του προς την Κοινότητα είναι κατώτερη της συγκρίσιμης τιμής που ισχύει υπό ομαλές εμπορικές συνθήκες (κατά τις συνήθεις εμπορικές πράξεις) για ένα ομοειδές προϊόν ... που προορίζεται για κατανάλωση στη χώρα καταγωγής ή εξαγωγής».

Το άρθρο 3, παράγραφος 2, αναφέρεται στην περίπτωση όπου «καμία πώληση ομοειδούς προϊόντος δεν έχει πραγματοποιηθεί υπό ομαλές εμπορικές συνθήκες (κατά τις συνήθεις εμπορικές πράξεις) στην εσωτερική αγορά της χώρας εξαγωγής» και σ' εκείνη όπου, «λόγω της ιδιαίτερης καταστάσεως της αγοράς, τέτοιες πωλήσεις δεν επιτρέπουν ουσιαστική σύγκριση». Οι διατάξεις αυτής της παραγράφου που ενδιαφέρουν εδώ έχουν φρασεολογία ταυτόσημη προς εκείνη του άρθρου 2, παράγραφος d, του κώδικα αντιντάμπινγκ και επιτρέπουν, ειδικότερα, σε παρόμοια περίπτωση, την «ανακατασκευή» της «εγχώριας τιμής» με βάση το «κόστος παραγωγής στη χώρα καταγωγής, προσαυξημένο κατά ένα εύλογο ποσό για έξοδα διαχειρίσεως, πωλήσεως και άλλα, καθώς και για τα κέρδη», με την επιφύλαξη ότι «κατά γενικό κανόνα, η προσαύξηση αυτή δεν θα υπερβαίνει το συνήθως πραγματοποιούμενο κέρδος επί πωλήσεως προϊόντων της ίδιας γενικής κατηγορίας στην εσωτερική αγορά της χώρας καταγωγής».

Το άρθρο 3, παράγραφος 3, αντιστοιχεί προς το άρθρο 2, παράγραφος e, του κώδικα αντιντάμπινγκ. Ρυθμίζει ειδικότερα την ανακατασκευή της «τιμής εξαγωγής» με βάση την τιμή στην οποία το προϊόν μετα-

πωλείται για πρώτη φορά σε ανεξάρτητο αγοραστή, «όταν προκύπτει ότι δεν μπορεί κανείς να βασιστεί στην τιμή εξαγωγής, λόγω της υπάρξεως συνδέσμου ή αντισταθμιστικού διακανονισμού μεταξύ εξαγωγέα και εισαγωγέα».

Το άρθρο 3, παράγραφος 4, που αντιστοιχεί προς το άρθρο 2, παράγραφος f, του κώδικα αντιντάμπινγκ, ορίζει (στο πρώτο εδάφιο) ότι η σύγκριση μεταξύ της τιμής εξαγωγής και της εγχώριας τιμής πρέπει να «γίνεται σε αναφορά προς τις τιμές που ισχύουν στο ίδιο εμπορικό στάδιο, το οποίο είναι καταρχήν το στάδιο εκ του εργοστασίου» και «σε αναφορά με πωλήσεις που πραγματοποιούνται σε όσο το δυνατόν πλησιέστερες μεταξύ τους ημερομηνίες», και (στο δεύτερο εδάφιο) ότι πρέπει να «λαμβάνονται δεόντως υπόψη ... οι διαφορές των όρων πώλησεως, οι διαφορές στη φορολογία και άλλες, οι οποίες επηρεάζουν τη δυνατότητα συγκρίσεως των τιμών», καθώς και, στις περιπτώσεις όπου οι τιμές εξαγωγής ανακατασκευάζονται σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, «τα έξοδα που καταβλήθηκαν και τα κέρδη που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της εισαγωγής και της μεταπωλήσεως».

Το άρθρο 3, παράγραφος 7, ορίζει ότι το «περιθώριο του ντάμπινγκ» αποτελείται από «τη διαφορά τιμής όπως καθορίζεται σύμφωνα με τις προηγούμενες διατάξεις».

Το άρθρο 4, παράγραφος 1, περίπτωση α, ορίζει ότι δεν μπορεί να συναχθεί συμπέρασμα περί υπάρξεως ζημίας «παρά μόνο όταν οι εισαγωγές που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ είναι προφανώς η κύρια αιτία μιας τέτοιας ζημίας» και ότι, για τη διαπίστωση της υπάρξεως αυτής της ζημίας, «σταθμίζονται, αφενός, οι συνέπειες του οριστικά διαπιστωμένου ντάμπινγκ και, αφετέρου, όλοι οι άλλοι παράγοντες

στο σύνολό τους, οι οποίοι μπορεί να επηρεάζουν δυσμενώς την παραγωγή της Κοινότητας». Το άρθρο 4, παράγραφος 1, περίπτωση b, ορίζει ότι κάθε απόφαση περί απειλής ζημίας πρέπει να «βασίζεται σε γεγονότα και όχι απλώς σε ισχυρισμούς, υποθέσεις ή ελάχιστα πιθανές δυνατότητες». Η παράγραφος 2 του άρθρου 4, που αφορά την εκτίμηση της ζημίας, και η παράγραφος 3, η οποία αναφέρεται στο ζήτημα του αιτιώδους συνδέσμου, είναι ταυτόσημα, από κάθε ουσιαστική άποψη, αντίστοιχα προς τις παραγράφους b και c του άρθρου 3 του κώδικα αντνιτάμπινγκ.

Τα άρθρα 6 και 7 του κανονισμού θεσπίζουν τους κανόνες που αφορούν τις καταγγελίες αντνιτάμπινγκ, οι οποίοι είναι λεπτομερέστεροι από εκείνους του άρθρου 5, παράγραφος a, του κώδικα αντνιτάμπινγκ.

Το άρθρο 6, παράγραφος 1, ορίζει ότι η καταγγελία πρέπει να γίνεται εγγράφως και ότι μπορεί να γίνεται από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση που δεν έχει νομική προσωπικότητα, ενεργούσα για λογαριασμό κοινοτικού παραγωγικού κλάδου ο οποίος θεωρεί ότι ζημιώνεται ή απειλείται από το ντάμπινγκ. Το άρθρο 6, παράγραφος 2, ορίζει ότι μια τέτοια καταγγελία μπορεί να υποβληθεί σε ένα κράτος μέλος ή στην Επιτροπή. Στην τελευταία περίπτωση, η οποία μας ενδιαφέρει εδώ, η Επιτροπή υποχρεούται, δυνάμει του εδαφίου β, να διαβιβάσει αμέσως την καταγγελία στα κράτη μέλη.

Το άρθρο 7 προβλέπει ότι στην καταγγελία πρέπει να γίνεται περιγραφή του εν λόγω προϊόντος, να αναφέρεται η χώρα εξαγωγής και, στο μέτρο του δυνατού, η χώρα καταγωγής, τα ονόματα του παραγωγού και του εξαγωγέα, καθώς και «αποδεικτικά στοιχεία τόσο για το ντάμπινγκ, όσο και για τη

ζημία που προκύπτει από αυτό για τον παραγωγικό κλάδο ο οποίος θεωρεί ότι ζημιώνεται ή απειλείται».

Το άρθρο 9, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2011/73, του Συμβουλίου, προβλέπει μία συνοπτική διαδικασία για την απόρριψη καταγγελίας η οποία δεν περιλαμβάνει τα καθοριζόμενα στο άρθρο 7 στοιχεία ή, όταν είναι προφανές χωρίς έρευνα ότι είναι αμελητέο το περιθώριο του ντάμπινγκ, ο όγκος των εισαγωγών με ντάμπινγκ, πραγματοποιηθεισών ή δυνητικών, ή η ζημία (πρβλ. άρθρο 5, παράγραφος c, του κώδικα αντνιτάμπινγκ). Εκτός όταν εφαρμόζεται αυτή η διαδικασία, η Επιτροπή, ενεργώντας σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, υποχρεούται, δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 1, να αρχίσει αμέσως «εξέταση των πραγματικών περιστατικών», καλύπτουσα τόσο το ντάμπινγκ, όσο και τη ζημία, σε κοινοτική κλίμακα.

Ενεργώντας αυτή την εξέταση η Επιτροπή έχει, δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 3, περίπτωση α, την εξουσία «να συλλέγει κάθε απαραίτητη πληροφορία από εισαγωγείς, εξαγωγείς, εμπόρους και παραγωγούς, καθώς και από εμπορικές ενώσεις και οργανώσεις». Το άρθρο 10, παράγραφος 3, περίπτωση β, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 του κανονισμού 2011/73, προβλέπει τη διεξαγωγή ερευνών σε τρίτες χώρες, όταν αυτό είναι απαραίτητο «για την εξακρίβωση πληροφοριών ή για τη συμπλήρωσή τους». Η Επιτροπή μπορεί να προβεί σ' αυτές τις έρευνες «μόνο εάν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συμφωνήσουν και εάν η κυβέρνηση της οικείας χώρας ειδοποιηθεί και δεν φέρει αντίρρηση». Προβλέπεται επίσης ότι η Επιτροπή «επικοινωνείται από υπαλλήλους ενός ή περισσότερων κρατών μελών, που θα εκδηλώσουν σχετική επιθυμία, σε όλες τις έρευνες που γίνονται επί τόπου». Το άρθρο 10, παράγραφος 5, παρέχει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να ζητή-

σει τη συνδρομή των κρατών μελών. Μπορεί να τους ζητήσει την παροχή πληροφοριών ή να διεξαγάγουν ελέγχους και έρευνες, συμπεριλαμβανομένων και ερευνών σε τρίτες χώρες, πάλι όμως «για την εξακρίβωση πληροφοριών ή για τη συμπλήρωσή τους εντός των επιχειρήσεων για τις οποίες πρόκειται, αυτές δε οι έρευνες γίνονται μόνο εάν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συμφωνήσουν και εάν η κυβέρνηση της οικείας χώρας ειδοποιηθεί και δεν φέρει αντίρρηση». Υπάλληλοι της Επιτροπής μπορούν να επικουρούν τους υπαλλήλους των κρατών μελών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Οι παράγραφοι 2, 4 και 6 του άρθρου 10 παρέχουν διαδικαστικές εγγυήσεις στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Δυνάμει της παραγράφου 2, «όταν προκύπτει από τις πληροφορίες που συνέλεξε ότι μπορεί να καθίσταται αναγκαία η λήψη μέτρων άμυνας κατά του ντάμπινγκ, η Επιτροπή, παρά τη συνέχιση της έρευνας των πραγματικών περιστατικών, ειδοποιεί σχετικά επίσημα τους εκπροσώπους της χώρας εξαγωγής, καθώς και τους προφανώς ενδιαφερομένους εξαγωγείς και εισαγωγείς». Οφείλει συγχρόνως να δημοσιεύσει μια αναγγελία στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Αυτή η αναγγελία πρέπει, μεταξύ άλλων, «να αναφέρει ότι όλες οι σχετικές με την υπόθεση πληροφορίες μπορούν να κοινοποιηθούν στην Επιτροπή» και «καθορίζει την προθεσμία εντός της οποίας τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να εκφράσουν την επιθυμία τους να εκθέσουν τις απόψεις τους, στην Επιτροπή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6» (βλ. άρθρο 6, παράγραφος f, του κώδικα αντιντάμπινγκ).

Η παράγραφος 4, που αντιστοιχεί προς το άρθρο 6, παράγραφος b, του κώδικα αντι-

ντάμπινγκ και στην οποία αναφέρονται πολλοί ισχυρισμοί στις υπό κρίση υποθέσεις, ορίζει ότι:

«Η Επιτροπή παρέχει στον καταγγέλλοντα και στους προφανώς ενδιαφερόμενους εισαγωγείς και εξαγωγείς, καθώς και στους εκπροσώπους της χώρας εξαγωγής, την ευκαιρία να λάβουν γνώση όλων των σχετικών για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους πληροφοριών που δεν είναι απόρρητες υπό την έννοια του άρθρου 11 και τις οποίες χρησιμοποίησε στην έρευνα αντιντάμπινγκ.»

Η παράγραφος 6 συνιστά εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος g, του κώδικα αντιντάμπινγκ, ορίζοντας ότι:

«α) Η Επιτροπή μπορεί να ακούσει τις απόψεις των ενδιαφερομένων μερών. Οφείλει να ακούσει τις απόψεις τους όταν το ζητούν εγγράφως εντός προθεσμίας που ορίζεται στην αναγγελία, η οποία δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αποδεικνύοντας ότι θα μπορούσαν να ενδιαφέρονται άμεσα από το αποτέλεσμα της έρευνας των πραγματικών περιστατικών. Στην περίπτωση αυτή η Επιτροπή τους παρέχει την ευκαιρία στα μέρη που το ζήτησαν εγγράφως να αναπτύξουν προφορικά τις απόψεις τους, εφόσον αποδεικνύουν επαρκώς ότι έχουν συμφέρον να ενεργήσουν με τον τρόπο αυτό.

β) Επί πλέον, για να καταστεί δυνατή η αντιπαράθεση των θέσεων και ενδεχομένων αντιρρήσεων, η Επιτροπή, μετά από αίτηση, δίνει στα άμεσα ενδιαφερόμενα μέρη την ευκαιρία να συναντηθούν. Παρέχοντας την ευκαιρία αυ-

τή, λαμβάνει υπόψη της την ανάγκη διαφυλάξεως του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών καθώς και τη διευκόλυνση των μερών. Η παρουσία των μερών στις συναντήσεις δεν είναι υποχρεωτική, η δε απουσία δεν επιβαρύνει τη θέση τους.»

εκπροσώπου της Επιτροπής (άρθρο 12, παράγραφος 2). Το άρθρο 12, παράγραφος 4, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 6 του κανονισμού 2011/73, επιτρέπει να διεξαχθούν οι διαβουλεύσεις μόνον γραπτώς, εφόσον τούτο είναι αναγκαίο. Το άρθρο 13 προβλέπει ότι αυτές οι διαβουλεύσεις αναφέρονται κυρίως:

Όσον αφορά την παράγραφο 7, συνιστά εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος i, του κώδικα αντιντάμπινγκ.

«α) στην ύπαρξη και το περιθώριο του ντάμπινγκ·

Το άρθρο 11 αφορά τις απόρρητες πληροφορίες. Η παράγραφος 2 απαγορεύει στο Συμβούλιο, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, καθώς και σε οποιονδήποτε από τους υπαλλήλους τους, να κοινολογήσουν, «εκτός αν υπάρχει ρητή εξουσιοδότηση εκ μέρους αυτού που τις έχει παράσχει, τις πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρος, που έχουν συλλέξει κατ' εφαρμογή του παρόντος κανονισμού ή τις πληροφορίες που έχουν παρασχεθεί εμπιστευτικά από ένα μέρος σε έρευνα αντιντάμπινγκ» (βλ. το άρθρο 6, παράγραφος c, του κώδικα αντιντάμπινγκ). Η περίπτωση αιτήσεων εμπιστευτικής μεταχειρίσεως οι οποίες δεν δικαιολογούνται ρυθμίζεται στην παράγραφο 3, που είναι ουσιαστικά ίδια σε σχέση με το άρθρο 6, παράγραφος d, του κώδικα αντιντάμπινγκ (αλλά, όσον αφορά το αγγλικό κείμενο, ορθότερη από γραμματική άποψη).

β) στην ύπαρξη και στην έκταση της ζημίας·

γ) στα μέτρα που λόγω των περιστάσεων είναι κατάλληλα για την επανόρθωση των αποτελεσμάτων του ντάμπινγκ, καθώς και στους τρόπους εφαρμογής των μέτρων αυτών.»

Τα άρθρα 12 και 13 αφορούν τη διαδικασία διαβουλεύσεων μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών. Τέτοιες διαβουλεύσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν οποτεδήποτε, είτε αμέσως, κατόπιν αιτήσεως ενός κράτους μέλους, είτε με πρωτοβουλία της Επιτροπής (άρθρο 12, παράγραφος 1). Πραγματοποιούνται στα πλαίσια μιας συμβουλευτικής επιτροπής (αποκαλούμενη στη συνέχεια στον κανονισμό «η επιτροπή»), η οποία αποτελείται από αντιπροσώπους κάθε κράτους μέλους, υπό την προεδρία ενός

Το άρθρο 14, παράγραφος 1, ορίζει την εφαρμοστέα διαδικασία όταν «προκύπτει από τις αναφερόμενες στο άρθρο 13 διαβουλεύσεις ότι δεν καθίσταται αναγκαίο κανένα προστατευτικό μέτρο». Σε μια τέτοια περίπτωση, το εδάφιο α προβλέπει ότι, «εφόσον δεν υπάρχει αντίρρηση στα πλαίσια της επιτροπής, η διαδικασία περατούται». Διαφορετικά η Επιτροπή οφείλει να υποβάλει αμέσως στο Συμβούλιο έκθεση επί του αποτελέσματος των διαβουλεύσεων, καθώς και πρόταση περί περατώσεως της διαδικασίας. Τότε η διαδικασία περατούται είτε εάν το Συμβούλιο δεχθεί με ειδική πλειοψηφία την πρόταση της Επιτροπής, είτε εάν το Συμβούλιο δεν λάβει καμία απόφαση εντός μηνός ή δεν καλέσει την Επιτροπή, με ειδική πλειοψηφία, να επαναλάβει την έρευνα των πραγματικών περιστατικών. Το εδάφιο β ορίζει ότι η Επιτροπή ενημερώνει τους αντιπροσώπους της χώρας εξαγωγής και τα αμέσως ενδιαφερόμενα μέρη για την περάτωση της διαδικασίας και για τους λόγους της περατώσεως, καθώς και για τα χρησιμοποιηθέντα κριτήρια. Εάν δημοσιεύτηκε αναγγελία στην Επίσημη Εφημερίδα, βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 2, το εδάφιο αυτό ορίζει ότι η

Επιτροπή πρέπει να ανακοινώσει αμέσως την περάτωση στην ίδια Εφημερίδα, εκτός αν υπάρχουν ειδικοί λόγοι για να μη γίνει αυτό (πρβλ. το άρθρο 6, παράγραφος h, του κώδικα αντνιτάμπινγκ).

Το άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού, αφορά τις αναλήψεις υποχρεώσεων σε σχέση με τις τιμές, και αντιστοιχεί προς το άρθρο 7 του κώδικα αντνιτάμπινγκ. Τα εδάφια του α, β και γ ορίζουν τα εξής:

«α) Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται επίσης όταν οι εξαγωγείς αναλαμβάνουν εκουσίως την υποχρέωση, κατά τη διάρκεια της έρευνας των πραγματικών περιστατικών, να αναθεωρήσουν τις τιμές τους κατά τρόπον ώστε να εξαλειφθεί το περιθώριο ντάμπινγκ, ή να διακόψουν τις εξαγωγές τους προς την Κοινότητα, υπό την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή, αφού ακούσει τις γνώμες που εκφράζονται στα πλαίσια της επιτροπής, θα θεωρήσει αυτή τη λύση αποδεκτή.

β) Όταν η Επιτροπή, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, δέχεται τη σχετική ανάληψη υποχρεώσεως, εντούτοις η έρευνα για την ύπαρξη ζημίας ολοκληρώνεται εάν το ζητήσουν οι εξαγωγείς ή εάν το αποφασίσει η Επιτροπή, αφού ακούσει τις γνώμες που εκφράζονται στα πλαίσια της επιτροπής. Εάν η Επιτροπή, αφού ακούσει τις γνώμες που εκφράζονται στα πλαίσια της επιτροπής, συμπεράνει ότι δεν υφίσταται ζημία, η υποχρέωση την οποία ανέλαβαν οι εξαγωγείς αποβαίνει αυτομάτως άνευ αντικειμένου, εκτός εάν αυτοί δηλώσουν το αντίθετο.

γ) Το γεγονός ότι οι εξαγωγείς δεν προσφέρονται να αναλάβουν τέτοιες υποχρεώσεις κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της έρευνας ή ότι δεν αποδέχονται

την πρόσκληση των αρχών που εκτελούν την έρευνα να τις αναλάβουν, δεν μπορεί με κανένα τρόπο να έχει αρνητικές συνέπειες όσον αφορά την εκτίμηση των υποθέσεών τους. Εντούτοις, η Επιτροπή είναι ασφαλώς ελεύθερη να θεωρήσει ότι είναι πολύ πιθανό να πραγματοποιηθεί η απειλούμενη ζημία εάν συνεχιστούν οι εισαγωγές που αποτελούν το αντικείμενο ντάμπινγκ.»

Το άρθρο 7 του κανονισμού 2011/73 προσέθεσε δύο ακόμα εδάφια, τα οποία ρυθμίζουν το ζήτημα του ελέγχου της τηρήσεως των υποχρεώσεων. Από αυτές, το εδάφιο δ ορίζει:

«Σε περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώσει ότι η υποχρέωση την οποία ανέλαβαν οι εξαγωγείς καταστρατηγείται, δεν τηρείται ή καταγγέλθηκε και ότι, για το λόγο αυτό, μπορεί να είναι απαραίτητη η λήψη μέτρων προστασίας, ειδοποιεί περί αυτού αμέσως τα κράτη μέλη και επαναλαμβάνει την έρευνα των πραγματικών περιστατικών υπό την έννοια του άρθρου 10.»

Το εδάφιο ε ορίζει ότι οι διατάξεις του άρθρου 18, παράγραφος 1, του κανονισμού (οι οποίες αφορούν την επιτήρηση των αποτελεσμάτων των ληφθέντων μέτρων αντνιτάμπινγκ) εφαρμόζονται *mutatis mutandis* στις υποχρεώσεις που ανέλαβαν οι εξαγωγείς βάσει του άρθρου 14.

Τα άρθρα 15 και 16 του κανονισμού θεσπίζουν κανόνες για τη λήψη προσωρινών μέτρων. Αντιστοιχούν προς το άρθρο 10 του κώδικα αντνιτάμπινγκ, είναι όμως πολύ πιο λεπτομερείς.

Το άρθρο 15, παράγραφος 1, εδάφιο α, ορίζει:

«Όταν από μια προκαταρκτική έρευνα των πραγματικών περιστατικών προκύπτει ότι υπάρχει ντάμπινγκ και όταν υφίστανται επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη ζημίας και τα συμφέροντα της Κοινότητας της επιβάλλουν να ενεργήσει αμέσως, η Επιτροπή, κατόπιν αιτήσεως ενός κράτους μέλους ή με δική της πρωτοβουλία:

- καθορίζει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19, παράγραφος 3, το ποσό για το οποίο πρέπει να παρασχεθεί ασφάλεια ως προσωρινός δασμός αντιντάμπινγκ, η είσπραξη του οποίου θα πραγματοποιηθεί κατ' εφαρμογή της μεταγενέστερης αποφάσεως του Συμβουλίου, λαμβανομένης δυνάμει του άρθρου 17·
- καθορίζει τα προϊόντα τα οποία αφορά το μέτρο αυτό σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 20·
- ορίζει ότι η θέση στην κατανάλωση μέσα στην Κοινότητα των σχετικών προϊόντων εξαρτάται από την παροχή ασφαλείας για το προαναφερθέν ποσό.»

(Το άρθρο 19, παράγραφος 3, στο μέτρο που αφορά τις υπό κρίση υποθέσεις, περιορίζει το ποσό του προσωρινού δασμού στο ύψος του προσωρινώς καθορισθέντος περιθωρίου ντάμπινγκ, προσθέτοντας ότι «πρέπει να είναι μικρότερο από το περιθώριο ντάμπινγκ, εάν ένας χαμηλότερος δασμός αρκεί για την εξάλειψη της ζημίας». Όσον αφορά τα άρθρα 17 και 20, θα ασχοληθώ με αυτά αργότερα.)

Το άρθρο 15, παράγραφος 1, εδάφιο β, αναφέρεται στις διαβουλεύσεις που γίνονται στο πλαίσιο της επιτροπής σχετικά με τη λήψη προσωρινών μέτρων. Στο μέτρο που μας ενδιαφέρει εδώ, το άρθρο 15, παρά-

γραφος 1, εδάφιο c, ορίζει ότι, εάν ένα κράτος μέλος ζητήσει την άμεση επέμβαση της Επιτροπής, αυτή πρέπει να αποφασίσει εντός το πολύ πέντε εργασίμων ημερών εάν πρέπει να επιβληθεί προσωρινός δασμός αντιντάμπινγκ.

Το άρθρο 15, παράγραφος 2, εδάφιο α, προβλέπει ότι τα προσωρινά μέτρα παραμένουν σε ισχύ μέχρις ότου τεθεί σε ισχύ απόφαση του Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 17, για ανώτατο όμως χρονικό διάστημα τριών μηνών, το δε εδάφιο β ορίζει ότι, μετά τη λήξη της περιόδου ισχύος αυτών των μέτρων, η ασφάλεια πρέπει να αποδεσμευτεί μέχρι του ύψους του ποσού που είχε καταβληθεί ή να εισπραχθεί οριστικά βάσει του άρθρου 17. Το άρθρο 16, παράγραφος 2, παρέχει τη δυνατότητα στην Επιτροπή, «εάν το ζητήσουν οι εξαγωγείς και οι εισαγωγείς και εάν δεν περατώθηκε ακόμα η έρευνα των πραγματικών περιστατικών», να υποβάλει στο Συμβούλιο πρόταση περί παρατάσεως των προσωρινών μέτρων «για τρεις μήνες κατ' ανώτατο όριο». Το Συμβούλιο πρέπει να αποφασίσει επί της προτάσεως αυτής με ειδική πλειοψηφία.

Το άρθρο 17 ορίζει:

«1. Όταν προκύπτει από την οριστική διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών ότι υφίσταται ντάμπινγκ και ζημία, και εφόσον τα συμφέροντα της Κοινότητας επιβάλλουν μια κοινοτική ενέργεια, η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση στο Συμβούλιο, αφού ακούσει τις γνώμες που εκφράζονται στο πλαίσιο της επιτροπής. Αυτή η πρόταση αφορά επίσης τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 ζητήματα.

2. α) Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία. Όταν εφαρμόστηκε το άρθρο 15, παράγραφος 1, το Συμβούλιο καθορίζει, με την επιφύλαξη των

διατάξεων του άρθρου 15, παράγραφος 2, μέχρι ποιου βαθμού εισπράττεται οριστικά το ποσό που έχει παρασχεθεί για ασφάλεια ως προσωρινός δασμός.

(Βλ. το άρθρο 11 του κώδικα αντιντάμπινγκ.)

β) Η οριστική είσπραξη του ποσού αυτού δεν μπορεί να αποφασιστεί εάν δεν προκύπτει από την οριστική διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών ότι υφίσταται σημαντική ζημία ... ή ότι μια τέτοια ζημία θα προξενείτο εάν δεν είχαν εφαρμοστεί προσωρινά μέτρα.»

Το άρθρο 19, παράγραφος 3, ορίζει:

«Το ποσό ενός οριστικού ή προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ δεν μπορεί να υπερβαίνει το διαπιστωμένο περιθώριο του ντάμπινγκ ή, σε περίπτωση θεσπίσεως προσωρινού δασμού, εκείνο το οποίο διαπιστώθηκε προσωρινά. Θα πρέπει να είναι μικρότερο από το περιθώριο ντάμπινγκ εάν ένας χαμηλότερος δασμός αρκεί για την εξάλειψη της ζημίας.»

Το άρθρο 18, που τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1411/77 του Συμβουλίου, ρυθμίζει αυτό που χαρακτηρίσα προηγουμένως ως έλεγχο των αποτελεσμάτων των μέτρων αντιντάμπινγκ μετά την επιβολή τους και την τροποποίηση ή ανάκλησή τους όπου αυτό είναι απαραίτητο.

(Βλ. άρθρο 8, παραγράφους α και c, του κώδικα αντιντάμπινγκ.)

Το άρθρο 19, παράγραφος 1, ορίζει:

«Οι δασμοί αντιντάμπινγκ, ανεξάρτητα αν επιβάλλονται προσωρινά ή οριστικά, θεσπίζονται με κανονισμούς.»

Το άρθρο 19, παράγραφος 2, περίπτωση α, ορίζει, στο μέτρο που ενδιαφέρει τις υπό κρίση υποθέσεις:

«α) Με επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 17, παράγραφος 2, οι δασμοί αυτοί δεν μπορούν ούτε να επιβληθούν, ούτε να αυξηθούν με αναδρομική ισχύ.

β) Εφαρμόζονται σε όλα τα προϊόντα που κατονομάζονται στην πράξη του Συμβουλίου ή της Επιτροπής τα οποία, μετά την έναρξη της ισχύος της, τίθενται σε κυκλοφορία εντός της Κοινότητας ...»

Το άρθρο 19, παράγραφος 4, προβλέπει ένα μέτρο διασφαλίσεως για τους εισαγωγείς. Οι κυριότερες διατάξεις του είναι οι εξής:

«α) Όταν ένας εισαγωγέας μπορεί να αποδείξει ότι τα προϊόντα που εισήγαγε στην αγορά της Κοινότητας δεν αποτελούν το αντικείμενο ντάμπινγκ ή ότι το περιθώριο του ντάμπινγκ είναι μικρότερο από εκείνο στο οποίο βασίστηκε η απόφαση του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, οι δασμοί αντιντάμπινγκ που εισπράχθηκαν γι' αυτά τα προϊόντα του επιστρέφονται, στο σύνολό τους ή κατά ένα μέρος. Σε περίπτωση λήψεως προσωρινών μέτρων, οι παρασχεθείσες εγγυήσεις ελευθερώνονται υπό τις ίδιες προϋποθέσεις.

β) Για το σκοπό αυτό, ο εισαγωγέας μπορεί, εντός προθεσμίας τριών μηνών από της θέσεως σε κυκλοφορία των εν λόγω προϊόντων, να υποβάλει αίτηση στο κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου πραγματοποιήθηκε αυτή η θέση σε κυκλοφορία ...»

Το υπόλοιπο μέρος της παραγράφου θεσπίζει τη διαδικασία (η οποία περιλαμβάνει διαβουλεύσεις μεταξύ του εν λόγω κράτους μέλους, της Επιτροπής και των άλλων κρατών μελών) κατά την οποία αποφασίζεται εάν και σε ποιο βαθμό πρέπει να δοθεί συγγεια στην αίτηση.

Το άρθρο 20 ορίζει τον τρόπο καθορισμού των προϊόντων στα οποία εφαρμόζεται ένα μέτρο αντιντάμπινγκ.

Η παράγραφος 1 επιτάσσει ο καθορισμός τους να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

«α) δασμολογική κλάση·

β) εμπορική ονομασία·

γ) χώρα καταγωγής ή εξαγωγής·

δ) όνομα του προμηθευτή.»

Η παράγραφος 2 ορίζει εντούτοις ότι:

«Εάν εμπλέκονται περισσότεροι προμηθευτές από την ίδια χώρα και δεν είναι δυνατό για πρακτικούς λόγους να κατονομαστούν όλοι, τα προϊόντα μπορούν να καθοριστούν σύμφωνα με τις ενδείξεις που αναφέρονται στα σημεία α, β και γ της προηγούμενης παραγράφου...»

(Βλ. το άρθρο 8, παράγραφος β, του κώδικα αντιντάμπινγκ, πρώτη και δεύτερη φράση.)

Το άρθρο 21 ορίζει ότι οι δασμοί αντιντάμπινγκ εισπράττονται από τα κράτη μέλη. Αποτελούν όμως μέρος των ιδίων πόρων της Κοινότητας.

Αυτές είναι, νομίζω, όλες οι διατάξεις της βασικής κοινοτικής νομοθεσίας που αφορούν τις υπό κρίση υποθέσεις.

Λαμβανομένων εντούτοις υπόψη των αναφορών που έγιναν, κατά την υποβολή των παρατηρήσεων των διαδίκων, στους κανόνες αντιντάμπινγκ της ΕΚΑΧ, νομίζω ότι πρέπει να πω ορισμένα πράγματα γι' αυτούς.

Οι κανόνες αυτοί βασίζονται στα άρθρα 74 και 86 της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Το άρθρο 74 παρέχει την εξουσία στην Επιτροπή, στις υπ' αυτού καθοριζόμενες περιπτώσεις, να λαμβάνει μέτρα και να απευθύνει συστάσεις στις κυβερνήσεις. Μία από αυτές τις περιπτώσεις είναι εκείνη όπου «εις βάρος χωρών μη μελών της Κοινότητας ή επιχειρήσεων εγκατεστημένων στις χώρες αυτές διαπιστώνονται ... μέθοδοι ντάμπινγκ». Το άρθρο 86 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν την εκτέλεση αυτών των μέτρων και συστάσεων.

Επομένως, μια θεμελιώδης διαφορά μεταξύ της ΕΚΑΧ και της ΕΟΚ είναι ότι, στην περίπτωση της πρώτης, η Επιτροπή είναι εκείνη που έχει την εξουσία να αποφασίζει. Το Συμβούλιο δεν έχει καμιά συμμετοχή.

Η άσκηση αυτής της εξουσίας δεν είχε συστηματοποιηθεί από την Επιτροπή μέχρις ότου εξέδωσε τη σύσταση 77/329/ΕΚΑΧ στις 15 Απριλίου 1977. Το προίμιο αυτής της συστάσεως αναφέρεται στον κανονισμό 459/68 (όπως τροποποιήθηκε) και ορίζει ότι «είναι σκόπιμο να εξασφαλιστεί όπως οι κανονιστικές ρυθμίσεις του εξωτερικού εμπορίου είναι όσο το δυνατόν περισσότερο ομοιογενείς στις δύο Κοινότητες». Παραπέμπει επίσης στις «διεθνείς υποχρεώσεις των δύο Κοινοτήτων και των κρατών μελών». Το σύστημα που ακολουθούσε η σύσταση 77/329 ήταν ουσιαστικά εκείνο του

κανονισμού 459/68, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2011/73, με τις κατάλληλες προσαρμογές προς τη διαφορετική θεσμική δομή της ΕΚΑΧ.

Στις 28 Δεκεμβρίου 1977, η Επιτροπή εξέδωσε τη σύσταση 3004/77/ΕΚΑΧ, που τροποποίησε σε ορισμένα σημεία τη σύσταση 77/329. Από τις τροποποιήσεις αυτές νομίζω ότι τρεις πρέπει να σημειωθούν.

Η πρώτη και πιθανώς η σημαντικότερη σε σχέση με τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου στις υπό κρίση υποθέσεις ήταν η τροποποίηση του άρθρου 14, παράγραφος 2, περίπτωση δ, της συστάσεως 77/329, που ήταν ως τότε πανομοιότυπη προς το άρθρο 14, παράγραφος 2, περίπτωση δ, του κανονισμού 459/68 (η οποία προστέθηκε από τον κανονισμό 2011/73). Και οι δύο πρόβλεπαν ότι, εάν η Επιτροπή διαπίστωνε ότι μία από τις υποχρεώσεις που ανέλαβαν οι εξαγωγείς καταστρατηγείτο, δεν τηρείτο ή είχε καταγγελλεί και εάν, για το λόγο αυτό, θα μπορούσε να είναι αναγκαία η λήψη μέτρων άμυνας, η Επιτροπή θα προχωρούσε εκ νέου στην «έρευνα των πραγματικών περιστάσεων». Το άρθρο 3 της συστάσεως 3004/77 αντικατέστησε αυτή τη διάταξη της συστάσεως 77/329 με σύνολο λεπτομερών διατάξεων, οι οποίες καταλήγουν ως εξής:

«Σε περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώσει ότι η υποχρέωση καταστρατηγείται, δεν τηρείται ή καταγγέλλεται, λαμβάνει αμέσως τα απαραίτητα μέτρα.»

Οι δύο άλλες σημαντικές τροποποιήσεις είναι η εισαγωγή, με το άρθρο 4 της συστάσεως 3004/77, διατάξεων βασισμένων σ' εκείνες του άρθρου 11, παράγραφος iii, του κώδικα αντιντάμπινγκ, σχετικά με τις περι-

πτώσεις «σποραδικού ντάμπινγκ»: επίσης, με το άρθρο 5, διατάξεων που παρέχουν τη δυνατότητα θεσπίσεως βασικού συστήματος τιμών, όπως εκείνο το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 8, παράγραφος d, του κώδικα αντιντάμπινγκ.

Καμία από αυτές τις τροποποιήσεις δεν μεταφέρθηκε ποτέ στη νομοθεσία της ΕΟΚ.

IV — Η βιομηχανία κατασκευής τριβέων

Οι υπό κρίση υποθέσεις αφορούν, όπως ανέφερα στην αρχή, ένσφαιρους τριβείς και τριβείς με κωνικούς κυλίνδρους. Οι διεθνείς προδιαγραφές προβλέπουν περίπου 25 000 τύπους και μεγέθη τριβέων έτσι ώστε, με την επιφύλαξη των ποιοτικών διαφορών, οι τριβείς που κατασκευάζουν οι διάφοροι κατασκευαστές μπορούν να εναλλαχθούν μεταξύ τους. Μεταξύ αυτών των τύπων και μεγεθών είναι ορισμένοι οι οποίοι έχουν μεγάλη ζήτηση. Είναι γνωστοί ως «bread and butter» ή «star types» (κύριοι τύποι). Μπορούν να κατασκευαστούν φθηνά σε μεγάλες ποσότητες. Η ευρωπαϊκή βιομηχανία παραπονέθηκε ότι ο ανταγωνισμός από τους ιάπωνες κατασκευαστές είχε ως επίκεντρο αυτούς τους τύπους.

Στην Ιαπωνία υπάρχουν τέσσερις μεγάλοι κατασκευαστές τριβέων, που αυτοί μόνον πραγματοποιούν περίπου το 90% των πωλήσεων της ιαπωνικής αγοράς και περίπου το 95% των εξαγωγών από την Ιαπωνία προς την Κοινότητα. Πρόκειται για τις εταιρείες NTN Toyo Bearing Company Limited («NTN»), Nippon Seiko KK («NSK»), Koyo Seiko Company Limited («KOYO») και Nachi Fujikoshi Corporation («NACHI»). Θα τις αναφέρω «οι τέσσερις μεγάλοι». Υπάρχουν εννέα μικρότερης σημασίας ιάπωνες κατασκευαστές, τα προϊόντα των οποίων εξάγονται ή εξάγονταν στην Κοινότητα. Οι τέσσερις μεγάλοι και αυτοί οι εννέα είναι

μέλη της «Ενώσεως ιαπωνικών βιομηχανιών κατασκευής τριβέων».

Εντός της Κοινότητας, κύριες χώρες κατασκευής τριβέων είναι η Γαλλία, η Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Σχετική ποσότητα τριβέων κατασκευάζεται επίσης στην Ιταλία, όπου οι εισαγωγές από την Ιαπωνία υπόκεινται σε ποσοτικούς περιορισμούς. Ακόμη φαίνεται ότι η Επιτροπή έχει επιτρέψει στην Ιταλία, βάσει του άρθρου 115 της Συνθήκης ΕΟΚ, να αποκλείσει τις εισαγωγές τριβέων καταγωγής Ιαπωνίας, οι οποίοι βρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία στα κράτη μέλη. Δεν υφίσταται στατιστικά σημαντική παραγωγή τριβέων στο Βέλγιο, τη Δανία, την Ιρλανδία, τις Κάτω Χώρες ή το Λουξεμβούργο.

Οι εθνικές ενώσεις κατασκευαστών τριβέων στη Γαλλία, τη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, τα κοινά συμφέροντα των οποίων είχε υποστηρίξει προγενέστερα μια «Επιτροπή των ενώσεων των ευρωπαϊών κατασκευαστών τριβέων», συνέστησαν, το Μάρτιο του 1977, τη «Federation of European Bearing Manufacturer's Associations» (FEBMA — Ομοσπονδία ευρωπαϊκών ενώσεων κατασκευαστών τριβέων), της οποίας επιτροπή η παρέμβαση σε κάθε μία από τις υπό κρίση προσφυγές.

Στο σύνολο της Κοινότητας υπάρχουν περίπου διακόσιοι έως τριακόσιοι εισαγωγείς ιαπωνικών τριβέων, αλλά οι εισαγωγές των προϊόντων των τεσσάρων μεγάλων παραγοτών, στο μεγαλύτερο μέρος τους, από θυγατρικές τους ή από εταιρίες οι οποίες συνδέονται με αυτούς με άλλο τρόπο.

Η NTN έχει μία θυγατρική στη Γαλλία, τη NTN-Roulements Sidag S.A. (στο εξής «NTN Γαλλίας») και μία στη Γερμανία, τη NTN Wälzlager (Europa) GmbH («NTN Γερμα-

νίας»). Στο Ηνωμένο Βασίλειο συμμετέχει κατά 50% στην εταιρία NTN Bearings-GKN Ltd («NTN—GKN»), ενώ το άλλο 50% κατέχει μια γνωστή αγγλική εταιρεία, η Guest, Keem & Nettlefolds Ltd.

Η NSK έχει θυγατρικές στη Γαλλία, τη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, συγκεκριμένα τις NSK France S.A. («NSK Γαλλίας»), NSK Kugellager GmbH («NSK-Γερμανίας») και τη NSK Bearings Europe Ltd («NSK Ηνωμένου Βασιλείου»). Η NSK Ηνωμένου Βασιλείου εισάγει τριβείς κατασκευασμένους στην Ιαπωνία και συγχρόνως κατασκευάζει η ίδια τριβείς στο Peterlee της κομητείας Durham.

Η KOYO επίσης έχει θυγατρικές στη Γαλλία, τη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, συγκεκριμένα, μian εταιρία η οποία ονομάζεται απλώς «Koyo France», την Deutsche Koyo Wälzlager Verkaufsgesellschaft mbH («Deutsche Koyo») και την Koyo UK Ltd («Koyo Ηνωμένου Βασιλείου»).

Η NACHI έχει μια θυγατρική στη Γερμανία, τη Nachi (Deutschland) GmbH («Nachi Γερμανίας») και μία στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Nachi (UK) Ltd («Nachi Ηνωμένου Βασιλείου»). Εντούτοις το 67% των εξαγωγών της NACHI προς την Κοινότητα πραγματοποιείται μέσω μιας ανεξάρτητης γαλλικής εταιρίας, της Import Standard Office S.A. («ISO»), η οποία αποτελεί το μόνο διανομέα της NACHI στη Γαλλία.

V — Τα πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν στις υπό κρίση προσφυγές

Το μέγεθος της διεισδύσεως στην Κοινή Αγορά των ιαπωνών κατασκευαστών τριβέων φαίνεται ότι ανησύχησε την Ευρωπαϊκή Βιομηχανία ήδη από το 1968. Αυτή η ανη-

συχία οδήγησε στη λήψη ορισμένων πρωτοβουλιών, στις οποίες περιλαμβανόταν διάβημα προς την Επιτροπή το 1968, μετά το οποίο η τελευταία συμφώνησε να θεωρήσει τους τριβείς ως «ευαίσθητο προϊόν» στις εμπορικές διαπραγματεύσεις με την Ιαπωνία.

Εντούτοις, στο πλαίσιο των υπό κρίση υποθέσεων, δεν νομίζω ότι είναι απαραίτητο να ανατρέξω στην περίοδο πριν από το Μάιο του 1976, οπότε οι ευρωπαίοι κατασκευαστές απήθυσαν στην Επιτροπή ένα υπόμνημα με τον τίτλο «Εισαγωγές σε χαμηλές τιμές από την Ιαπωνία και τις χώρες του κρατικού εμπορίου — Απειλή για τη βιομηχανία κατασκευής τριβέων της ΕΟΚ». Στο υπόμνημα αυτό αναφερόταν ότι ελάχιστες αμφιβολίες μπορούσαν να υπάρχουν για το ότι εφαρμόζοταν ντάμπινγκ σε ένα ορισμένο αριθμό περιπτώσεων, αλλά ότι ήταν σχεδόν αδύνατο να βρεθούν οι απαραίτητες αποδείξεις ώστε να διατυπωθεί καταγγελία που να πληροί τους κανόνες της GATT. Συνεπώς το υπόμνημα δεν ζητούσε από την Επιτροπή να κινηθεί διαδικασία αντιντάμπινγκ, αλλά μάλλον να θέσει υπό κοινοτική επιτήρηση τις εισαγωγές και να θεσπίσει κοινοτικές ποσοστώσεις για τους τριβείς που προέρχονταν από την Ιαπωνία και τις χώρες κρατικού εμπορίου. Η Επιτροπή αναφέρει ότι συζήτησε το υπόμνημα με τα κράτη μέλη, αλλά ήταν απρόθυμη να αναλάβει δράση, όπως η επιβολή ποσοστώσεων, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε επάνοδο του προστατευτισμού στο διεθνές εμπόριο. Έτσι, αρκέστηκε απλώς στο να παρακολουθεί την κατάσταση.

Παρά τις αναφερόμενες στο υπόμνημα του Μαΐου 1976 δυσκολίες, η Επιτροπή των ενώσεων των ευρωπαϊκών κατασκευαστών τριβέων υπέβαλε καταγγελία για αντιντάμπινγκ στην Επιτροπή στις 15 Οκτωβρίου 1976. Προς στήριξη της καταγγελίας, έγινε σύγκριση μεταξύ εγχωρίων τιμών και τι-

μών εξαγωγής αναφορικά με δέκα τύπους ενσφαιρών τριβέων και έξι τύπους τριβέων με κωνικούς κυλίνδρους. Οι εγχώριες τιμές βασίζονταν σε τιμοκαταλόγους που εξέδωσαν τρεις από τους τέσσερις μεγάλους το 1975. Γινόταν δεκτό ότι, στην πρακτική, οι πωλήσεις στην εσωτερική αγορά πραγματοποιούνταν σε τιμές αρκετά χαμηλότερες από τις αναφερόμενες στον τιμοκατάλογο. Έτσι οι προσφεύγουσες συμπεριέλαβαν στους υπολογισμούς τους έκπτωσηση 60%, ενώ προσκομίστηκαν στην Επιτροπή έγγραφα προς απόδειξη αυτού του στοιχείου. Οι τιμές εξαγωγής ελήφθησαν από τιμοκατάλογο του 1975, για τον οποίο αναφερόταν ότι εκδόθηκε από το «καρτέλ εξαγωγέων της ιαπωνικής βιομηχανίας κατασκευής τριβέων». Υποστηριζόταν ότι από όλα αυτά τα έγγραφα αποδεικνύονταν περιθώρια ντάμπινγκ κατά μέσο όρο 45%. Επί πλέον, η καταγγελία περιελάμβανε αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη ζημίας, το ύψος της οποίας ανερχόταν, όπως υποστηριζόταν, σε 500 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα κατά τη διάρκεια της περιόδου από το 1970 έως τα μέσα του 1976. Οι προσφεύγουσες, και ιδιαίτερα η NSK, αμφισβήτησαν ενώπιον του Δικαστηρίου την ακρίβεια των πληροφοριών που αναφέρονταν στην καταγγελία. Η Επιτροπή εντούτοις ανέφερε στο Δικαστήριο (πράγμα το οποίο δέχτηκαν οι προσφεύγουσες) ότι δεν χρησιμοποίησε κανένα από αυτά τα στοιχεία είτε για την προσωρινή διαπίστωση του ντάμπινγκ και της συνακόλουθης ζημίας, ούτε για την οριστική διαπίστωση της.

Όπως όριζε το άρθρο 6, παράγραφος 2, περίπτωση b, του κανονισμού 459/68, η Επιτροπή προώθησε την καταγγελία στα κράτη μέλη. Αυτά γνωστοποίησαν τις απόψεις τους στην Επιτροπή στις 5 Νοεμβρίου 1976. Η απόφαση ενάρξεως επίσημης έρευνας αντιντάμπινγκ ελήφθη στις 9 Νοεμβρίου 1976 και κοινοποιήθηκε στην πρεσβεία της Ιαπωνίας στην Κοινότητα. Στις 13 Νοεμβρίου 1976, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ανακοίνωση περί της ενάρξεως της διαδι-

κασίας, σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 459/68, η οποία έταξε προθεσμία 30 ημερών, εντός της οποίας τα ενδιαφερόμενα μέρη θα έπρεπε «να ανακοινώσουν γραπτώς τις απόψεις τους» και ανέφερε ότι η Επιτροπή θα προέβαινε σε ακρόαση των αμέσως ενδιαφερομένων που θα το ζητούσαν και οι οποίοι θα μπορούσαν «να αποδείξουν ότι έχουν αρκούτσως συμφέρον ώστε να τους παρασχεθεί η δυνατότητα να αναπτύξουν εκτενέστερα τις απόψεις τους».

Ασφαλώς, η Επιτροπή είχε επίσης την υποχρέωση, βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 2, να ειδοποιήσει «τους εξαγωγείς και εισαγωγείς οι οποίοι ήταν γνωστό ότι ενδιαφέρονταν» σχετικά με την έναρξη της έρευνας αντιντάμπινγκ. Έτσι εστάλησαν στους τέσσερις μεγάλους έγγραφα με ημερομηνία 10 Νοεμβρίου 1976, καθώς και σε ορισμένο αριθμό εισαγωγέων, συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών θυγατρικών των τεσσάρων μεγάλων και της ISO. Για κάποιο ανεξήγητο λόγο, το απευθυνόμενο προς τη NSK Γαλλίας έγγραφο εστάλη σε ημερομηνία μεταγενέστερη των άλλων. Σε κάθε ένα από τα έγγραφα προστίθετο αντίγραφο της ανακοινώσεως που επρόκειτο να δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα και ερωτηματολόγιο, το οποίο ο αποδέκτης καλείτο να συμπληρώσει για να προβάλλει αυτό το οποίο η ίδια η Επιτροπή ονόμασε «υπεράσπισή» του. Τα ερωτηματολόγια ήταν της συνήθως χρησιμοποιούμενης μορφής για τις έρευνες αντιντάμπινγκ της ΕΟΚ και με αυτά ζητούντο λεπτομέρειες, μεταξύ άλλων, σχετικά με τιμές και πωληθείσες ποσότητες. Ζητείτο ιδιαίτερα από τους εξαγωγείς να συμπεριλάβουν στα δικαιολογητικά αποδεικτικά στοιχεία αντίγραφα όλων των τιμολογίων τα οποία εξέδωσαν για τις πωλήσεις της περιόδου Ιανουαρίου — Ιουνίου 1976, τόσο για την εσωτερική αγορά της Ιαπωνίας και για τις εξαγωγές στην Κοινότητα, δεκαέξι τύπων τριβέων, επιλεγέντων από τους καταγγέλλοντες. Στα έγγραφα που τους είχαν αποσταλεί προστίθενταν τα εξής:

«Προς ταχεία και δίκαιη λύση ίσως να επιθυμείτε να αναπτύξετε προφορικά τις απόψεις σας σε εκπροσώπους της Επιτροπής και, πιθανώς, να συναντήσετε ευρωπαίους κατασκευαστές, ώστε να καταστεί δυνατή η αντιπαράθεση απόψεων. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή προτείνει να γίνει μια συνάντηση στις 18 Ιανουαρίου 1977. Παρακαλείσθε να μας επιβεβαιώσετε, δι' επιστροφής του ταχυδρομείου, εάν θεωρείτε αυτή την ημερομηνία κατάλληλη. Μην παραβλέψετε εντούτοις ότι οι γραπτές παρατηρήσεις σας πρέπει να υποβληθούν εντός της προθεσμίας των 30 ημερών που καθορίζεται στην ανακοίνωση.»

Μερικοί από τους αποδέκτες των εγγράφων ζήτησαν και πέτυχαν παράταση της προθεσμίας για να απαντήσουν στα ερωτηματολόγια. Η Επιτροπή έλαβε τις πρώτες απαντήσεις των τεσσάρων μεγάλων με έγγραφα της 17ης και 18ης Δεκεμβρίου 1976. Στη συνέχεια η αλληλογραφία μεταξύ τους και της Επιτροπής συνεχίστηκε και μάλιστα κατά τη διάρκεια της έρευνας.

Μία συνάντηση μεταξύ των «αμέσως ενδιαφερομένων μερών» πραγματοποιήθηκε στις 18 και 19 Ιανουαρίου 1977 στις Βρυξέλλες. Αυτό ήταν, όπως φαίνεται, μάλλον «συνάντηση αντιπαράθεσης» όπως η αναφερόμενη στο άρθρο 6, παράγραφος γ του κώδικα αντιντάμπινγκ και στο άρθρο 10, παράγραφος 6, περίπτωση b του κανονισμού 459/68, η οποία παρέσχε τη δυνατότητα αναπτύξεως των «αντιθέτων απόψεων» από τους εκπροσώπους της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, αφενός, και τους εκπροσώπους των εξαγωγέων και εισαγωγέων των ιαπωνικών τριβέων, αφετέρου, παρά ακρόαση όπως η αναφερόμενη στο άρθρο 10, παράγραφος 6, περίπτωση a του κανονισμού. Στη συνάντηση παρέστησαν επίσης υπάλληλοι της Ιαπωνικής Κυβερνήσεως. Φαίνεται βέβαιο ότι ελάχιστη πρόοδος σημειώθηκε στη συνάντηση, κυρίως διότι οι ιάπωνες εξαγωγείς ήταν απρόθυμοι να συζη-

τήσουν πληροφορίες εμπιστευτικής φύσεως παρουσία των ανταγωνιστών τους. Εντούτοις, ανέφεραν ότι η έκπτωση σε σχέση με τους τιμοκαταλόγους εγχωρίων τιμών ήταν 70 έως 80% αντί 60%, ποσοστό στο οποίο βασίζονταν οι υπολογισμοί των καταγγελλόντων. Πολλά επιχειρήματα που προβλήθηκαν για λογαριασμό τους συνίσταντο στην αμφισβήτηση των αποδεικτικών στοιχείων περί της ζημίας την οποία επικαλέστηκαν οι καταγγέλλοντες. Επί του ζητήματος αυτού η ένωση ιαπωνικών βιομηχανιών κατασκευής τριβέων υπέβαλε γραπτό υπόμνημα. Ήταν επίσης βέβαιο ότι, αν και κλήθηκαν προς τούτο, οι Ιάπωνες εξαγωγείς ήταν απρόθυμοι να συζητήσουν τη δυνατότητα αύξησης των τιμών εξαγωγής τους ή αναλήψεως υποχρεώσεως. Τότε η Επιτροπή τους προειδοποίησε ότι μπορούσε να ληφθεί προσωρινή απόφαση στο άμεσο μέλλον και τους ζήτησε να δώσουν ορισμένες πρόσθετες πληροφορίες το αργότερο έως τις 25 Ιανουαρίου. Μερικές τουλάχιστον από αυτές τις πληροφορίες δόθηκαν στην Επιτροπή στις 26 Ιανουαρίου 1977 ή περίπου την ημερομηνία αυτή.

Στις 28 Ιανουαρίου 1977 συνεδρίασε η συμβουλευτική επιτροπή στη συνεδρίαση αυτή οι εκπρόσωποι πολλών κρατών μελών ζήτησαν να επιβληθούν αμέσως προσωρινοί δασμοί αντιντάμπινγκ. Αυτό σήμαινε ότι, δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 1, περίπτωση c, του κανονισμού 459/68, η Επιτροπή έπρεπε να αποφασίσει εντός το πολύ πέντε εργάσιμων ημερών εάν έπρεπε να λάβει το μέτρο αυτό.

Τελικά, η Επιτροπή έκρινε ότι είχαν προκύψει επαρκείς αποδείξεις για την ύπαρξη του ντάμπινγκ και της ζημίας από την προκαταρκτική της εξέταση και ότι η άμεση παρέμβαση ήταν απαραίτητη για το συμφέρον της Κοινότητας. Έτσι, στις 4 Φεβρουαρίου 1977, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό 261/77, ο οποίος άρχισε να ισχύει από την ημέρα της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα, την 5η Φεβρουα-

ρίου 1977. Με τον κανονισμό αυτό επιβλήθηκε προσωρινός δασμός αντιντάμπινγκ 20% στους ένσφαιρους τριβείς, στους τριβείς με κωνικούς κυλίνδρους και στα εξαρτήματά τους, καταγωγής Ιαπωνίας. Προφανώς η Επιτροπή θεώρησε ότι ήταν αδύνατο για πρακτικούς λόγους να κατονομάσει όλους τους προμηθευτές, γι' αυτό και δεν το έπραξε με τον κανονισμό (βλ. άρθρο 20, παράγραφος 2, του κανονισμού 459/68). Εντούτοις, για τα προϊόντα της NACHI και της KOYO επιβλήθηκε χαμηλότερος δασμός συντελεστή 10%. Η Επιτροπή εξεήγησε στο Δικαστήριο ότι αυτή η ευνοϊκότερη μεταχείριση οφειλόταν στο γεγονός ότι, από την προκαταρκτική εξέταση, είχε φανεί ότι το περιθώριο του ντάμπινγκ ήταν χαμηλότερο στην περίπτωση τους. Αργότερα αποκαλύφθηκε ότι ο συντελεστής του δασμού θα έπρεπε να είναι ο ίδιος για τα προϊόντα και των τεσσάρων μεγάλων. Ο κανονισμός εξαρτούσε τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Κοινότητας των προϊόντων, στα οποία επιβαλλόταν ο δασμός, από την κατάθεση εγγυήσεως καλύπτοντας το ποσό του δασμού. (Σε γενικές γραμμές η εγγύηση έλαβε τη μορφή τραπεζικής εγγυήσεως.) Σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 459/68, ο προσωρινός δασμός είχε εφαρμογή για χρονικό διάστημα ανώτατης διάρκειας τριών μηνών.

Μετά την έκδοση του κανονισμού 261/77, η Επιτροπή συνέχισε την έρευνά της. Η έρευνα αυτή περιελάμβανε συχνές συναντήσεις στις Βρυξέλλες, συμπεριλαμβανομένων και συναντήσεων με εκπροσώπους της Ιαπωνικής Κυβερνήσεως και υπαλλήλους της ιαπωνικής πρεσβείας, καθώς και επιτόπιους ελέγχους. Οι επιτόπιοι έλεγχοι στις εγκαταστάσεις των θυγατρικών των τεσσάρων μεγάλων στη Γαλλία, τη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο (συμπεριλαμβανομένης της NTN—GKN) πραγματοποιήθηκαν το Φεβρουάριο και το Μάρτιο του 1977. Μετά από αυτούς, ακολούθησαν, τον Απρίλιο του 1977, έλεγχοι στις εγκαταστάσεις καθενός από τους τέσσερις μεγάλους στην Ιαπωνία.

Τον Απρίλιο πραγματοποιήθηκε επίσης επίσημος έλεγχος στις εγκαταστάσεις της ISO. Οι διάφοροι αυτοί έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν από ειδικούς της Επιτροπής και ορισμένων από τα κράτη μέλη επί θεμάτων αντιντάμπινγκ, επικουρούμενους, στην περίπτωση της μεταβάσεως στην Ιαπωνία, από ένα λογιστή της Επιτροπής και έναν οικονομολόγο αποσπασμένο στην αντιπροσωπεία της Επιτροπής στο Τόκιο. Όλες αυτές οι συναντήσεις και επισκέψεις δημιουργούν την εντύπωση έρευνας διεξαγομένης με μεγάλη επιμέλεια. Οι προσπάθειες ορισμένων από τις προσφεύγουσες να κλονίσουν αυτή την εντύπωση, κατά τη γνώμη μου, έχουν αποτύχει. Ούτε θα επιχειρήσω να συνοψίσω τη φύση των αποδεικτικών στοιχείων που συνέλεξε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της έρευνας. Ενώπιον του Δικαστηρίου έγινε λόγος για τιμολόγια, τιμοκαταλόγους συνταχθέντες από ηλεκτρονικούς υπολογιστές, λεπτομέρειες όσον αφορά το κόστος, λογιστικούς ελέγχους, και ούτω καθεξής. Έγινε επίσης λόγος για το ότι από την έρευνα αυτή δημιουργήθηκαν 135 φάκελοι σχετικοί με αυτό το θέμα.

Η ανώτατης διάρκειας τριών μηνών περίοδος, που καθορίστηκε με τον κανονισμό 261/77 για την εφαρμογή του προσωρινού δασμού, έληγε στις 5 Μαΐου 1977. Ήταν σαφές ότι η «εξέταση του ζητήματος» δεν θα είχε συμπληρωθεί μέχρι τότε. Έτσι, στις 3 Μαΐου 1977, σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 459/68, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 944/77, με τον οποίο παρατάθηκε ο προσωρινός δασμός για τρεις ακόμη μήνες, δηλαδή μέχρι τις 5 Αυγούστου 1977. Προϋπόθεση της ασκήσεως αυτής της εξουσίας, ήταν ότι θα «το ζητούσαν οι εξαγωγείς και οι εισαγωγείς». Αναφέρθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι ζητήθηκε τουλάχιστον από τους τέσσερις μεγάλους και τις θυγατρικές τους στην Ευρώπη.

Το Μάιο και τον Ιούνιο του 1977 η Επιτροπή προέβη σε υπολογισμούς που είχαν σκοπό

να της παράσχουν τη δυνατότητα να διαπιστώσει οριστικά εάν υπήρξε ντάμπινγκ ή όχι και, εάν υπήρξε, ποιο ήταν το περιθώριό του. Ένα από τα κυριότερα ζητήματα σ' αυτές τις υποθέσεις προκύπτει από το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν θεώρησε ότι ήταν υποχρεωμένη να αποκαλύψει αυτούς τους υπολογισμούς, ή ο,τιδήποτε άλλο σχετικά με αυτούς, σε οποιοδήποτε. Και όντως δεν τους αποκάλυψε.

Σ' αυτό το σημείο πρέπει να πω κάτι σχετικά με τη χρησιμοποιηθείσα από την Επιτροπή μέθοδο για τον υπολογισμό των περιθωρίων ντάμπινγκ, τόσο για τις προσωρινές διαπιστώσεις της, στις οποίες βασίστηκε ο κανονισμός 261/77, όσο και τις οριστικές της διαπιστώσεις.

Πρώτον, καθώς επωλείτο στην Κοινότητα πολύ μεγάλος αριθμός διαφορετικών τύπων τριβένων ιαπωνικής καταγωγής (περίπου 3 500), ήταν αδύνατο πρακτικώς να υπολογιστούν τα περιθώρια ντάμπινγκ για όλους τους τύπους. Έτσι οι υπολογισμοί έγιναν για αντιπροσωπευτικούς τύπους. Οι εξετασθέντες, κατά την προκαταρκτική εξέταση, αντιπροσωπευτικοί τύποι ήταν οι δεκαέξι τύποι τους οποίους είχαν επιλέξει αρχικά οι καταγγέλλοντες. Ευρύτερος αριθμός δειγμάτων, ο οποίος αποτέλεσε τη βάση για την οριστική διαπίστωση του ντάμπινγκ, επελέγη κατά τη διάρκεια των επιτόπιων ελέγχων των θυγατρικών των τεσσάρων μεγάλων στην Ευρώπη. Αυτά τα δείγματα διέφεραν ανάλογα με την εταιρία και μεταξύ των κρατών μελών.

Δεύτερον, οι τιμές που έλαβε υπόψη η Επιτροπή για τους υπολογισμούς της, τόσο στην περίπτωση των τιμών εξαγωγής, όσο και στην περίπτωση των εγχωρίων τιμών, ήταν σταθμισμένες μέσες τιμές, με άλλα λόγια επρόκειτο για μέσους όρους, οι οποίοι υπολογίζονταν για κάθε προϊόν δι-

αιρώντας το συνολικό (χρηματικό) ποσό που προέκυπτε από τις πωλήσεις διά των πωληθέντων μονάδων του προϊόντος. Αυτή η μέθοδος επελέγη διότι υπήρχαν σημαντικές διαφορές τιμών μεταξύ των μεμονωμένων πωλήσεων, ακόμα και αναφορικά με το ίδιο προϊόν από τον ίδιο προμηθευτή.

Τρίτον, λόγω του «συνδέσμου» μεταξύ των τεσσάρων μεγάλων και των ευρωπαϊών εισαγωγέων των περισσότερων από τα προϊόντα τους, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τη μέθοδο της ανακατασκευής των τιμών εξαγωγής που προβλέπονταν στο άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 459/68, δηλαδή βασίστηκε στις τιμές στις οποίες τα αγαθά αυτά μεταπωλούντο αρχικά σε ανεξάρτητους αγοραστές εντός της Κοινότητας. Το ότι η Επιτροπή χρησιμοποίησε αυτή τη μέθοδο αναφερόταν στο προοίμιο του κανονισμού 261/77 και αυτό επιβεβαιώθηκε στις θυγατρικές των τεσσάρων μεγάλων στην Ευρώπη όταν διεξήχθησαν οι επιτόπιοι έλεγχοι στις εγκαταστάσεις τους και τους ζητήθηκαν στοιχεία για το κόστος και τα κέρδη τους. Εντούτοις η Επιτροπή, θεωρώντας ότι δεν ήταν υποχρεωμένη να αποκαλύψει τους υπολογισμούς της, κράτησε μυστικό τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποίησε τα στοιχεία που της παρέσχαν.

Αυτό οδήγησε σε ιδιαίτερη διαμαρτυρία της NSK κατά την επ' ακροατηρίου διαδικασία διότι, στο υπόμνημα ανταπαντήσεως της στην υπόθεση 117/77, η Επιτροπή αποκάλυψε τις εκατοστιαίες μειώσεις που είχε κάνει για το κόστος στις τιμές μεταπωλήσεως καθεμιάς από τις θυγατρικές της NSK. Ελέγχθη για λογαριασμό της NSK ότι αυτά τα εκατοστιαία ποσοστά μειώσεως δεν είναι δυνατόν να είχαν υπολογιστεί σωστά.

Τέταρτον, η σύγκριση μεταξύ των τιμών εξαγωγής και των εγχωρίων τιμών έγινε, σε γενικές γραμμές, στο στάδιο «εκ του ερ-

γουςτασίου», για τις πωλήσεις που πραγματοποιήθηκαν το πρώτο εξάμηνο του 1976, το οποίο αναφερόταν ως «βασική χρονική περίοδος». (Πρόκειται, όπως ενθυμείται το Δικαστήριο, περί της περιόδου για την οποία είχαν ζητηθεί τιμολόγια με τα έγγραφα της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 1976). Η Επιτροπή θεώρησε ότι αυτή η μέθοδος ήταν σύμφωνη προς τις επιταγές του άρθρου 3, παράγραφος 4, του κανονισμού 459/68. Εντούτοις, με τους υπολογισμούς που έκανε το Μάιο και τον Ιούνιο του 1977, η Επιτροπή, όπως αποκάλυψε στα υπομνήματα ανταπαντήσεως στις υποθέσεις 119/77 και 120/77, προσάρμοσε τις εγχώριες τιμές στα επίπεδα του Ιανουαρίου 1977. Ο λόγος γι' αυτή την προσαρμογή ήταν, όπως εξήγησε η Επιτροπή, για να εξασφαλιστεί ότι κάθε δασμός που θα επιβαλλόταν θα εξαρτιόταν από το πλέον πρόσφατα διαπιστωμένο περιθώριο ντάμπινγκ και όχι από περιθώριο το οποίο ανήκε ήδη στο παρελθόν. Κανείς από τους ενδιαφερόμενους εξαγωγείς ή εισαγωγείς δεν ειδοποιήθηκε για την πρόθεση της Επιτροπής να πραγματοποιήσει μια τέτοια προσαρμογή, στο δε Δικαστήριο δόθηκε μόνο μια εξαιρετικά αόριστη ένδειξη για τα αποτελέσματα αυτής της προσαρμογής. Φαίνεται ότι δεν έγινε αντιστοιχη προσαρμογή στις τιμές εξαγωγής. Το ζήτημα αν θα έπρεπε να γίνει μια τέτοια προσαρμογή αποτέλεσε αντικείμενο διαφωνίας μεταξύ της NSK και της Επιτροπής ενώπιον του Δικαστηρίου.

Η Επιτροπή αποκάλυψε επίσης σ' αυτά τα υπομνήματα ανταπαντήσεως ότι πρόβη σε περαιτέρω προσαρμογή προς τις εγχώριες τιμές με τους υπολογισμούς που έκανε τον Μάιο και τον Ιούνιο, ήτοι στην προσθήκη ποσού το οποίο αντιπροσώπευε πλασματικό κέρδος 8%. (Σε περιορισμένο αριθμό υποθέσεων ελήφθη υπόψη, για την ανακατασκευή των τιμών εξαγωγής, ένα πλασματικό κέρδος, ποτέ όμως για την ανακατασκευή τόσο των τιμών εξαγωγής, όσο και των αντίστοιχων εγχωρίων τιμών). Η Επιτροπή υποστήριξε ότι αυτό ήταν δικαιολογημένο διότι, από δημοσιεύματα του

τύπου και λογιστικούς ελέγχους των ιαπώνων κατασκευαστών, προέκυπτε ότι αυτοί πωλούσαν συνεχώς με ζημία. Η Επιτροπή έκρινε ότι οι συνεχείς πωλήσεις με ζημία δεν μπορούσαν να θεωρηθούν ότι γίνονταν «κατά τη συνήθη πορεία του εμπορίου», υπό την έννοια του άρθρου VI, παράγραφος 1, της GATT, το άρθρο 2, παράγραφος δ, του κώδικα αντιντάμπινγκ και το άρθρο 3, παράγραφος 1, περίπτωση α, του κανονισμού 459/68. Έτσι η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είχε το δικαίωμα να αγνοήσει τις ισχύουσες τιμές στην εσωτερική αγορά και να προβεί σε αυτό που αποκαλούσε «έλεγχο του κόστους παραγωγής» βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού. Αλλά καθώς ένας τέτοιος έλεγχος θα ήταν αδύνατο να γίνει εγκαίρως, βάσει των πληροφοριών που η Επιτροπή μπορούσε να συλλέξει, αποφάσισε να υποθέσει ότι οι εγχώριες τιμές κάλυπταν το κόστος παραγωγής και πρόσθεσε σ' αυτό το 8%. Η Επιτροπή ανέφερε ότι η υπόθεση ότι οι εγχώριες τιμές κάλυπταν το κόστος παραγωγής ευνοούσε τους ιάπωνες κατασκευαστές. Ο συντελεστής 8% υπολογίστηκε σε σχέση με τα κέρδη που πραγματοποιούσαν ορισμένες ιαπωνικές βιομηχανίες, τις οποίες η Επιτροπή θεώρησε ότι «ανήκουν στην ίδια γενική κατηγορία με τη βιομηχανία κατασκευής τριβέων», δηλαδή της κατασκευής ελατηρίων, αλύσεων και μεταφορέων, καθώς και μεταφορέων ξεχωριστά. Θα ασχοληθώ αργότερα, στις προτάσεις μου, με το ζήτημα αν είναι βάσιμα κατά νόμο τα επιχειρήματα της Επιτροπής προς στήριξη της ερμηνείας της του άρθρου VI της GATT, του άρθρου 2, παράγραφος δ, του κώδικα αντιντάμπινγκ και του άρθρου 3, παράγραφος 2 του κανονισμού 459/68. Προς το παρόν, αρκεί να σημειώσω ότι, αν και ζητήθηκαν από τους ιάπωνες εξαγωγείς πληροφορίες σχετικά με τα κέρδη και τις ζημιές τους, η Επιτροπή δεν τους είπε ποτέ ότι επρόκειτο να προσθέσει κάποιο πλασματικό κέρδος, όπως το συγκεκριμένο 8% στις σταθμισμένες μέσες τιμές τους, είτε στην εσωτερική τους αγορά, είτε στις κοινοτικές αγορές. Ούτε συζητήθηκε με αυτούς το συγκρίσιμο των επιλεγείσων από την Επιτροπή βιομηχανιών για

τον υπολογισμό αυτού του πλασματικού ποσού.

Τώρα επανέρχομαι στο ιστορικό.

Το Μάιο και τον Ιούνιο του 1977 διεξήχθησαν επίσης συζητήσεις σχετικά με τη δυνατότητα των ιαπώνων εξαγωγέων να αναλάβουν την υποχρέωση να αναθεωρήσουν τις τιμές τους. Οι παρατηρήσεις που υπέβαλε στο Δικαστήριο η Επιτροπή άφηναν να εννοηθεί ότι οι εξαγωγείς ήταν αξιόμηπτοι διότι δεν ήθελαν να συζητήσουν αυτή τη δυνατότητα μέχρις ενός προχωρημένου στάδιου της έρευνας, αλλά το άρθρο 14, παράγραφος 2, περίπτωση c, του κανονισμού 459/68 αποκλείει σαφώς τη δυνατότητα να έχει αυτό το γεγονός επιζήμιες συνέπειες γι' αυτούς. Στις συζητήσεις συμμετείχαν, αφενός, η Επιτροπή και, αφετέρου, οι τέσσερις μεγάλοι και οι θυγατρικές τους, μαζί με εκπροσώπους της Ιαπωνικής Κυβερνήσεως και της ενώσεως των ιαπωνικών βιομηχανιών κατασκευής τριβέων. Με την ένωση συζητήθηκε η δυνατότητα αναλήψεως υποχρεώσεων εκ μέρους των λιγότερο σημαντικών ιαπώνων εξαγωγέων.

Φαίνεται ότι κατά τη διάρκεια αυτών των συζητήσεων μερικοί τουλάχιστον από τους τέσσερις μεγάλους πληροφορήθηκαν σε γενικές γραμμές από τους υπαλλήλους της Επιτροπής για τα περιθώρια ντάμπινγκ που είχαν υπολογιστεί για τις εξαγωγές τους. Έτσι ελέγχθη ενώπιον του Δικαστηρίου για λογαριασμό της NSK ότι, σε μια συνάντηση, στις 25 Μαΐου 1977, με εκπροσώπους της NSK, υπάλληλοι της Επιτροπής ανέφεραν ότι το περιθώριο ντάμπινγκ το οποίο διαπίστωσαν σχετικά με τις εξαγωγές της NSK προς την Κοινότητα κυμαινόταν μεταξύ μηδέν και 30%, ανάλογα με τον τύπο, με μέσο όρο περί το 15 έως 16%. Ο δικηγόρος της KOYO δήλωσε στο Δικαστήριο ότι, σε συνάντηση στην οποία παρέστη, ένας υπάλληλος της Επιτροπής είχε πει ότι το διαπιστωθέν περιθώριο ντάμπινγκ στην πε-

ρίπτωση της ΚΟΥΟ ήταν 12,24%. Εξάλλου, φαίνεται ότι σε κανένα από τους τέσσερις μεγάλους δεν δόθηκαν λεπτομέρειες για τα περιθώρια ντάμπινγκ που διαπιστώθηκαν στα προϊόντα του, ξεχωριστά για κάθε τύπο. Ούτε αποκάλυψε η Επιτροπή τον τρόπο με τον οποίο είχαν υπολογιστεί τα περιθώρια.

Αποτέλεσε αντικείμενο διαφωνίας ενώπιον του Δικαστηρίου, μεταξύ της NSK και της Επιτροπής, το αν οι δηλώσεις, τις οποίες έκαναν οι υπάλληλοι της Επιτροπής κατά τη διάρκεια των συζητήσεων, ήταν ικανές να πείσουν τους εξαγωγείς ότι, εάν προέβαιναν στην ανάληψη αποδεκτών από την Επιτροπή υποχρεώσεων, δεν θα επιβαλλόταν κανένας δασμός στα προϊόντα τους. Κατά τη γνώμη μου, το ζήτημα αυτό μπορεί να αφηθεί κατά μέρος διότι, ό,τι και αν είχε λεχθεί, οι εξαγωγείς δεν μπορούσαν να πιστεύσουν εύλογα ότι οι εν λόγω υπάλληλοι ήταν σε θέση να δεσμεύσουν την ίδια την Επιτροπή, για να μην αναφέρω και το Συμβούλιο.

Αυτές οι συζητήσεις κατέληξαν στην υπογραφή από τους τέσσερις μεγάλους εγγράφων συμφωνίας αναλήψεως υποχρεώσεων στις 20 Ιουνίου 1977.

Για λογαριασμό των λιγότερο σημαντικών Ιαπώνων εξαγωγέων, η ένωση των ιαπωνικών βιομηχανιών κατασκευής τριβών πληροφορήσε την Επιτροπή με τηλετύπο της 1ης Ιουλίου 1977, ότι ήταν πρόθυμοι να προβούν σε ανάληψη υποχρεώσεων, η φύση των οποίων είχε ήδη συμφωνηθεί μεταξύ της Ενώσεως και των υπαλλήλων της Επιτροπής. Πράγματι οι εννέα λιγότερο σημαντικοί εξαγωγείς προέβησαν στην ανάληψη των σχετικών υποχρεώσεων, η δε συμφωνία έφερε την ημερομηνία 7 Ιουλίου 1977. Οκτώ από τις συμφωνίες αυτές εστάλησαν στην Επιτροπή με έγγραφο υπό ημερομηνία 8 Ιουλίου 1977 και η ένατη με έγγραφο υπό

ημερομηνία 28 Ιουλίου 1977. Αγνοώ το ακριβές κείμενό τους.

Εντούτοις έχουμε αντίγραφα των συμφωνιών αναλήψεως υποχρεώσεων των τεσσάρων μεγάλων. Κάθε μία από αυτές αναφέρει ρητά ότι συνάπτεται «για λογαριασμό της προαναφερθείσας εταιρείας, των θυγατρικών της και των ανηκουσών στον ίδιο όμιλο». Δεν υπάρχει ουσιαστική διαφορά μεταξύ τους, αν και η συμφωνία της ΝΑΧΙ διαφέρει, από ορισμένες απόψεις, από τις άλλες, καθόσον αναφέρεται στις εξαγωγές προς τη Γαλλία, πιθανώς σε αναγνώριση της ανεξαρτησίας της ISO. Σε γενικές γραμμές οι υποχρεώσεις που αναλάμβανε κάθε ένας από τους τέσσερις μεγάλους (και οι θυγατρικές του και οι ανήκουσες στον ίδιο όμιλο) ήταν οι εξής:

- 1) Λαμβάνοντας ως σημείο αναφοράς τις τιμές του του Ιανουαρίου 1977, να τις αυξήσει σε δύο στάδια, το πρώτο από τα οποία άρχισε στις 5 Φεβρουαρίου 1977 και έπρεπε να περατωθεί έως τις 30 Ιουνίου 1977, το δε άλλο άρχισε το αργότερο την 1η Ιουλίου 1977 και έπρεπε να περατωθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1977· η αύξηση έπρεπε να είναι 10% σε κάθε στάδιο.
- 2) Να αυξάνει τις τιμές του τον τελευταίο μήνα κάθε εξαμήνου «κατά το ποσό της εκατοστιαίας διαφοράς του δείκτη τιμών παραγωγής για τα μεταποιημένα προϊόντα — τομέας μηχανημάτων γενικής χρήσεως και οργάνων ακριβείας, ο οποίος καθορίζεται από την Τράπεζα της Ιαπωνίας», ενώ η πρώτη σχετική αύξηση, η οποία αντιπροσώπευε την εκατοστιαία διαφορά μεταξύ Ιουνίου 1977 και Δεκεμβρίου 1977, έπρεπε να πραγματοποιηθεί μέχρι το τέλος του Ιουνίου 1978.
- 3) Βάσει της ρήτρας υπ' αριθμό 5 καθεμιάς από αυτές τις συμφωνίες (εκτός από την

περίπτωση της NACHI, όπου η ρήτρα αυτή φέρει τον αριθμό 6), να λάβει μέτρα ώστε να εξασφαλιστεί «παρόμοια εξέλιξη τιμών» για τους τριβείς «καταγωγής άλλης εκτός Ιαπωνίας».

- 4) Να παρέχει στην Επιτροπή, σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα, λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις τιμές του για τους 100 σημαντικότερους τύπους τριβέων και να επιτρέπει «οποιοδήποτε έλεγχο των πληροφοριών αυτών που θα κρίνει απαραίτητο η Επιτροπή».

Κάθε συμφωνία περί αναλήψεως υποχρεώσεων θα άρχιζε να ισχύει «ύστερα από την κοινοποίηση της Επιτροπής προς την εταιρεία ότι τη θεωρεί αποδεκτή». Επρόκειτο «να ισχύει έως την 31η Δεκεμβρίου 1978, με δυνατότητα ανανεώσεώς της ανά εξάμηνο με σιωπηρή συναίνεση, εκτός εάν η Επιτροπή αποφασίσει να αποσύρει την αποδοχή της ή εάν η εταιρεία την καταγγείλει, υπό τον όρο ότι θα δώσει σχετική προειδοποίηση είκοσι ημέρες νωρίτερα».

Μεταξύ των γραπτών ερωτήσεων που απήχθηνε στους διαδίκους το Δικαστήριο στο τέλος της έγγραφης διαδικασίας υπήρχε ερώτηση, η οποία είχε ως σκοπό το να διευκρινιστεί με ποιο τρόπο οι υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν στις 20 Ιουνίου 1977 θα επηρέαζαν τις τιμές οι οποίες είχαν χρεωθεί για πωλήσεις που είχαν πραγματοποιηθεί μεταξύ 5ης Φεβρουαρίου και 20ής Ιουνίου 1977. Απαντώντας σ' αυτή την ερώτηση, η Επιτροπή είπε ότι δεν θεωρούσε ότι οι συμφωνίες μπορούσαν να επηρεάσουν τις τιμές που είχαν ήδη χρεωθεί για τις πωλήσεις οι οποίες είχαν πραγματοποιηθεί μεταξύ 5ης Φεβρουαρίου και 30ής Ιουνίου 1977, αλλά ότι δέχτηκε ότι κάθε αύξηση τιμών, επελθούσα μεταξύ 5ης Φεβρουαρίου και 30ής Ιουνίου 1977, θα έπρεπε να θεωρηθεί ως «σύμφωνη προς το πρώτο στάδιο της εκπληρώσεως της συμφωνίας». Οι τέσσερις μεγάλοι εξήγησαν με περισσότερες λεπτο-

μέρειες ότι καθένας από αυτούς κατέβαλε προσπάθειες, το πρώτο εξάμηνο του 1977, να αυξήσει τις τιμές του στο μέτρο που το επέτρεπαν οι εθνικοί έλεγχοι τιμών, οι ισχύουσες συμβάσεις και η αντίδραση των πελατών. Η NACHI ανακοίνωσε μια πρώτη αύξηση 5% από 1ης Ιανουαρίου 1977. Το Φεβρουάριο ανακοίνωσε αύξηση 12%. Η KOYO άρχισε τις αυξήσεις το Φεβρουάριο, σε σχέση με την επιβολή του προσωρινού δασμού. Ακολούθησαν η NTN και η NSK, δίνοντας οδηγίες στις θυγατρικές τους στην Ευρώπη να αυξήσουν τις τιμές κατά 10%, αντίστοιχα, το Μάρτιο και τον Απρίλιο. Οι τέσσερις μεγάλοι ανέφεραν ότι η Επιτροπή τελούσε σε γνώση αυτών των γεγονότων και οι αναλήψεις υποχρεώσεων εξέφραζαν τη συμφωνία μεταξύ αυτών και της Επιτροπής ότι οι αυξήσεις τιμών, τις οποίες έκαναν το πρώτο εξάμηνο του 1977, έπρεπε να προσμετρηθούν στη συνολική αύξηση 20% που έπρεπε να πραγματοποιηθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1977.

Η NSK αντιτάχθηκε σθεναρώς στη ρήτρα υπ' αριθμό 5 της συμφωνίας αναλήψεως υποχρεώσεών της, διότι εφαρμοζόταν στους τριβείς, τους οποίους κατασκεύαζε η NSK Ηνωμένου Βασιλείου στο Peterlee, δηλαδή εντός της Κοινότητας. Η NSK επιδίωξε την τροποποίηση της σχετικής ρήτρας της συμφωνίας (που συντάξε η Επιτροπή), αλλά η Επιτροπή επέμεινε να παραμείνει η ρήτρα όπως είχε. Ελέγχθη ενώπιον του Δικαστηρίου, εκ μέρους του Συμβουλίου και της Επιτροπής, ότι ο σκοπός μιας τέτοιας ρήτρας ήταν να εμποδίσει έναν κατασκευαστή με δυνατότητα παραγωγής εκτός της Ιαπωνίας να αποφύγει την υποχρέωσή του αλλάζοντας τις πηγές εφοδιασμού του. Προστέθηκε ότι, χωρίς αυτή τη ρήτρα, δεν θα γινόταν δεκτή η ανάληψη υποχρεώσεως από μέρους της NSK διότι θα ήταν αδύνατος ο έλεγχός της.

Την 21η Ιουνίου 1977 (την επομένη της ημέρας υπογραφής από τους τέσσερις με-

γάλους της συμφωνίας αναλήψεως υποχρεώσεων) πραγματοποιήθηκε σύσκεψη της συμβουλευτικής επιτροπής, ύστερα από την οποία η Επιτροπή αποφάσισε να προτείνει στο Συμβούλιο να αποδεχθεί τις αναλήψεις υποχρεώσεων των τεσσάρων μεγάλων, να επιβληθεί οριστικός δασμός αντιντάμπινγκ με συντελεστή 15% επί των ένσφαιρων τριβέων και των τριβέων με κωνικούς κυλίνδρους (όχι όμως για τα εξαρτήματά τους) καταγωγής Ιαπωνίας, να ανασταλεί αυτός ο δασμός για όσο χρόνο οι τέσσερις μεγάλοι θα τηρούσαν τις υποχρεώσεις τους και να εισπραχθούν οριστικά τα καλυπτόμενα με εγγύηση ποσά ως προσωρινός δασμός επί των προϊόντων των τεσσάρων μεγάλων, όχι όμως των λιγότερο σημαντικών εξαγωγέων, στο μέτρο που δεν υπερέβαιναν το 15%. Στις 4 Ιουλίου 1977, η Επιτροπή κινεί στο Συμβούλιο επίσημη πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου που προέβλεπε τα παραπάνω.

Έχω ήδη αναφέρει ορισμένες αποκαλύψεις, τις οποίες έκανε για πρώτη φορά η Επιτροπή στα υπομνήματα ανταπαντήσεώς της στις υποθέσεις 119/77 και 120/77. Μία από αυτές τις αποκαλύψεις ήταν ότι, μετά την υποβολή της προτάσεώς της στο Συμβούλιο, αλλά προτού το Συμβούλιο αποφασίσει επ' αυτής, η Επιτροπή πρόεβη σε σειρά περαιτέρω «υπολογισμών εξακριβώσεως», όπως τις χαρακτήρισε. Αγνώ σε τι συνίσταντο αυτοί οι υπολογισμοί.

Εκ μέρους της NSK προβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου με επιμονή ισχυρισμός βασιζόμενος σε ένα ιδιαίτερο περιστατικό, που επίσης αποκαλύφθηκε για πρώτη φορά στα υπομνήματα ανταπαντήσεως της Επιτροπής στις υποθέσεις 119/77 και 120/77 και το οποίο συνέβη κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Στις 8 Ιουλίου 1977, η αντιπροσωπεία της Επιτροπής στο Τόκιο της έστειλε περιληπτικές μεταφράσεις δημοσι-

ευμάτων του ιαπωνικού τύπου σχετικά με την αύξηση των εσωτερικών τιμών που είχαν πραγματοποιήσει οι τέσσερις μεγάλοι το 1976, ιδιαίτερα μιας ομιλίας του Otsu, προέδρου της NTN και της ενώσεως ιαπωνικών βιομηχανιών κατασκευής τριβέων, ο οποίος άφηνε να εννοηθεί ότι αυτή η αύξηση, που κυμαινόταν, κατά μέσο όρο, μεταξύ 6 και 8% και για την οποία η Επιτροπή είχε πιστέψει προηγουμένως ότι πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 1976, δηλαδή εκτός της βασικής περιόδου, είχε εφαρμοστεί στην πραγματικότητα, στο μεγαλύτερο μέρος της, από τον Ιανουάριο του 1976. Η Επιτροπή θεώρησε ότι οι ιάπωνες κατασκευαστές έπρεπε να είχαν αποκαλύψει αυτό το στοιχείο αναδρομικότητας σε σχέση με αυτή την αύξηση τιμών, όμως δεν συζήτησε το θέμα μαζί τους. Αντ' αυτού χρησιμοποίησε τις πληροφορίες που παρείχαν αυτά τα δημοσιεύματα του τύπου για τους «υπολογισμούς εξακριβώσεως», οι οποίοι εμφάνιζονταν ότι έγιναν βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 7, περίπτωση b, του κανονισμού 459/68, το οποίο αφορά «τις περιπτώσεις όπου ένα από τα ενδιαφερόμενα μέρη αποκρύπτει τις απαραίτητες πληροφορίες». Αυτοί οι υπολογισμοί ήταν, καθώς φαίνεται, διαφορετικοί από τους υπολογισμούς εξακριβώσεως τους οποίους ανέφερα πριν λίγο. Ελέγθη ενώπιον του Δικαστηρίου για λογαριασμό της NSK ότι, εάν η Επιτροπή είχε συζητήσει τα ζητήματα αυτά μαζί τους, θα διαπίστωνε ότι η αναδρομική αύξηση τιμών είχε γίνει τον Απρίλιο του 1976 και ότι εφαρμοζόταν μόνο σε μικρό ποσοστό των τριβέων του αντιπροσωπευτικού δείγματος (διότι αφορούσε κυρίως τους τριβείς ενός είδους με το οποίο εφοδιαζόταν η ιαπωνική βιομηχανία αυτοκινήτων και που δεν εξαγόταν στο εξωτερικό), είχε δε ως αποτέλεσμα να αυξήσει το γενικό μέσο όρο των τιμών κατά τη βασική περίοδο για τα είδη τριβέων αυτού του δείγματος περίπου κατά 0,5%· επίσης ότι οι αυξήσεις του Μαΐου και του Ιουνίου είχαν ήδη συμπεριληφθεί στις συνταγμένες από ηλεκτρονικό υπολογιστή καταστάσεις που αφορούσαν αυτούς τους μήνες. Τελικά, ύστερα από αυτό το γεγονός, η πρόταση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο παρέμεινε όπως είχε.

Στις 24 Ιουλίου 1977, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό 1778/77, το κείμενο του οποίου δεν διέφερε, εκτός από ένα σημείο, από την πρόταση της Επιτροπής. Ο κανονισμός άρχισε να ισχύει την 4η Αυγούστου 1977, δηλαδή την επομένη ημέρα της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα. Ο δικηγόρος της NSK ανέφερε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι μπορεί να υπήρχαν ανάρμοστα κίνητρα για την καθυστέρηση όσον αφορά την έκδοσή του, η οποία παρέτεινε την περίοδο εφαρμογής του προσωρινού δασμού. Εντούτοις δεν υπήρξαν αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη αυτού του ισχυρισμού. Πιθανώς η καθυστέρηση να οφειλόταν σε καθυστερήσεις στη μετάφραση του κανονισμού.

Την ίδια ημέρα της δημοσίευσής του κανονισμού (3 Αυγούστου 1977), η Επιτροπή έστειλε τηλετύπημα στους τέσσερις μεγάλους, με τα οποία τους γνωστοποιούσε ότι οι συμφωνίες περί αναλήψεως υποχρεώσεων από μέρους τους είχαν γίνει δεκτές.

Διεξήχθησαν επί μακρόν συζητήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου σχετικά με το περιεχόμενο του προοιμίου του κανονισμού 1778/77. Εντούτοις, δεν σκοπεύω να εξετάσω λεπτομερώς αυτό το προοίμιο σ' αυτό το στάδιο. Θα περιοριστώ στο να σημειώσω ότι η μόνη πληροφορία που παρέχει σχετικά με τις διαπιστώσεις της Επιτροπής σχετικά με το ζήτημα του ντάμπινγκ είναι αυτή η οποία περιλαμβάνεται στην 12η αιτιολογική σκέψη, η οποία έχει ως εξής:

«Εκτιμώντας ότι, όπως προκύπτει από αυτή την εξέταση των πραγματικών περιστατικών, υπήρξε ντάμπινγκ, το περιθώριο του οποίου, κυμαίνεται μεν αισθητά από συναλλαγή σε συναλλαγή, υπερβαίνει όμως, κατά μέσο όρο, το 15% στο μεγαλύτερο μέρος της Κοινότητας.»

(Το προοίμιο του κανονισμού 261/77 δεν ήταν περισσότερο σαφές επί του θέματος αυτού, αναφέροντας μόνο ότι «όπως προκύπτει από αυτή την προκαταρκτική εξέταση των πραγματικών περιστατικών, υπήρξε ντάμπινγκ, το περιθώριο του οποίου, κυμαίνεται μεν αισθητά από συναλλαγή σε συναλλαγή, υπερβαίνει όμως, στις περισσότερες περιπτώσεις, το 30%».) Οι διαπιστώσεις της Επιτροπής σχετικά με το ζήτημα της ζημίας εκτιθενται με πολύ μεγαλύτερη πληρότητα στα προοίμια και των δύο κανονισμών.

Η 12η αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1778/77 αναφέρει περιέργως τη φράση «στο μεγαλύτερο μέρος της Κοινότητας», πράγμα το οποίο θα μπορούσε να θεωρηθεί εκ πρώτης όψεως ότι αποτελεί μέρος μεγαλύτερο του ημίσεος. Είναι όμως σαφές ότι η Επιτροπή δεν αντιλαμβανόταν έτσι την έννοια της φράσεως και υποστήριξε ότι μια οποιαδήποτε ή περισσότερες από τις χώρες Γαλλία, Γερμανία ή Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί ένα τέτοιο μέρος. Το Συμβούλιο ανέφερε ότι η έκφραση «το μεγαλύτερο μέρος» (the major part) έπρεπε προφανώς να εννοηθεί ως «ένα μεγάλο μέρος» (a major part). Πράγματι αυτή είναι η έκφραση που χρησιμοποιείται στο ιταλικό κείμενο του κανονισμού, όπου αναφέρεται «per gran parte della Comunità».

Τα άρθρα 1, 2 και 3 του κανονισμού 1778/77 είναι τόσο σημαντικής σημασίας για τις περιπτώσεις αυτές ώστε πρέπει να τα παραθέσω σχεδόν αυτολεξεί:

«Άρθρο 1

1. Θεσπίζεται οριστικός δασμός αντιντάμπινγκ 15% στα εξής προϊόντα, τα οποία υπάγονται στην κλάση ex 84.62 του κοινού δασμολογίου, καταγωγής Ιαπωνίας, με βάση τη δηλωμένη αξία τους ...:

— ένσφαιρους τριβείς («ρουλεμάν με μπίλιες»): κωδικός Nimex 84.62—11

— τριβείς («ρουλεμάν») με κωνικούς κυλίνδρους κωδικός Nimex 84.62-17.

Οι ισχύουσες διατάξεις για την είσπραξη των δασμών εφαρμόζονται στην είσπραξη αυτού του δασμού.

2. Η εφαρμογή του παρόντος δασμού αναστέλλεται, με την επιφύλαξη του άρθρου 2.

Άρθρο 2

1. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα ελέγχει στενά την τήρηση των υποχρεώσεων αναθεωρήσεως των τιμών, τις οποίες ανέλαβαν οι κυριότεροι ιάπωνες κατασκευαστές ένσφαιρων τριβέων, καθώς και την εξέλιξη των εισαγωγών και της κοινοτικής αγοράς.

2. Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι αυτές οι υποχρεώσεις καταστρατηγούνται, δεν τηρούνται ή ανακλήθηκαν θα θέσει αμέσως τέλος, μετά από διαβούλευση με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της συμβουλευτικής επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΟΚ) 459/68, συγκαλουμένης εντός προθεσμίας πέντε ημερών, στην αναστολή της επιβολής του δασμού, ο οποίος θεσπίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 1.

Άρθρο 3

Τα ποσά που καλύπτονται με εγγύηση ως προσωρινός δασμός, κατ' εφαρμογή του κανονισμού (ΕΟΚ) 261/77, ο οποίος παρατάθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 944/77, που αφορούν τα προϊόντα τα οποία κατασκευάζουν και εξάγουν οι ακόλουθοι παραγωγοί θα εισπραχθούν οριστικά, στο μέτρο

που δεν υπερβαίνουν το ύψος του καθοριζόμενου στον παρόντα κανονισμό δασμού ...»

Στη συνέχεια ακολουθούν τα ονόματα των τεσσάρων μεγάλων.

Πρέπει να διατυπώσω εξαρχής δύο παρατηρήσεις επ' αυτών των διατάξεων.

Η πρώτη αναφέρεται στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Το άρθρο 3 εφαρμόζεται ασφαλώς μόνο στα προϊόντα των τεσσάρων μεγάλων. Για λογαριασμό του Συμβουλίου και της Επιτροπής δόθηκε η εξήγηση ενώπιον του Δικαστηρίου ότι αυτό οφειλόταν στο γεγονός ότι η ζημία την οποία προκάλεσαν στην ευρωπαϊκή βιομηχανία οι λιγότερο σημαντικοί ιάπωνες εξαγωγείς θεωρείτο ότι ήταν αμελητέα. Αλλά εάν ήταν αμελητέα, το γεγονός αυτό απέκλειε την επιβολή οριστικού δασμού (έστω και υπό αναστολή) επί των προϊόντων των λιγότερο σημαντικών εξαγωγέων, όπως επίσης απέκλειε την οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού επί των προϊόντων τους. Καθόλου δεν αναφέρθηκε ότι, στην περίπτωση τους, η επιβολή οριστικού δασμού δικαιολογείτο από μια «απειλή ζημίας», και πράγματι ούτε στο προοίμιο του κανονισμού γίνεται λόγος σε κανένα σημείο για απειλή ζημίας. Γίνεται λόγος μόνο για «υφιστάμενη ζημία» και για «προκληθείσα ζημία». Έπεται, κατά τη γνώμη μου, ότι όχι μόνο το άρθρο 3 του κανονισμού, αλλά και τα άρθρα 1 και 2 (παρά τη γενική διατύπωσή τους) μπορούν να εφαρμοστούν μόνο στα προϊόντα των τεσσάρων μεγάλων.

Η δεύτερη παρατήρησή μου αναφέρεται στη φύση της εξουσίας ή της υποχρέωσης της Επιτροπής που προκύπτει από το άρθρο 2, παράγραφος 2. Στην πρόταση της Επι-

τροπής της 4ης Ιουλίου 1977, το κείμενο του άρθρου 2, παράγραφος 2, όριζε ότι η Επιτροπή θα είχε την υποχρέωση να θέσει τέλος στην αναστολή της εφαρμογής του δασμού (σε περίπτωση καταστρατηγήσεως, μη τηρήσεως ή ανακλήσεως των υποχρεώσεων) μόνο εάν κατέληγε στο συμπέρασμα, μετά από διαβούλευση με τα κράτη μέλη, ότι είναι απαραίτητη η λήψη προστατευτικών μέτρων. Στο κείμενο του άρθρου 2, παράγραφος 2, του κανονισμού τον οποίο εξέδωσε το Συμβούλιο η διατύπωση ήταν διαφορετική. Οριζόταν ότι (σε μια τέτοια περίπτωση) η Επιτροπή θα έπρεπε, μετά από διαβούλευση με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της συμβουλευτικής επιτροπής, «να θέσει αμέσως τέλος ... στην αναστολή της επιβολής του δασμού». Έτσι φαίνεται ότι το Συμβούλιο αποφάσισε ότι η Επιτροπή δεν έπρεπε να έχει διακριτική ευχέρεια στο θέμα αυτό. Μια τέτοια απόφαση θα ήταν σύμφωνη προς τις διατάξεις του κανονισμού 459/68, καμία από τις οποίες δεν ορίζει ότι η Επιτροπή μπορεί να διαθέτει διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την επιβολή οριστικού δασμού.

Το Συμβούλιο ισχυρίστηκε ότι μια τόσο ασαφής περιγραφή των προσφευγουσών καθιστούσε την προσφυγή απαράδεκτη. Εντούτοις, αυτό το ελάττωμα θεραπεύτηκε στα αρχικά στάδια της διαδικασίας, όταν αποσαφηνίστηκε ότι οι θυγατρικές της NTN και οι ανήκουσες στον ίδιο όμιλο εταιρίες είναι αυτές που προανέφερα.

Μοναδικός καθού στην προσφυγή αυτή είναι το Συμβούλιο. Το μόνο αίτημα της προσφυγής είναι να αναγνωριστεί βάσει του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 173 της Συνθήκης, ότι το άρθρο 3 του κανονισμού 1778/77 «δεν έχει εφαρμογή» στις προσφεύγουσες — πράγμα το οποίο, λαμβανομένου υπόψη του κειμένου του άρθρου 174 της Συνθήκης, θα έπρεπε, κατά τη γνώμη μου, να γίνει δεκτό ότι έχει την έννοια ότι ζητείται να αναγνωριστεί ότι το άρθρο 3 είναι άκυρο.

Υπόθεση 118/77

Πρόκειται για προσφυγή της ISO, στρεφόμενη μόνο κατά του Συμβουλίου. Η ISO ζητεί να αναγνωριστεί βάσει του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 173 ότι ο κανονισμός 1778/77 είναι άκυρος στο σύνολό του.

Υπόθεση 119/77

Πρόκειται για προσφυγή που άσκησαν η NSK, η NSK Ηνωμένου Βασιλείου, η NSK Γερμανίας και η NSK Γαλλίας κατά του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Μεταξύ των πέντε προσφυγών είναι εκείνη στην οποία τα αιτήματα εκτίθενται λεπτομερώς. Θεωρώ ότι αρκεί να πω, σ' αυτό το στάδιο, ότι περιλαμβάνει, αφενός, αιτήματα βάσει του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 173 σχετικά με το κύρος του κανονισμού 1778/77 στο σύνολό του και (όπως ανέφερα στην αρχή), αφετέρου, αιτήματα βάσει του αρ-

VI — Οι υπό κρίση προσφυγές και τα αιτήματά τους

Ενώπιον του Δικαστηρίου εκκρεμούν πέντε προσφυγές, οι οποίες ασκήθηκαν όλες το Σεπτέμβριο ή τον Οκτώβριο του 1977, ήτοι:

Υπόθεση 113/77

Πρόκειται για προσφυγή των NTN, NTN Γερμανίας, NTN Γαλλίας και NTN — GKN. Αρχικά αυτή η προσφυγή αναφερόταν μάλλον ασαφώς ως προσφυγή της NTN «ενεργούσης για λογαριασμό της και για λογαριασμό των θυγατρικών της και των ανηκουσών στον ίδιο όμιλο εταιριών εντός της Κοινής Αγοράς».

θρου 178 της Συνθήκης προς αποζημίωση. Προτείνω να εξετάσω στις παρούσες προτάσεις τα τελευταία αιτήματα αφού ασχοληθώ πλήρως με όλα τα αιτήματα βάζει του άρθρου 173.

Υπόθεση 120/77

Πρόκειται για προσφυγή που άσκησαν η ΚΟΥΟ, η Deutsche Koyo, η ΚΟΥΟ Ηνωμένου Βασιλείου και η Koyo France κατά του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Το μόνο αίτημα είναι να αναγνωριστεί ότι ο κανονισμός 1778/77 είναι άκυρος (στο σύνολό του). Θα μπορούσε να γεννηθεί η απορία, δεδομένου του αιτήματος, γιατί η προσφυγή ασκήθηκε και κατά της Επιτροπής, ως καθής. Εντούτοις, η Επιτροπή δεν προέβαλε καμία αντίρρηση γι' αυτό και, καθώς δεν έχει πρακτική σημασία — διότι η Επιτροπή θα μπορούσε να ασκήσει παρέμβαση σε οποιαδήποτε από αυτές τις προσφυγές στις οποίες δεν είχε την ιδιότητα της καθής — δεν θα επεκταθώ άλλο επ' αυτού.

Υπόθεση 121/77

Πρόκειται για την τελευταία από αυτές τις προσφυγές, την οποία άσκησαν, βάσει του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 173 η NACHI, η NACHI Γερμανίας, η NACHI Ηνωμένου Βασιλείου κατά του Συμβουλίου, ζητώντας να αναγνωριστεί ότι ο κανονισμός 1778/77 είναι άκυρος ή, επικουρικά, ότι το άρθρο 3 είναι άκυρο.

Σε τρεις από αυτές τις προσφυγές (113/77, 119/77 και 121/77) υπήρχαν αιτήματα για λήψη προσωρινών μέτρων, τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα να διατάξει πράγματι ο πρόεδρος του Δικαστηρίου την αναστολή, έως την έκδοση της τελικής αποφάσεως, της εισπράξεως, βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού 1778/77, του προσωρινού δα-

σμού, ο οποίος είχε βεβαιωθεί, αλλά δεν είχε ακόμα καταβληθεί από τις προσφεύγουσες σ' αυτές τις προσφυγές, εφ' όσον χρόνο εξακολουθούσαν να παρέχουν εγγύηση γι' αυτόν.

Σε κάθε μία από αυτές τις προσφυγές επετράπη, με Διάταξη του Δικαστηρίου, στη FEBMA να παρέμβει προς στήριξη των αιτημάτων των καθών.

Επίσης σε κάθε μία από τις προσφυγές τα καθών κοινοτικά όργανα προέβαλαν ενστάσεις απαραδέκτου βάσει του άρθρου 91 του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου. Με Διατάξεις που φέρουν ημερομηνία 12 Απριλίου 1978 το Δικαστήριο επιφυλάχθηκε να αποφανθεί επί των ενστάσεων απαραδέκτου στην τελική απόφαση.

Έτσι τώρα πρέπει να εξετάσω εάν τα αιτήματα, βάσει του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 173 της Συνθήκης, είναι και αν ναι, σε ποιο βαθμό, παραδεκτά.

VII — Παραδεκτό των προσφυγών αναφορικά με το άρθρο 173

Εκ μέρους του Συμβουλίου προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι, δεδομένου ότι τα μέτρα αντιντάμπινγκ είναι μέτρα εμπορικής πολιτικής στρεφόμενα κατά επιχειρήσεων στο εξωτερικό της Κοινότητας, αυτά τα μέτρα δεν θα πρέπει να υπόκεινται στον έλεγχο του Δικαστηρίου όπως οι ατομικές διοικητικές πράξεις. Το Συμβούλιο αναφέρθηκε στις νομοθεσίες αντιντάμπινγκ των κρατών μελών προτού υπαχθεί το αντιντάμπινγκ στην αρμοδιότητα της Κοινότητας και είπε ότι αυτές οι νομοθεσίες «δείχνουν ότι οι δασμοί αντιντάμπινγκ έχουν νομοθετικό χαρακτήρα και ότι λαμβάνονται κατά διακριτική ευχέρεια», σε αντίθεση με την αντί-

στοιχη νομοθεσία των ΗΠΑ, η οποία, εάν αντιλήφθηκα ορθά τον ισχυρισμό, προβλέπει διοικητικές διαδικασίες που επιδέχονται δικαστικό έλεγχο.

Οι προσφεύγουσες αντέκρουσαν με πειστικό τρόπο, κατά τη γνώμη μου, αυτό τον ισχυρισμό, αναλύοντας τη νομική κατάσταση σε κάθε ένα από τα κράτη μέλη προτού το αντιντάμπινγκ γίνει θέμα κοινοτικής αρμοδιότητας, ιδιαίτερα δε παραθέτοντας την απόφαση του γαλλικού Conseil d'Etat στην υπόθεση Manufacture του δικαστή Ackner του Queen's Bench Division του High Court of Justice της Αγγλίας, στην υπόθεση Leopold Lazarus Ltd κατά Secretary of State for Trade and Industry. (Τα κείμενα και των δύο αυτών αποφάσεων βρίσκονται στο παράρτημα 1 του υπομνήματος απαντήσεως επί των προκαταρκτικών ενστάσεων παραδέκτου των καθών στην υπόθεση 119/77.)

Εντούτοις, νομίζω ότι το Δικαστήριο δεν πρέπει να ασχοληθεί ιδιαίτερα με την προγενέστερη κατάσταση της νομοθεσίας σε μεμονωμένα κράτη μέλη ή στις ΗΠΑ. Το καθήκον του είναι απλώς να εφαρμόσει το άρθρο 173 της Συνθήκης. Επ' αυτού, είναι σαφές ότι, για να μπορέσει ένα πρόσωπο που δεν έχει την ιδιότητα κράτους μέλους ή κοινοτικού οργάνου να αμφισβητήσει, βάσει του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 173, το κύρος πράξεως ενός κοινοτικού οργάνου, η οποία έχει τη μορφή κανονισμού, πρέπει να συγκεντρώνει τρεις προϋποθέσεις:

- 1) πρέπει να μπορεί να αποδείξει ότι η πράξη αυτή, αν και έχει αυτή τη μορφή, είναι στην πραγματικότητα απόφαση (εν πάση περιπτώσει στο μέτρο που αφορά το ίδιο)
- 2) πρέπει να μπορεί να αποδείξει ότι το αφορά άμεσα, και

3) πρέπει να μπορεί να αποδείξει ότι το αφορά ατομικά.

Ορισμένες από τις προσφεύγουσες ισχυρίστηκαν ότι μερικές αποφάσεις του Δικαστηρίου, ιδιαίτερα οι αποφάσεις στην υπόθεση 100/74, CAM κατά Επιτροπής (1975) 2 ECR 1393 και στην υπόθεση 88/76, Société pour l'exportation des sucres κατά Επιτροπής, (1977) ECR 709, έχουν κρίνει ότι αρκεί ο προσφεύγων να ικανοποιεί τις προϋποθέσεις 2) και 3). Νομίζω ότι αν αυτές οι αποφάσεις εξεταστούν ανεξάρτητα από το γενικό πλαίσιο της υποθέσεως μπορούν να ερμηνευτούν υπό την έννοια αυτή. Όμως, δεν επιτρέπεται, κατά τη γνώμη μου, να εξεταστούν με τον τρόπο αυτό. Πρέπει να ερμηνευτούν σε συνδυασμό με τις προηγούμενες και τις μεταγενέστερες αποφάσεις, από τις οποίες προκύπτει ότι η προϋπόθεση 1 είναι σημαντική. Έχω αναφέρει τις προηγούμενες αποφάσεις επί του θέματος αυτού στις προτάσεις μου στην υπόθεση CAM κατά Επιτροπής [βλ. (1975) 2 ECR, σ. 1411]. Οι μεταγενέστερες συμπεριλαμβάνουν την υπόθεση 101/76, Koninklijke Scholten Honig κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (1977) ECR 797 και τις υποθέσεις 103-109/78, Société des usines de Beaufort κατά Συμβουλίου [απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 1979, (1979) ECR 17].

Πράγματι πιστεύω ότι οι υποθέσεις CAM κατά Επιτροπής και Société pour l'exportation des sucres κατά Επιτροπής ήταν μάλλον ειδικές υποθέσεις. Σε κάθε μία από αυτές η προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής καθόριζε τα αποτελέσματα των πιστοποιητικών με τα οποία καθορίζονταν εκ των προτέρων οι επιστροφές λόγω εξαγωγής που είχαν ενσωματωθεί στις άδειες εξαγωγής, οι οποίες είχαν χορηγηθεί μεταξύ συγκεκριμένων ημερομηνιών. Υπό τις συνθήκες αυτές, αυτή η πράξη, αν και είχε τη μορφή κανονισμού, θα μπορούσε εύλογα να θεωρηθεί ότι αποτελεί σειρά (ή «δέσμη») ατομικών αποφάσεων επί της τύχης

αυτών των ειδικών αδειών και, επομένως, ότι είναι ανάλογη προς την πράξη περί της οποίας επρόκειτο στις υποθέσεις 41 έως 44/77, *The International Fruit Co.*, (1971) ECR 411. Και πράγματι έτσι ακριβώς αντιλήφθηκε την εν λόγω πράξη ο γενικός εισαγγελέας Reischl στην υπόθεση *Société pour l'exportation des sucres* κατά Επιτροπής [βλ. (1977) ECR, σελ. 730].

Έχοντας αυτές τις αρχές κατά νου επανέρχομαι στον κανονισμό 1778/77.

Για τους σκοπούς της παρούσας δίκης νομίζω ότι οι προσφεύγουσες διαιρούνται σε τρεις κατηγορίες, τις εξής:

- 1) Οι τέσσερις μεγάλοι.
- 2) Οι θυγατρικές τους και οι ανήκουσες στον ίδιο όμιλο με τους τέσσερις μεγάλους εταιρίες και
- 3) Η ISO.

Θα ασχοληθώ πρώτα με την ISO.

Η ISO, η οποία είναι ανεξάρτητη εταιρία, μη δεσμευόμενη από καμία αναληφθείσα έναντι της Επιτροπής υποχρέωση, δεν διαφέρει, κατά τη γνώμη μου, όσον αφορά τον κανονισμό 1778/77, από οποιοδήποτε άλλο ανεξάρτητο εισαγωγέα προϊόντων των τεσσάρων μεγάλων στην Κοινότητα.

Κατά τη γνώμη μου, αυτός ο κανονισμός, στο μέτρο που αφορά τέτοιους ανεξάρτητους εισαγωγείς, είναι ακριβώς αυτό το οποίο φέρεται ότι είναι: ένας κανονισμός και τίποτα περισσότερο.

Όσον αφορά τα άρθρα 1 και 2 του κανονισμού αυτού μου φαίνεται ότι είναι απόλυτα βέβαιο. Τα άρθρα αυτά μπορούν να ισχύσουν για οποιονδήποτε, ο οποίος μπορεί στο μέλλον να εισαγάγει στην Κοινότητα τριβείς στους οποίους εφαρμόζεται ο κανονισμός. Σε καμία περίπτωση δεν διαχωρίζουν κάποιο συγκεκριμένο εισαγωγέα, ή κάποια συγκεκριμένη κατηγορία εισαγωγέων αυτών των τριβέων.

Το άρθρο 3 παρουσιάζει ένα πιο δύσκολο πρόβλημα. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αυτό το άρθρο αφορά ατομικά μία συγκεκριμένη κατηγορία εισαγωγέων, δηλαδή εκείνους που εισήγαγαν στην Κοινότητα, μεταξύ της 5ης Φεβρουαρίου 1977 και της 4ης Αυγούστου 1977, προϊόντα κατασκευής των τεσσάρων μεγάλων και στους οποίους βεβαιώθηκε, δυνάμει του κανονισμού 261/77 (ή δυνάμει του κανονισμού αυτού όπως παρατάθηκε με τον κανονισμό 944/77), προσωρινός δασμός γι' αυτές τις εισαγωγές και παρέσχαν εγγύηση για τα βεβαιωθέντα με τον τρόπο αυτό ποσά. Ούτε υφίσταται καμία αμφιβολία ότι το άρθρο 3 αφορά άμεσα αυτούς τους εισαγωγείς, διότι το αποτέλεσμα του είναι ότι επιβάλλει στις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών να εισπράξουν τα ποσά του δασμού που είχαν βεβαιωθεί με τον τρόπο αυτό και για τα οποία είχε παρασχεθεί ασφάλεια, χωρίς να αφήνει διακριτική ευχέρεια σ' αυτές τις αρχές.

Μπορεί όμως να λεχθεί ότι το άρθρο 3 συνιστά από τη φύση του, καθόσον θίγει αυτούς τους εισαγωγείς, μια σειρά αποφάσεων και όχι νομοθετικό μέτρο; Πιστεύω πως όχι. Νομίζω πως είναι ένα τυπικό παράδειγμα αυτού που ονόμασα στις προτάσεις μου στην υπόθεση CAM κατά Επιτροπής «νομοθεσία που επηρεάζει μια συγκεκριμένη κατηγορία» (1975) 2 ECR, σ. 1413). Κατά τη γνώμη μου θα ήταν παράξενο αν γινόταν δεκτό ότι, σε οποιαδήποτε υπόθεση αντιντάμπινγκ, η απόφαση περι

επιβολής προσωρινού δασμού έχει νομοθετικό χαρακτήρα, ότι η απόφαση περί επιβολής οριστικού δασμού έχει νομοθετικό χαρακτήρα, αλλά ότι η απόφαση περί εισπράξεως του προσωρινού δασμού δεν έχει νομοθετικό χαρακτήρα. Ακόμα αυτό το παράξενο συμπέρασμα θα είχε το εξής παράξενο αποτέλεσμα, ότι ένας εισαγωγέας, ο οποίος θα ήθελε να αμφισβητήσει το κύρος της επιβολής σε βάρος του ενός οριστικού δασμού, θα μπορούσε να το κάνει μόνο ενώπιον του αρμόδιου εθνικού δικαστηρίου, ενώ ένας εισαγωγέας που θα ήθελε να αμφισβητήσει το κύρος της επιβολής σε βάρος του ενός προσωρινού δασμού θα είχε την ευχέρεια να επιλέξει είτε αυτή τη μέθοδο ενώπιον του αρμόδιου εθνικού δικαστηρίου, είτε να ασκήσει ευθεία προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου.

Συμπεραίνω ότι η προσφυγή της ISO (υπόθεση 118/77) είναι अपαράδεκτη.

Δεν παραβλέπω το γεγονός ότι, τουλάχιστον σε μία από τις υποθέσεις (την υπόθεση 119/77), οι προσφεύγουσες επιχείρησαν να αποδείξουν ότι τα μέσα έννομης προστασίας που διέθεταν οι εισαγωγείς ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ήταν απρόσφορα. Νομίζω όμως ότι η απόπειρα αυτή απέτυχε.

Όσον αφορά τα διαθέσιμα στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας μέσα έννομης προστασίας, φαίνεται ότι η μόνη επίκριση που διατυπώθηκε ήταν ότι η σχετική προθεσμία ήταν πολύ μικρή (ενός μηνός). Αυτό το γνωρίζει το Δικαστήριο από άλλες υποθέσεις. Δεν αποτελεί λόγο για να διευρυνθεί η έννοια του άρθρου 173 έτσι ώστε να παρασχεθεί ένα εναλλακτικό μέσο έννομης προστασίας ενώπιον του Δικαστηρίου.

Το ίδιο ισχύει για τη μόνη επίκριση που φαίνεται ότι διατυπώθηκε σχετικά με τη

θέση της Γαλλίας, ότι τα παρεχόμενα εκεί μέσα έννομης προστασίας ναι μεν δεν είναι απρόσφορα, αλλά ότι, κατά τη γνώμη των προσφευγουσών, οι γαλλικές κατ' έφεση διαδικασίες είναι δυσκίνητες.

Τέλος, η περιγραφή του αγγλικού δικαίου που έκαναν οι προσφεύγουσες είναι, τουλάχιστον, πρόχειρη. Μεταξύ των ελλείψεων της συγκαταλέγεται και το ότι παρέλειψαν να αναφέρουν αυτό το οποίο νομίζω ότι είναι το πιο σαφές, διαθέσιμο στην Αγγλία μέσο έννομης προστασίας, δηλαδή η αναγνωριστική προσφυγή (action for a declaration). Πρόκειται πράγματι για το μέσο έννομης προστασίας για το οποίο έγινε λόγος στην υπόθεση Leopold Lazarus Ltd κατά Secretary of State for Trade and Industry. Επίσης, αν και οι προσφεύγουσες είχαν την πρόθεση να ασχοληθούν με την κατάσταση στο σύνολο του Ηνωμένου Βασιλείου, δεν καταδέχτηκαν να αναφερθούν στα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας ενώπιον των δικαστηρίων της Σκωτίας.

Νομίζω ότι η θέση των ίδιων των τεσσάρων μεγάλων έναντι του κανονισμού 1778/77 είναι διαφορετική. Είναι απίθανο να μπορέσει οποιοσδήποτε από αυτούς να αμφισβητήσει το κύρος του κανονισμού ή κάποιου μέρους του ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, εκτός ίσως βάσει ορισμένων εθνικών διαδικασιών, ως παρεμβαίνουν ή, βάσει άλλων, ως πρόσωπο το οποίο απλώς υποστηρίζει, οικονομικά ή με άλλο τρόπο, διαδικασίες που κινήθηκαν από έναν εισαγωγέα.

Από αυτό μόνο ασφαλώς δεν συνάγεται ότι πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι τέσσερις μεγάλοι (και κάθε ένας από αυτούς ξεχωριστά) δικαιούνται να αμφισβητήσουν απ' ευθείας ενώπιον του Δικαστηρίου τον κανονισμό, βάσει του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 173.

Ούτε πιστεύω ότι είναι αναγκαίο να κρίνει το Δικαστήριο σ' αυτή την υπόθεση το ζήτημα, για το οποίο διεξήχθησαν εκτεταμένες συζητήσεις, περί του αν θα πρέπει να γίνει δεκτό *ipso facto* ότι ένας εξαγωγέας, που κρίθηκε, κατόπιν έρευνας διεξαχθείσας βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού 459/68, ένοχος ντάμπινγκ το οποίο προκάλεσε υλική ζημία στην κοινοτική βιομηχανία, πρέπει να μπορεί να στραφεί, δυνάμει του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 173, κατά οποιασδήποτε πράξεως του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, η οποία συγκεκριμενοποιεί ή προσδίδει αποτελέσματα σ' αυτή τη διαπίστωση. Τα επιχειρήματα υπέρ και κατά καταφατικής απαντήσεως σ' αυτό το ερώτημα είναι ισοδύναμα.

Εκείνο το οποίο θεωρώ προφανές είναι ότι, όσον αφορά κάθε ένα από τους τέσσερις μεγάλους, ο κανονισμός 1778/77 βγαίνει πέραν αυτού. Για τους λόγους που έχω ήδη εξηγήσει, κάθε ένα από τα άρθρα του ισχύει μόνο για τα προϊόντα τους. Έτσι, το συνδυασμένο αποτέλεσμα των άρθρων 1, 2 και 3 του κανονισμού είναι ότι, βάσει των διαπιστώσεων σε βάρος κάθε ενός από τους τέσσερις μεγάλους της υπάρξεως ντάμπινγκ που επέφερε υλική ζημία και των υποχρεώσεων τις οποίες αυτοί είχαν αναλάβει, επιβάλλεται οριστικός δασμός επί των προϊόντων τους, αλλά αναστέλλεται εφ' όσον η Επιτροπή, παρακολουθώντας την πορεία των υποχρεώσεών τους, δεν διαπιστώσει ότι αυτές οι υποχρεώσεις καταστρατηγούνται, δεν τηρούνται ή ανακλήθηκαν. Στο μεταξύ, ο προσωρινός δασμός που βεβαιώθηκε επί των εισαγωγών των προϊόντων τους, που πραγματοποιήθηκαν πριν από την έναρξη της ισχύος του κανονισμού, πρέπει να εισπραχθεί οριστικά.

Δύσκολα μπορεί να διαπιστωθεί από αυτό, όσον αφορά τους τέσσερις μεγάλους, ότι αυτή η πράξη έχει νομοθετικό χαρακτήρα ή «γενική ισχύ», για να χρησιμοποιήσω την έκφραση του άρθρου 189 της Συνθήκης που

αναφέρεται στον κανονισμό. Νομίζω ότι πρόκειται ουσιαστικά για πράξη *ad hominem*. Έχει όλα τα χαρακτηριστικά αποφάσεως η οποία θίγει συγκεκριμένα πρόσωπα βάσει της δικής τους συμπεριφοράς. Είναι πρόδηλο ότι αφορά ατομικά κάθε έναν από τους τέσσερις μεγάλους. Πιστεύω ότι αφορά επίσης άμεσα κάθε έναν από αυτούς, έστω και αν ο προσωρινός δασμός στην πραγματικότητα εισπράττεται από τους εισαγωγείς και έστω και αν ο οριστικός δασμός θα εισπραχθεί εάν οποιοσδήποτε από τους τέσσερις μεγάλους δεν τηρήσει την υποχρέωσή του. Κάθε άλλη άποψη νομίζω ότι έρχεται σε κατάφωρη αντίθεση με την πραγματικότητα.

Συμπεραίνω ότι οι προσφυγές βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης είναι παραδεκτές, καθόσον ασκούνται από τους ίδιους τους τέσσερις μεγάλους. Υπογραμμίζω όμως ότι αυτό οφείλεται, κατά τη γνώμη μου, στην ιδιαίτερη δομή του κανονισμού 1778/77. Δεν σημαίνει ότι, κάθε φορά που ένας κανονισμός του Συμβουλίου επιβάλλει προσωρινό δασμό αντντάμπινγκ, ή προβλέπει την οριστική είσπραξή του, οι ενδιαφερόμενοι εξαγωγείς θα δικαιούνται κατ' ανάγκη να αμφισβητήσουν το κύρος του κανονισμού αυτού βάσει του άρθρου 173. Αυτό που σημαίνει είναι ότι, κατά τη γνώμη μου, ο κανονισμός 1778/77 είναι ένα υβρίδιο τέτοιου είδους το οποίο δεν απαιτήθηκε να εξετάσει στο παρελθόν το Δικαστήριο και που σπάνια θα απαιτηθεί να εξετάσει πάλι. Για οποιονδήποτε άλλον, εκτός από τους τέσσερις μεγάλους (και πιθανώς τις θυγατρικές τους και τις ανήκουσες στον ίδιο όμιλο εταιρίες, με την κατάσταση των οποίων πρέπει να ασχοληθώ ακόμη) είναι ένας κανονισμός και τίποτε άλλο εκτός από κανονισμό. Όμως, έναντι καθενός από τους τεσσάρους μεγάλους, αποτελεί απόφαση που τους αφορά άμεσα και ατομικά.

Το ζήτημα αν οι προσφυγές, βάσει του άρθρου 173, των θυγατρικών των τεσσάρων

μεγάλων και των ανηκουσών στον ίδιο όμιλο εταιριών είναι παραδεκτές δεν είναι, υπό τις συνθήκες αυτές, πολύ σημαντικοί. Σαφώς, εάν η άποψη που εξέφρασα είναι ορθή, η ιδιότητά τους ως εισαγωγέων δεν καθιστά τις προσφυγές τους παραδεκτές. Είναι όμως συμβαλλόμενα μέρη στις συμφωνίες περί αναλήψεως υποχρεώσεων, πράγμα το οποίο εξομοιώνει τη θέση τους προς εκείνη των τεσσάρων μεγάλων. Στην περίπτωση της NSK Ηνωμένου Βασιλείου υπάρχει επίσης το ιδιαίτερο γεγονός ότι ο κανονισμός 1778/77 ενεργεί προληπτικά, όσον αφορά την αθέτηση της υποχρεώσεώς της να αυξήσει τις τιμές των τριβένων που κατασκευάζει στο Peterlee. Είναι δύσκολο να λεχθεί τι είδους μέσα έννοιας προστασίας θα μπορούσε να ασκήσει γι' αυτό ενώπιον των αγγλικών δικαστηρίων. Κρίνω ότι οι προσφυγές των θυγατρικών των τεσσάρων μεγάλων και των ανηκουσών στον ίδιο όμιλο εταιριών είναι παραδεκτές.

VIII—Επί της ουσίας των προσφυγών αναφορικά με το άρθρο 173

Θεωρώ ότι το έργο της ταξινομήσεως των ισχυρισμών επί της ουσίας, τους οποίους προέβαλαν οι προσφεύγουσες αμφισβητώντας το κύρος του κανονισμού 1778/77, δεν είναι εύκολο. Οι ισχυρισμοί αυτοί υπερβαίνουν τους σαράντα. Ένα χαρακτηριστικό τους σημείο είναι ότι ο ίδιος ισχυρισμός εκφράζεται συχνά, αφενός, με τη μορφή άμεσης επικρίσεως των όσων έπραξε η Επιτροπή ή το Συμβούλιο και, αφετέρου, με τη μορφή επικρίσεως κατά του προοίμιου του κανονισμού, διότι δεν καθόρισε το τι έπραξε το ενδιαφερόμενο κοινοτικό όργανο ή το γιατί το έπραξε. Για παράδειγμα η Επιτροπή επικρίνεται διότι έκρινε ότι οι τιμές εξαγωγής των τεσσάρων μεγάλων «δεν είναι αξιόπιστο στοιχείο», το δε προοίμιο του κανονισμού επικρίνεται διότι δεν επεξηγήσε το γιατί αυτές οι τιμές θεωρήθηκαν ως μη αξιόπιστο στοιχείο. Στην πρώτη του μορφή ο ισχυρισμός σημαίνει ότι υπήρξε παράβαση διατάξεως του κανονισμού 459/68. Στη δεύτερη ότι υπήρξε παράβαση

του άρθρου 190 της Συνθήκης. Σε όσα ακολουθούν, προτείνω να εξεταστούν μαζί, στο μέτρο του δυνατού, αυτές οι δύο μορφές αυτού του ισχυρισμού.

Τελικά, όπως θα δει το Δικαστήριο, κατέταξα τους ισχυρισμούς σε εννέα κεφάλαια.

1. *Ισχυρισμοί αφορώντες την τήρηση των τύπων και σχετικοί με το κύρος του κανονισμού 1778/77 στο σύνολό του*

Οι προσφεύγουσες στις υποθέσεις 113/77 και 121/77 ισχυρίζονται ότι ούτε στο προοίμιο του κανονισμού 1778/77, ούτε οπουδήποτε αλλού αναφέρεται ότι υπήρξε ειδική πλειοψηφία του Συμβουλίου για την έκδοση αυτού του κανονισμού. Υποστηρίζουν ότι το Δικαστήριο θα έπρεπε τουλάχιστον να ελέγξει εάν υπήρξε πράγματι μια τέτοια πλειοψηφία, η οποία απαιτείται, τόσο από το άρθρο 113, παράγραφος 4, της Συνθήκης όσο και από το άρθρο 17, παράγραφος 2, περίπτωση α, του κανονισμού 459/68. Κατά τη γνώμη μου αυτός ο ισχυρισμός είναι αβάσιμος. Δεν υφίσταται διάταξη της Συνθήκης ή οπουδήποτε άλλοι σχετικού κειμένου, που να ορίζει ότι πρέπει να αναφέρεται η πλειοψηφία με την οποία εκδόθηκε ένας κανονισμός του Συμβουλίου· ούτε βέβαια υπάρχει η πρακτική να γίνεται μια τέτοια αναφορά. Κατά τη γνώμη μου δεν είναι έργο του Δικαστηρίου να ελέγξει εάν επιτεύχθηκε η απαιτούμενη πλειοψηφία, εν πάση περιπτώσει ελλείψει στοιχείων που να δημιουργούν αμφιβολίες όσον αφορά το αν πράγματι επιτεύχθηκε. *Omnia praesentur rite esse acta* (για όλα υφίσταται «τεκμήριο νομιμότητας»).

Οι προσφεύγουσες στην υπόθεση 120/77 ισχυρίζονται ότι υπήρξε αντίφαση μεταξύ της στάσεως που τήρησε η Επιτροπή στη διαδικασία που οδήγησε στην έκδοση του

κανονισμού 1778/77 και της στάσεώς της όσον αφορά μία απόφαση, με ημερομηνία 29 Νοεμβρίου 1974, που εκδόθηκε ύστερα από διαδικασία βάσει του άρθρου 85 της Συνθήκης, σχετικά με συμφωνία, η οποία συνήφθη το 1972 μεταξύ των τεσσάρων μεγάλων και των εκπροσώπων της γαλλικής βιομηχανίας κατασκευής τριβέων. Βάσει αυτής της συμφωνίας, οι τέσσερις μεγάλοι ανέλαβαν την υποχρέωση να αυξήσουν τις τιμές τους στη Γαλλία ώστε να καταστούν λιγότερο ανταγωνιστικές. Η Επιτροπή έκρινε ότι αυτή η συμφωνία συνιστούσε παραβίαση του άρθρου 85. Κατά τη γνώμη μου, δεν υφίσταται αντίφαση μεταξύ, αφενός, της διαπιστώσεως ότι μια τέτοια συμφωνία απαγορευόταν από το άρθρο 85 και, αφετέρου, της διαπιστώσεως ότι οι τέσσερις μεγάλοι ήταν ένοχοι ντάμπινγκ που προξένησε υλική ζημία στην ευρωπαϊκή βιομηχανία και που δικαιολογεί τη λήψη μέτρων δυνάμει του κανονισμού 459/68. Η ενδεικνυόμενη ενέργεια για την αντιμετώπιση ντάμπινγκ που προξενεί ζημία στην ευρωπαϊκή βιομηχανία είναι η δράση των κοινοτικών οργάνων βάσει αυτού του κανονισμού, και όχι η «αυτοάμυνα» της βιομηχανίας αυτής με τη μορφή συμφωνιών οι οποίες εμπίπτουν στο άρθρο 85. Αφήνω κατά μέρος το γεγονός ότι οι διαπιστώσεις της Επιτροπής στην απόφασή της της 29ης Νοεμβρίου 1974 αναφέρονταν σε γεγονότα που συνέβησαν το 1972, ενώ η διαπίστωση της του ντάμπινγκ συνδεόταν με γεγονότα τα οποία ήταν μεταγενέστερα κατά τέσσερα και πέντε χρόνια.

2. Ισχυρισμοί σχετικοί με τη νομιμότητα της διαδικασίας η οποία συνίσταται στην αποδοχή αναλήψεως υποχρεώσεων και κατόπιν στην επιβολή και αναστολή οριστικού δασμού

Προτείνω να εξεταστούν σ' αυτό το κεφάλαιο μόνο οι ισχυρισμοί που στρέφονται κατά του κύρους των άρθρων 1 και 2 του κανονισμού 1778/77 και να εξεταστούν σε επόμενο κεφάλαιο ανάλογοι ισχυρισμοί που αφορούν το κύρος του άρθρου 3 του

κανονισμού, δηλαδή οι αναφερόμενοι στο ζήτημα αν το Συμβούλιο μπορούσε νομίμως να διατάξει την οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού, παρά το γεγονός ότι οι αναλήψεις υποχρεώσεων των τεσσάρων μεγάλων είχαν γίνει δεκτές.

Ορισμένες από τις προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι, «όταν, κατά τη διάρκεια της εξέτασης των πραγματικών περιστατικών, οι εξαγωγείς αναλαμβάνουν εκουσίως την υποχρέωση να αναθεωρήσουν τις τιμές τους κατά τρόπον ώστε να εξαφανιστεί το περιθώριο ντάμπινγκ» (η φρασεολογία είναι εκείνη του άρθρου 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 459/68) η Επιτροπή έχει δυνατότητα επιλογής. Μπορεί, αφού ακούσει τις γνώμες που εκφράζονται στο πλαίσιο της συμβουλευτικής επιτροπής, να αποφασίσει ότι η αποδοχή των αναλήψεων υποχρεώσεων και η περάτωση της διαδικασίας δεν είναι ικανοποιητική λύση. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να απορρίψει την ανάληψη υποχρεώσεων. Εάν, αντίθετα, διαπιστώσει ότι αυτό είναι ικανοποιητική λύση, πρέπει να κινηθεί διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 14, παράγραφος 1, περίπτωση α, ώστε να περατωθεί η διαδικασία. Τότε η απόρριψη της αναλήψεως υποχρεώσεων εξαρτάται μόνο από το Συμβούλιο. Εάν το Συμβούλιο δεν την απορρίψει, «η διαδικασία τερματίζεται», με μόνη επιφύλαξη τη δυνατότητα, βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 2, περίπτωση β, να συνεχιστεί «η έρευνα επί της ζημίας». Όταν γίνει δεκτή η ανάληψη υποχρεώσεων, οι μόνες κυρώσεις, όσον αφορά την τήρησή της, είναι οι προβλεπόμενες στο άρθρο 14, παράγραφος 2, περιπτώσεις d και e, οι οποίες, όπως ενθυμείται το Δικαστήριο, προστέθηκαν με τον κανονισμό 2011/73, ορίζουν δε ότι η Επιτροπή παρακολουθεί τα αποτελέσματα της αναλήψεως υποχρεώσεων και κινεί εκ νέου τη διαδικασία εάν «διαπιστώσει ότι οι υποχρεώσεις των εξαγωγέων καταστρατηγούνται, δεν τηρούνται ή ανακλήθηκαν και ότι, συνεπώς, μπορεί να είναι απαραίτητη η λήψη προστατευτικών μέτρων». Οι προσφεύγουσες συμπεραίνουν

ότι τα κοινοτικά όργανα δεν είχαν εξουσία να δεχτούν τις αναλήψεις υποχρεώσεων και συγχρόνως να επιβάλουν, ως κύρωση για τη μη τήρησή τους, προσωρινό δασμό με αναστολή.

Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι προσφεύγουσες ερμηνεύουν ορθά, ως προς αυτό το σημείο, τις διατάξεις του κανονισμού 459/68. Πράγματι, νομίζω ότι κανένα από τα επιχειρήματα του Συμβουλίου ή της Επιτροπής δεν είναι ικανό να θέσει υπό αμφισβήτηση την ορθότητα αυτής της ερμηνείας. Το κύριο επιχειρήμα τους, βασιζόμενο ιδίως στο γαλλικό, το γερμανικό και το ιταλικό κείμενο του άρθρου 14, παράγραφος 2, περίπτωση α, είναι ότι, εφόσον η Επιτροπή είχε τη δυνατότητα να δεχθεί ή να απορρίψει όχι απλώς την ανάληψη υποχρεώσεων, αλλά μια «λύση», η οποία συνίστατο στο να δεχθεί τις αναλήψεις υποχρεώσεων και την περάτωση της διαδικασίας, θα πρέπει να μπορεί η Επιτροπή να δεχθεί την ανάληψη υποχρεώσεων «με επιφυλάξεις». Θεωρώ ότι αυτό το επιχειρήμα προβλήθηκε μόνο για να απορριφθεί, δεδομένου ότι με την ίδια τη διατύπωσή του αναγνωρίζεται ότι η περάτωση της διαδικασίας είναι αδιαχώριστη από την αποδοχή της αναλήψεως υποχρεώσεων. Οποιαδήποτε «επιφυλάξη» που οδηγεί στην επιβολή δασμού με αναστολή, ως κύρωση για τη μη τήρηση της αναλήψεως υποχρεώσεων, είναι αντίθετη προς τις διατάξεις τόσο του άρθρου 14, παράγραφος 1, όσο και του άρθρου 14, παράγραφος 2, περίπτωση δ.

Το Συμβούλιο και η Επιτροπή επιχείρησαν να αποφύγουν τις συνέπειες αυτής της ερμηνείας με δύο τρόπους.

Πρώτον, ελέγχθη ότι οι τέσσερις μεγάλοι δεν ανέλαβαν τις υποχρεώσεις «κατά τη διάρκεια της έρευνας επί της καταθέσεως» αλλά μετά το πέρας της έρευνας. Νομίζω ότι

αυτή η άποψη δεν είναι υποστηρίξιμη. Οι υποχρεώσεις ανελήφθησαν στις 20 Ιουνίου 1977. Η πρόταση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, η οποία κατέληξε στην έκδοση του κανονισμού 1778/77, δεν υποβλήθηκε παρά μόνο στις 4 Ιουλίου 1977. Έχω ενώπιόν μου το γαλλικό κείμενο αυτής της προτάσεως (το οποίο αποτελεί το παράρτημα 14 του δικογράφου της προσφυγής στην υπόθεση 119/77). Στην αιτιολογική έκθεση (exposé des motifs), μετά την αναφορά στην έκδοση των κανονισμών 261/77 και 944/77, αναφέρει:

«Έκτοτε, οι υπηρεσίες της Επιτροπής συνέχισαν την έρευνά τους σε συνεργασία με τα κράτη μέλη ...

Στο μεταξύ, οι τέσσερις κυριότεροι ιάπωνες παραγωγοί ανέλαβαν ενώπιον της Επιτροπής των υποχρέωση να αναθεωρήσουν τις τιμές τους, αυτές δε οι αναλήψεις υποχρεώσεων μπορούν να θεωρηθούν ως αποδεκτές.»

Ο κανονισμός 1778/77 δεν εκδόθηκε παρά μόνο στις 26 Ιουλίου 1977, γνωρίζουμε δε ότι η Επιτροπή εξακολουθούσε να κάνει υπολογισμούς (έστω και «επαληθεύσεως») μετά την υποβολή της προτάσεώς της στο Συμβούλιο και πριν από την έκδοση του κανονισμού. Εν πάση περιπτώσει, εάν οι υποχρεώσεις ανελήφθησαν αφού «η εξέταση της υποθέσεως» είχε περατωθεί, δεν υπήρχε διάταξη του κανονισμού 459/68 που να επέτρεπε την αποδοχή τους.

Δεύτερον, υποστηρίχθηκε, σε ευρύτερο πλαίσιο, ιδιαίτερα από το Συμβούλιο, ότι οι εξουσίες του τελευταίου σε ζητήματα αντιντάμπινγκ προέκυπταν απ' ευθείας από το άρθρο 113 της Συνθήκης και ότι, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα παρέβαινε τον κώδικα αντιντάμπινγκ, το Συμβούλιο ήταν ελεύθερο σε τέτοια ζητήματα να πράξει

ό,τι θεωρούσε σκόπιμο και ιδιαίτερα να παρεκκλίνει από τις διατάξεις του κανονισμού 459/68. Προς υποστήριξη αυτού του ισχυρισμού έγινε αναφορά στο άρθρο 1, παράγραφος 2, αυτού του κανονισμού.

Όσον αφορά τον κώδικα αντιντάμπινγκ νομίζω ότι δεν είναι απαραίτητο, στις υπό κρίση υποθέσεις, να εκφέρω άποψη περί του τι επιτρέπει και τι απαγορεύει. Η διατύπωση του άρθρου 7 του κώδικα αυτού είναι πολύ λιγότερο σαφής από εκείνη του άρθρου 14 του κανονισμού 459/68. Και λαμβάνω υπόψη την προειδοποίηση της Επιτροπής ότι θα πρέπει να προσέξουμε ώστε να μη λεχθεί κάτι το οποίο θα μπορούσε να δημιουργήσει αμφιβολίες για το κύρος οποιουδήποτε μέτρου αντιντάμπινγκ, λαμβανόμενου δυνάμει της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Εντούτοις, πρέπει να κάνω δύο παρατηρήσεις όσον αφορά την τελευταία. Η πρώτη είναι ότι, ενώ από τις έρευνες που έκανα διαπίστωσα ότι ορισμένες από τις συστάσεις της Επιτροπής, βάσει του άρθρου 74 αυτής της Συνθήκης, χρησιμοποιήσαν τη μέθοδο της επιβολής με αναστολή οριστικών δασμών, από τις έρευνες αυτές δεν βρέθηκε ούτε μία περίπτωση όπου η αναστολή του δασμού συνδεόταν με ανάληψη υποχρεώσεων, εκ μέρους των κατασκευαστών (σε αντίθεση με τις «διευθετήσεις» που έγιναν με ξένες κυβερνήσεις). Η δεύτερη παρατήρηση είναι ότι οι διατάξεις του άρθρου 14, παράγραφος 2, περίπτωση d της συστάσεως 77/329/ΕΚΑΧ (που προήλθε από τη σύσταση 3004/77/ΕΚΑΧ) είναι τόσο διαφορετικές από εκείνες του άρθρου 14, παράγραφος 2, περίπτωση d του κανονισμού 459/68 (που προήλθε από τον κανονισμό 2011/73), έτσι ώστε είναι αδύνατο να γίνει οποιοσδήποτε παραλληλισμός μεταξύ όσων επιτρέπονται δυνάμει του πρώτου και όσων επιτρέπονται δυνάμει του τελευταίου.

Κατά τη γνώμη μου, στην προκειμένη περίπτωση, το Συμβούλιο δεσμευόταν από τις

διατάξεις του κανονισμού 459/68. Συμφωνώ με τον ισχυρισμό ορισμένων από τις προσφεύγουσες ότι η σχετική αρχή είναι εκείνη η οποία εκφράζεται με το αξίωμα *legem patere quam fecisti*. Σχολίασα διεξοδικώς αυτή την αρχή στις προτάσεις μου στην υπόθεση 81/72, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, (1973) 1 ECR, σ. 592-595, και δεν θα απασχολήσω το Δικαστήριο, επαναλαμβάνοντας όσα είχα αναφέρει σ' αυτές. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, όταν μία δημόσια αρχή έχει θεσπίσει, με νομοθετική πράξη, τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται σε μια ορισμένη κατηγορία περιπτώσεων, μπορεί μεν πάντοτε να τροποποιήσει αυτούς τους κανόνες με μεταγενέστερες νομοθετικές πράξεις, δεν μπορεί όμως να παρεκκλίνει από αυτούς όταν ασχολείται με ατομικές περιπτώσεις, οι οποίες εμπίπτουν σ' αυτή την κατηγορία. Έτσι στην προκειμένη περίπτωση, αφού το Συμβούλιο θέσπισε, με τον κανονισμό 459/68, τους εφαρμοστέους κανόνες σε περιπτώσεις όπως οι προκειμένες, δεν μπορούσε να παρεκκλίνει από αυτούς τους κανόνες, με τον κανονισμό 1778/77, στις παρούσες περιπτώσεις της αναλήψεως υποχρεώσεων εκ μέρους των τεσσάρων μεγάλων. Κάθε ένας από τους τέσσερις μεγάλους δικαιούτο να βασιστεί στο άρθρο 14 του κανονισμού 459/68 που εφαρμοζόταν στην περίπτωση της αναλήψεως υποχρεώσεων από μέρους του. Όσον αφορά το άρθρο 1, παράγραφος 2, αυτού του κανονισμού, τη διατύπωση του οποίου χαρακτήρισα ως αινιγματική, νομίζω ότι αρκεί να πω ότι το Συμβούλιο ουδέποτε επιχείρησε να ενεργήσει βάσει αυτού. Εάν επρόκειτο να βασιστεί σ' αυτή τη διάταξη θα έπρεπε, τουλάχιστον, να προβεί σε ρητή αναφορά και σε σχετική επεξήγηση στο προοίμιο του κανονισμού 1778/77.

Εάν αυτή η άποψη είναι ορθή, τότε αυτό με απαλλάσσει από την υποχρέωση να εξετάσω το κύρος των άρθρων 1 και 2 του κανονισμού 1778/77. Αντιλαμβάνομαι όμως ότι, σε περιπτώσεις τέτοιας σπουδαιότητας όπως οι υπό κρίση, δεν θα εκπλήρωνα το

καθήκον μου εάν παρέλεια, για το λόγο αυτό, άλλα σημεία τα οποία αφορούν αυτό το ζήτημα.

Στο παρόν κεφάλαιο υπάγονται ακόμα δύο ισχυρισμοί που προέβαλε η ISO, τους οποίους νομίζω ότι δεν μπορώ να αγνοήσω παντελώς, ακόμα και αν η προσφυγή της ISO είναι, όπως νομίζω, απαράδεκτη.

Πρώτον, η ISO ισχυρίζεται ότι ο μηχανισμός, τον οποίο προβλέπουν τα άρθρα 1 και 2 του κανονισμού 1778/77, θα μπορούσε να καταλήξει σε αναδρομική επιβολή του δασμού, αντίθετη προς το άρθρο 19, παράγραφος 2, περίπτωση α, του κανονισμού 459/68. Αναφέρθηκε ότι αυτό οφειλόταν στο γεγονός ότι, η παράλειψη των τεσσάρων μεγάλων να τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους, συνιστούσε παράβαση του όρου, βάσει του οποίου είχε ανασταλεί ο οριστικός δασμός, η οποία παράβαση, «σύμφωνα με τις γενικές αρχές του αστικού δικαίου», θα είχε αποτελέσματα που ανέτρεχαν στην ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος του κανονισμού. Κατά τη γνώμη μου, αυτός ο ισχυρισμός είναι αποτέλεσμα παρανοήσεως. Όταν η Επιτροπή θέτει τέλος, βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 1778/77, στην αναστολή του οριστικού δασμού, αυτό το γεγονός δεν μπορεί να επιφέρει αποτελέσματα παρά μόνο για το μέλλον, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 19, παράγραφος 2, περίπτωση α, του κανονισμού 459/68.

Δεύτερον, η ISO ισχυρίστηκε ότι η θέσπιση από το Συμβούλιο των άρθρων 1 και 2 του κανονισμού 1778/77 συνιστά κατάχρηση εξουσίας από μέρους του, διότι ο αληθινός σκοπός του ήταν να ανοίξει το δρόμο για τη θέσπιση από το Συμβούλιο του άρθρου 3 του κανονισμού. Κατά τη γνώμη μου και αυτός ο ισχυρισμός είναι αποτέλεσμα παρανοήσεως, πρώτον, διότι δεν υπάρχουν

αποδεικτικά στοιχεία ότι αυτός ήταν ο σκοπός του Συμβουλίου και, δεύτερον, διότι ο ισχυρισμός στηρίζεται σε εσφαλμένη βάση. Η βάση αυτή είναι ότι ο κανονισμός 459/68 απαγορεύει στο Συμβούλιο να αποφασίσει σχετικά με την οριστική είσπραξη ενός προσωρινού δασμού, εκτός εάν αποφασίσει συγχρόνως την επιβολή οριστικού δασμού. Δεν υπάρχει τίποτα σχετικό στον κανονισμό 459/68. Και πράγματι θα ήταν παράλογο να υπάρχει. Ας υποθεθεί περίπτωση όπου, μετά από την επιβολή προσωρινού δασμού από την Επιτροπή, οι ενδιαφερόμενοι εξαγωγείς αναλαμβάνουν την υποχρέωση να αναθεωρήσουν τις τιμές τους για το μέλλον, όχι όμως για το παρελθόν. Τότε, το Συμβούλιο θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα, ακόμα και όταν συμφωνεί να γίνει δεκτή η ανάληψη υποχρεώσεως, να αποφασίσει για την τύχη του προσωρινού δασμού. Ομολογουμένως από τη διατύπωση των σχετικών διατάξεων του κανονισμού 459/68 (ιδιαίτερα των άρθρων 14 έως 18) δεν συνάγεται σαφώς ποια θα μπορούσε να είναι η κατάλληλη διαδικασία σε μια τέτοια περίπτωση. Ούτε όμως συνάγεται από αυτή ότι το Συμβούλιο δεν έχει άλλη δυνατότητα επιλογής παρά μόνο να αφήσει τον προσωρινό δασμό να καταστεί ανενεργός.

Οι προσφεύγουσες στην υπόθεση 119/77 προέβαλαν ένα σοβαρότερο, πιστεύω, ισχυρισμό. Κατ' αυτόν, τα άρθρα 1 και 2 του κανονισμού 1778/77, εν πάση περιπτώσει το γράμμα τους, εκθέτουν κάθε έναν από τους τέσσερις μεγάλους στον κίνδυνο να λήξει η αναστολή του οριστικού δασμού σε περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώσει ότι κάποιος από αυτούς παραβαίνει την υποχρέωσή του. Παράλληλα με αυτό τον ισχυρισμό διατείνονται ότι το προοίμιο του κανονισμού δεν αναφέρει το λόγο για τον οποίο ένα μέτρο, τόσο αυθαίρετο εκ πρώτης όψεως, θεωρήθηκε ως απαραίτητο.

Αφήνω κατά μέρος τον ισχυρισμό όσον αφορά το προοίμιο.

Το Συμβούλιο επιχείρησε να αντικρούσει τον κύριο ισχυρισμό με τρεις παρατηρήσεις.

Πρώτον, το Συμβούλιο είπε ότι «εάν οι υποχρεώσεις καταστρατηγούνται ή δεν τηρούνται ή ανακληθούν δεν θα είναι απίθανο οι ιάπωνες εξαγωγείς να ενεργούν κατόπιν συνεννοήσεως ή (πράγμα το οποίο καταλήγει στο ίδιο αποτέλεσμα) ότι, εάν ένας από τους ιάπωνες εξαγωγείς δεν τηρούσε την υποχρέωσή του οι άλλοι θα αισθάνονταν υποχρεωμένοι να τον ακολουθήσουν». Αυτό είναι, εάν μου επιτραπεί να εκφραστώ έτσι, μια εξωφρενική απάντηση, διότι προϋποθέτει ότι μπορεί να επιβληθεί κύρωση σε ένα πρόσωπο, όχι βάσει του ό,τι φαίνεται ότι έπραξε, αλλά βάσει του ό,τι θεωρείται ότι πιθανώς θα πράξει. Δεν παραβλέπω τον συχνά επαναληφθέντα ισχυρισμό του Συμβουλίου ότι οι δασμοί αντιτάμπινγκ είναι μέτρα εμπορικής πολιτικής και όχι κυρώσεις. Η αλήθεια είναι εντούτοις ότι, για έναν κατασκευαστή, στα προϊόντα του οποίου επιβάλλεται ένας τέτοιος δασμός, έχει τα αποτελέσματα μιας κυρώσεως.

Δεύτερον, το Συμβούλιο ανέφερε (περιπτοντας σε προφανή αντίφαση σε σχέση με την πρώτη του απάντηση) ότι «αποτελεί καθαρή κερδοσκοπία» το να επιχειρήσει κανείς να προβλέψει πως οι ιάπωνες εξαγωγείς θα προσπαθούσαν να μη τηρήσουν τις αναληφθείσες υποχρεώσεις τους και ότι «το άρθρο 2, έτσι όπως είναι διατυπωμένο, επιτρέπει να ασκηθεί η εξουσία αναφορικά με τη λήξη της αναστολής, με τρόπο αρμόζοντα στις ισχύουσες συνθήκες κατά τη στιγμή της λήξεως αυτής». Αυτό θα μπορούσε να ήταν ορθό μόνο εάν το άρθρο 2 παρείχε διακριτική ευχέρεια στην Επιτροπή, πράγμα το οποίο, όπως ανέφερα προηγουμένως, δεν συμβαίνει.

Τέλος, το Συμβούλιο ισχυρίστηκε ότι «εν πάση περιπτώσει ... κάθε εισαγωγέας θα

έχει τη δυνατότητα να καταφύγει στη διαδικασία του άρθρου 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 459/68». Νομίζω, όμως, ότι αυτή η διαδικασία, η οποία είναι εμπνευσμένη από τη δεύτερη φράση του άρθρου 8, παράγραφος c, του κώδικα αντιτάμπινγκ, θεωρείται ότι έχει τη χαρακτήρα εξαιρετικού μέτρου. Το άρθρο 19, παράγραφος 4, προϋποθέτει ότι έχει επιβληθεί μεν νομίμως ένας δασμός αντιτάμπινγκ, αλλά ότι, στην περίπτωση μιας συγκεκριμένης εισαγωγής ή σειράς εισαγωγών, ο εισαγωγέας μπορεί να αποδείξει ότι ένα μέρος ή το σύνολο των δασμών που κατέβαλε πρέπει να του επιστραφεί, είτε διότι, στην περίπτωση αυτής της εισαγωγής ή αυτών των εισαγωγών, δεν υπήρξε ντάμπινγκ, ή λόγω του ότι το περιθώριο ντάμπινγκ ήταν μικρότερο από εκείνο στο οποίο βασίστηκε το Συμβούλιο ή η Επιτροπή για να υπολογίσει τον επιβληθέντα δασμό. Το άρθρο 19, παράγραφος 4 δεν θεσπίστηκε ως γενικό μέσο έννομης προστασίας των εισαγωγέων κατά της επιβολής μη νομίμων δασμών από το Συμβούλιο ή την Επιτροπή. Ούτε αποτελεί μέσο έννομης προστασίας υπέρ των εξαγωγέων.

Έτσι, θεωρώ ότι ο ισχυρισμός των προσφευγουσών στην υπόθεση 119/77 είναι βάσιμος. Χρησίμευσε στο να επιβεβαιώσει την άποψή μου ότι τα άρθρα 1 και 2 του κανονισμού 1778/77 είναι μη νόμιμα.

Τέλος, σ' αυτό το κεφάλαιο πρέπει να αναφέρω ότι ορισμένες από τις προσφεύγουσες θεωρούν ότι το προοίμιο του κανονισμού 1778/77 δεν εξηγεί γιατί, παρά το γεγονός ότι οι τέσσερις μεγάλοι ανέλαβαν αποδεκτές αναλήψεις υποχρεώσεων, το Συμβούλιο έκρινε αναγκαίο να θεσπίσει οριστικό δασμό με αναστολή. Αυτή είναι η πλευρά «του άρθρου 190», εάν μπορεί να την περιγράψω έτσι, του ισχυρισμού με τον οποίο ασχολήθηκα στην αρχή αυτού του κεφαλαίου και για τον οποίο εξέφρασα την άποψη ότι οι προσφεύγουσες έχουν δίκιο. Εντούτοις, δεν είμαι βέβαιος αν έχουν δι-

κιο όσον αφορά αυτή την πλευρά. Νομίζω ότι οι τέσσερις τελευταίες αιτιολογικές σκέψεις του προοιμίου του κανονισμού θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι δηλώνουν επαρκώς τους λόγους για τους οποίους το Συμβούλιο υιοθέτησε τη στάση που τήρησε. Εντούτοις, το ζήτημα έχει μικρή σημασία, εάν η στάση αυτή ήταν, όπως πιστεύω, μη νόμιμη.

3. Ισχυρισμοί σχετικοί με τη νομιμότητα της επιβολής του οριστικού δασμού με ενιαίο συντελεστή 15%

Το άρθρο 19, παράγραφος 3, του κανονισμού 459/68 (το οποίο εκφράζει, αφενός, την πρώτη φράση του άρθρου 8, παράγραφος c, του κώδικα αντιντάμπινγκ και, αφετέρου, το πνεύμα των διατάξεων αυτού του κώδικα που αναφέρονται στη «ζημία») ορίζει, όπως ενθυμείται το Δικαστήριο, ότι το ποσό του δασμού αντιντάμπινγκ «δεν πρέπει να υπερβαίνει το αποδεδειγμένο περιθώριο ντάμπινγκ» και ότι «πρέπει να είναι μικρότερο από αυτό το περιθώριο εάν ένας τέτοιος μικρότερος δασμός επαρκεί για να εξαλείψει τη ζημία». Έτσι ελάχιστα εκπλήσσει το γεγονός ότι οι προσφεύγουσες αμφισβήτησαν με διάφορους τρόπους τη νομιμότητα της επιβολής από το Συμβούλιο του οριστικού δασμού με ενιαίο συντελεστή 15%.

Αναφερόμενες στη διαπίστωση της 12ης αιτιολογικής σκέψης του κανονισμού 1778/77, η οποία αναφέρει ότι «υφίσταται ντάμπινγκ, το ύψος του οποίου ποικίλλει αισθητά από συναλλαγή σε συναλλαγή, αλλά υπερβαίνει, κατά μέσο όρο, το 15% στο μεγαλύτερο μέρος της Κοινότητας», ορισμένες από τις προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι ο οριστικός δασμός έπρεπε να επιβληθεί με διαφορετικούς συντελεστές, κατά κατασκευαστή, κατά προϊόν και τη κατά χώρα εισαγωγής, σε συνάρτηση με το υφιστάμενο περιθώριο ντάμπινγκ που αποδεικνυόταν σε κάθε περίπτωση. Οι

προσφεύγουσες στην υπόθεση 120/77 (ο όμιλος ΚΟΥΟ) επέμειναν ιδιαίτερα σ' αυτό το σημείο, τονίζοντας το γεγονός ότι υπάλληλος της Επιτροπής τους είχε πει ότι το αποδειχθέν στην περίπτωση τους περιθώριο ντάμπινγκ ήταν 12,24%.

Πιστεύω ότι, για να αποφασιστεί εάν αυτός ο ισχυρισμός είναι βάσιμος, η εξέταση του πρέπει να γίνει ωσάν να μην είχαν αναληφθεί υποχρεώσεις και ωσάν να μην υπήρξε αναστολή του οριστικού δασμού.

Με βάση αυτή την υπόθεση (και ακόμα με οποιαδήποτε άλλη βάση) νομίζω ότι ο ισχυρισμός είναι προφανώς αβάσιμος, καθόσον αναφέρει ότι θα έπρεπε να υπάρξει διαφοροποίηση ανάλογα με τις χώρες εισαγωγής, διότι, από αυτή την άποψη, ο ισχυρισμός αυτός έρχεται σε αντίφαση με το γεγονός ότι οι χώρες της Κοινότητας αποτελούν μια κοινή αγορά και όχι ομάδα εθνικών αγορών.

Ούτε έχω πεισθεί ότι θα μπορούσε να υπάρξει διαφοροποίηση κατά προϊόν. Είναι γνωστό ότι, λόγω της υπάρξεως χιλιάδων διαφορετικών τύπων τριβέων, η Επιτροπή έπρεπε να διεξαγάγει τις έρευνες της, για πρακτικούς λόγους, με βάση «αντιπροσωπευτικούς τύπους». Υπό τις συνθήκες αυτές, είναι δύσκολο να σκεφθώ πώς θα μπορούσαν να εφαρμοστούν οι διαπιστώσεις της Επιτροπής με βάση κάθε ένα προϊόν ξεχωριστά. Ο κατά μέσο όρο υπολογισμός ήταν η μόνη δυνατή λογική μέθοδος.

Το γιατί δεν θα μπορούσε να υπάρξει διαφοροποίηση μεταξύ των κατασκευαστών δεν είναι σαφές. Αυτή όμως η έλλειψη σαφήνειας προέρχεται κυρίως από το γεγονός ότι δεν ανακοινώθηκε στο Δικαστήριο ποια ακριβώς περιθώρια ντάμπινγκ αποδείχθη-

καν ύστερα από τις έρευνες της Επιτροπής. Το μόνο στοιχείο που διαθέτουμε, εκτός από ό,τι αποκαλύφθηκε στους εκπροσώπους της NSK και της ΚΟΥΟ στις συζητήσεις που οδήγησαν στην ανάληψη των υποχρεώσεων, είναι η 12η αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1778/77. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι, στην περίπτωση καθενός από τους τέσσερις μεγάλους, ο μέσος όρος του περιθωρίου ντάμπινγκ υπερέβαινε το 15%, αλλά μπορεί επίσης να σημαίνει ότι ο μέσος όρος του περιθωρίου ντάμπινγκ που διέπρατταν μαζί οι τέσσερις μεγάλοι υπερέβαινε το 15%. Στην τελευταία περίπτωση ο όμιλος ΚΟΥΟ μπορούσε δικαίως να διαμαρτυρηθεί, εάν στην πραγματικότητα ο δικός τους μέσος όρος του περιθωρίου ντάμπινγκ ήταν μόνο 12,24%. Λέγοντας αυτό, δεν θέλω ασφαλώς να υπονοήσω ότι ό,τι ελέγχθη από έναν υπάλληλο της Επιτροπής σε μια συγκεκριμένη συνάντηση θα έπρεπε να θεωρηθεί ότι δεσμεύει την Επιτροπή ή το Συμβούλιο. Νομίζω ότι το πραγματικό ελάττωμα εδώ είναι ότι δεν δόθηκαν πληροφορίες στις προσφεύγουσες και στο Δικαστήριο. Εντούτοις, αυτό είναι θέμα με το οποίο είναι προτιμότερο να ασχοληθώ σε επόμενο κεφάλαιο.

Ένας διαφορετικός, αλλά συναφής, ισχυρισμός που πρότειναν ορισμένες από τις προσφεύγουσες ήταν ότι, τα άρθρα 1 και 2 του κανονισμού 1778/77 παραβίασαν το άρθρο 19, παράγραφος 3, του κανονισμού 459/68, καθόσον όρισαν ότι θα επιβαλλόταν δασμός με συντελεστή 15% σε περίπτωση οποιασδήποτε παραβάσεως των αναληφθεισών υποχρεώσεων, ανεξάρτητα από το περιθώριο ντάμπινγκ που θα προέκυπτε από αυτή την παράβαση.

Ο δικηγόρος του ομίλου ΚΟΥΟ υποστήριξε σθεναρά αυτό τον ισχυρισμό κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου. Ας υποθέσουμε, είπε, ότι οι πελάτες μου, αντί να αυξήσουν τις τιμές τους κατά 20%, όπως όριζε η αναληφθείσα υπο-

χρέωση, τις είχαν αυξήσει μόνο κατά 19%. Η κύρωση θα ήταν δασμός 15% επί των προϊόντων τους. Στην περίπτωση αυτή η ολική αύξηση θα ήταν 34%.

Νομίζω ότι αυτός ο ισχυρισμός είναι βάσιμος. Η επιβολή με αναστολή οριστικού δασμού με ενιαίο συντελεστή για να εξασφαλιστεί η τήρηση των υποχρεώσεων ήταν ένα μέσο τόσο υπερβολικό ώστε να είναι ασυμβίβαστο προς το άρθρο 19, παράγραφος 3. Έτσι επιβεβαιώνεται πάλι η πεποίθησή μου ότι τα άρθρα 1 και 2 του κανονισμού 1778/77 πρέπει να κυρυχθούν άκυρα.

4. *Ισχυρισμοί σχετικοί με το κύρος των μεθόδων που χρησιμοποίησε η Επιτροπή για να ανακατασκευάσει τις τιμές, συμπεριλαμβανομένου του κύρους της επιλογής της των αντιπροσωπευτικών τιμών*

α) Η «ανακατασκευή» των τιμών εξαγωγής

Ορισμένος αριθμός από τις προσφεύγουσες υποστήριξαν ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να θεωρήσει δικαιολογημένα τις τιμές που χρέωναν οι τέσσερις μεγάλοι στις θυγατρικές τους και στις ανήκουσες στον ίδιο όμιλο εταιρίες στην Ευρώπη ως «μη αξιόπιστες» και να «ανακατασκευάσει», βασιζόμενη σ' αυτή τη σκέψη, τις τιμές εξαγωγής βάσει των τιμών στις οποίες πραγματοποιείτο η πρώτη μεταπώληση σε ανεξάρτητους αγοραστές. Και ούτε, ελέγχθη, το προοίμιο του κανονισμού 1778/77 (ή, στο θέμα αυτό, το προοίμιο του κανονισμού 261/77) ανέφερε ή καθόριζε ακριβώς το λόγο για τον οποίο έγινε αυτό.

Ο ισχυρισμός περιστρέφεται περί την ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 459/68, οι διατάξεις του οποίου αντικατοπτρίζουν τις διατάξεις του άρθρου

2, παράγραφος ε, του κώδικα αντιντάμπινγκ. Ορισμένες από τις προσφεύγουσες έφτασαν μέχρι του σημείου να ισχυριστούν ότι η μόνη περίπτωση, όπου επιτρέπεται η ανακατασκευή των τιμών εξαγωγής, είναι όταν υπάρχει «κεκαλυμμένο ντάμπινγκ», όπως αυτό περιγράφεται στις ερμηνευτικές σημειώσεις του άρθρου VI της GATT. Αυτές οι σημειώσεις εκφράζουν, από τη μορφή τους, μία δυνατότητα και όχι έναν περιορισμό.

Επιπλέον, το άρθρο 2, παράγραφος ε, του κώδικα αντιντάμπινγκ, το οποίο είναι επίσης ερμηνευτική διάταξη του άρθρου VI της GATT, προβλέπει σαφώς την ανακατασκευή των τιμών εξαγωγής σε πολύ ευρύτερο πλαίσιο περιπτώσεων.

Έτσι το ζήτημα είναι αν το γεγονός μόνο του «συνδέσμου ... μεταξύ εξαγωγέα και εισαγωγέα» αρκεί, όπως υποστηρίζουν η Επιτροπή και το Συμβούλιο, για να μπορεί να θεωρηθεί η Επιτροπή ως μη αξιόπιστες τις ισχύουσες τιμές εξαγωγής ή αν πρέπει να διαπιστωθεί, όπως υποστήριζαν οι προσφεύγουσες, όχι μόνο ότι υφίσταται σύνδεσμος μεταξύ εξαγωγέα και εισαγωγέα, αλλά επίσης ότι υπάρχουν συγκεκριμένοι λόγοι, βάσει των οποίων μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτές οι τιμές είναι αναξιόπιστες, ως αποτέλεσμα αυτού του συνδέσμου.

Κατά τη γνώμη μου το Συμβούλιο και η Επιτροπή έχουν δίκιο επ' αυτού του σημείου. Η ίδια η διατύπωση του άρθρου 3, παράγραφος 3, δεν προσφέρεται για την ερμηνεία που υποστήριξαν οι προσφεύγουσες. Όπως υπογράμμισε η Επιτροπή, ο όρος που χρησιμοποιήθηκε ήταν «μη αξιόπιστες», όχι «ψευδείς». Αυτό το οποίο εννοεί το άρθρο 3, παράγραφος 3, είναι, κατά τη γνώμη μου, ότι η ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ εξαγωγέα και εισαγωγέα είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους οι ισχύουσες

τιμές εξαγωγής μπορούν να θεωρηθούν ως μη αξιόπιστες. Ως εκ τούτου, είμαι της γνώμης ότι η Επιτροπή δικαιούτο, στην περίπτωση πωλήσεων από τους τέσσερις μεγάλους στις θυγατρικές και τις ανήκουσες στον ίδιο όμιλο εταιρίες αντίστοιχα, να ανακατασκευάσει τις τιμές εξαγωγής με βάση τις τιμές που χρεώνονταν στην πρώτη μεταπώληση σε έναν ανεξάρτητο αγοραστή και ότι δεν υφίσταται πλημμέλεια επ' αυτού στη συλλογιστική που αναφέρεται στο προοίμιο του κανονισμού 261/77, ή στο προοίμιο του κανονισμού 1778/77.

β) Ο ισχυρισμός που αφορά την NTN-GKN

Στην υπόθεση 113/77, για λογαριασμό του ομίλου NTN προβλήθηκε ένας ιδιαίτερος ισχυρισμός, ότι δηλαδή, καθώς η NTN — GKN ανήκε κατά 50% στην εταιρία Guest, Keen & Nettlefolds Ltd., η τελευταία δύσκολα θα δεχόταν να έχει ζημιές σε όφελος της NTN. Κατά τη γνώμη μου, το Συμβούλιο αντέκρουσε αποτελεσματικά αυτό τον ισχυρισμό, υπογραμμίζοντας ότι, ακριβώς ο σκοπός του ντάμπινγκ είναι η ύπαρξη ζημιών βραχυπρόθεσμα, έτσι ώστε μακροπρόθεσμα να καταστεί δυνατή η πραγματοποίηση κερδών.

γ) Ο ισχυρισμός που αφορά την ISO

Πολύ περισσότερο με απασχολεί ένας ισχυρισμός της NACHI που προβλήθηκε στην υπόθεση 121/77. Η NACHI ισχυρίστηκε ότι, αφού η ISO είναι ανεξάρτητη εταιρία, συνδεόμενη με την NACHI μόνο με μία σύμβαση, βάσει της οποίας ήταν ο μόνος διανομέας της NACHI στη Γαλλία, το άρθρο 3, παράγραφος 3, δεν μπορούσε να εφαρμοστεί σ' αυτήν. Επιπλέον δε ότι, οι τιμές της NACHI, δεδομένου ότι διαπραγματεύονταν βάσει των συνθηκών της αγοράς, αντιπροσώπευαν στην πραγματικότητα τις τιμές εξαγωγής της NACHI. Στο υπόμνημα

αντικρούσεως του στην υπόθεση 121/77, (στις σελ. 42-43), το Συμβούλιο επιχείρησε να αντικρούσει αυτό τον ισχυρισμό, διατεινόμενο ότι ήταν αδύνατο να είναι βέβαιο ότι οι τιμές της NACHI προς την ISO δεν είχαν επηρεαστεί από το γεγονός ότι η ISO ήταν ο αποκλειστικός διανομέας της NACHI για τη Γαλλία, εν πάση δε περιπτώσει, το περιθώριο ντάμπινγκ στην περίπτωση της NACHI είχε υπολογιστεί κυρίως (in erster Linie) με βάση τις πωλήσεις της στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και το Ηνωμένο Βασίλειο, πράγμα το οποίο αρκούσε, διότι αυτές οι δύο χώρες αποτελούν ένα μεγάλο μέρος της Κοινότητας. Εξάλλου στο υπόμνημα ανταπαντήσεώς του (σελ. 22-23) το Συμβούλιο υποστήριξε, με ελαφρώς διαφορετική φρασεολογία, ότι η Επιτροπή δικαίως εφάρμοσε το άρθρο 3, παράγραφος 3, στην ISO, διότι συμβατικοί δεσμοί μπορούν να αποτελούν «σύνδεσμο» όπως ο εξεταζόμενος, εν πάση δε περιπτώσει, αρκούσε, για την απόδειξη της υπάρξεως ντάμπινγκ στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και το Ηνωμένο Βασίλειο. Σε μία από τις απαντήσεις της, στις γραπτές ερωτήσεις του Δικαστηρίου, στην υπόθεση 118/77, η Επιτροπή ανέφερε ότι διατηρούσε ορισμένες αμφιβολίες, όσον αφορά την ανεξαρτησία της ISO, δέχθηκε όμως τους ισχυρισμούς της ISO αναφορικά με την ανεξαρτησία της και πραγματοποιήσε όλους τους υπολογισμούς της επ' αυτής της βάσεως. Αυτό σημαίνει ότι είχε λάβει υπόψη τις ισχύουσες τιμές της NACHI προς την ISO. Εντούτοις, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ο δικηγόρος της NACHI στήριξε ουσιώδες μέρος των ισχυρισμών του στο γεγονός, το οποίο θεώρησε ότι ήταν γνωστό σε όλους, ότι οι μόνες τιμές εξαγωγής που ελήφθησαν υπόψη στην περίπτωση της NACHI ήταν οι τιμές εξαγωγής της προς το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γερμανία. Ούτε το Συμβούλιο, ούτε η Επιτροπή αμφισβήτησαν αυτό τον ισχυρισμό.

Κατά τη γνώμη μου, η ύπαρξη συμβατικού δεσμού μεταξύ ενός εξαγωγέα και ενός εισαγωγέα δεν δικαιολογεί την εφαρμογή

του άρθρου 3, παράγραφος 3, εκτός εάν αυτός ο δεσμός συνιστά ή περιλαμβάνει «αντισταθμιστικό (συμψηφιστικό) διακανονισμό». Συνεπώς δεν πιστεύω ότι η Επιτροπή δικαιούτο να εφαρμόσει το άρθρο 3, παράγραφος 3, για τις πωλήσεις της NACHI προς την ISO. Εξάλλου, δεν πιστεύω ότι η Επιτροπή δικαιούτο να μη λάβει υπόψη αυτές τις πωλήσεις, οι οποίες αντιπροσώπευαν το 67% των εξαγωγών της NACHI προς την Κοινότητα, κατά τον καθορισμό του περιθωρίου ντάμπινγκ της NACHI, διότι έπρεπε να καθοριστεί ο μέσος όρος του περιθωρίου αυτού, οι δε δασμοί που επρόκειτο να επιβληθούν βάσει αυτού θα ίσχυαν για το σύνολο της Κοινότητας. Συμφωνώ ασφαλώς με το Συμβούλιο και την Επιτροπή ότι, εάν διαπιστωθεί ότι υπάρχει ντάμπινγκ σε ουσιώδες μέρος της Κοινότητας, μπορεί να επιβληθεί δασμός αντιντάμπινγκ για το σύνολο της Κοινότητας. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι, κατά την έρευνα του περιθωρίου ντάμπινγκ για το οποίο μπορεί να είναι υπεύθυνος ένας εξαγωγέας, μπορούν να αγνοηθούν τα δύο τρίτα των εξαγωγών του προς την Κοινότητα. Επομένως, πιστεύω ότι υπάρχει παράλειψη στους υπολογισμούς της Επιτροπής, η οποία καθιστά άκυρο τον κανονισμό 1778/77 (όχι μόνο τα άρθρα 1 και 2, αλλά επίσης το άρθρο 3) όσον αφορά την εφαρμογή του στα προϊόντα της NACHI.

δ) Σύγκριση μεταξύ τιμών εξαγωγής και εγχωρίων τιμών

Ορισμένες από τις προσφεύγουσες προέβαλαν έναν άλλο ισχυρισμό, κατά τον οποίο οι εγχώριες τιμές προς τις οποίες οι ανακατασκευασμένες τιμές εξαγωγής θα έπρεπε να συγκριθούν ήταν οι ισχύουσες κατά το χρόνο της εξαγωγής και όχι οι ισχύουσες κατά το χρόνο της πρώτης μεταπωλήσεως σε ανεξάρτητο αγοραστή. Επέκριναν επίσης το προοίμιο του κανονισμού 261/77 διότι δεν ανέφερε τη βάση αυτής της συγκρίσεως.

Αυτές οι προσφεύγουσες επεξήγησαν ότι η χρησιμοποίηση ανακατασκευασμένων τιμών με βάση τις τιμές μεταπώλησης αντί των ισχυουσών τιμών εξαγωγής δημιούργησε πρόβλημα, διότι η φύση των εμπορικών δραστηριοτήτων των προσφευγουσών ήταν τέτοια ώστε κανονικά παρήλθε μεγάλο χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας εισαγωγής ενός προϊόντος και της ημερομηνίας πωλήσεώς του. Κατά τη διάρκεια αυτού του χρονικού διαστήματος μπορούσαν να υπάρξουν σημαντικές διαφορές στις τιμές και τις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Επομένως, ήταν άδικο και παράνομο να συγκριθούν αυτές οι ανακατασκευασμένες τιμές με τις ισχύουσες στην εσωτερική αγορά κατά το χρόνο της μεταπώλησεως, διότι:

- 1) αυτό επέφερε διακρίσεις μεταξύ εισαγωγέων οι οποίοι συνδέονταν και εκείνων που δεν συνδέονταν με έναν εξαγωγέα, καθόσον τα ενδεχόμενα περιθώρια ντάμπινγκ των τελευταίων, όσον αφορά τις εισαγωγές τους, καθορίζονταν με βάση τη σύγκριση μεταξύ των πράγματι καταβαλλομένων από αυτούς τιμών και των ισχυουσών τιμών στη χώρα εξαγωγής τη στιγμή της εισαγωγής·
- 2) εμπόδιζε την άσκηση προσφυγής βάσει του άρθρου 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 459/68, από έναν εισαγωγέα, συνδεδεμένο προς έναν εξαγωγέα, διότι, δεδομένου ότι το ενδεχόμενο περιθώριο ντάμπινγκ επί των εισαγωγών του δεν μπορούσε να διαπιστωθεί παρά μόνο μετά τη μεταπώληση, η τασσόμενη από το δεύτερο εδάφιο αυτής της διατάξεως τρίμηνη προθεσμία μπορούσε να έχει παρέλθει·
- 3) σήμαινε ότι ο εισαγωγέας που συνδεόταν προς έναν εξαγωγέα δεν μπορούσε να γνωρίζει, κατά το χρόνο της εισαγωγής, σε ποια τιμή μπορούσε να πραγματοποιήσει ασφαλώς πωλήσεις εντός της Κοινότητας και, επομένως, δεν μπορούσε να συνάψει οριστικές συμβάσεις με πελάτες εντός της Κοινότητας·

- 4) παραβίαζε τις επιταγές του άρθρου 3, παράγραφος 4, περίπτωση α, του κανονισμού 459/68, που ορίζει ότι η σύγκριση έπρεπε να γίνεται «με πωλήσεις που πραγματοποιήθηκαν σε όσο το δυνατόν περισσότερο πλησιέστερες μεταξύ τους ημερομηνίες» και
- 5) αγνοούσε την επιταγή του άρθρου 2, παράγραφος f, του κώδικα αντιντάμπινγκ (που μεταφέρθηκε στο κοινοτικό δίκαιο με το άρθρο 3, παράγραφος 4, περίπτωση β, του κανονισμού 459/68), το οποίο ορίζει ότι, ανάλογα με την κάθε περίπτωση, θα πρέπει να λαμβάνονται «δέοντες υπόψη» οι ιδιαίτερες κάθε περιπτώσεως όσον αφορά τις «διαφορές που επηρεάζουν τη δυνατότητα συγκρίσεως των τιμών».

Όσο και αν αυτοί οι ισχυρισμοί είναι εντυπωσιακοί εκ πρώτης όψεως, κατέληξα στο συμπέρασμα ότι πρέπει να απορριφθούν. Σύμφωνα με την περιγραφή από τις προσφεύγουσες των μεθόδων που χρησιμοποιούν κατά τις εμπορικές τους δραστηριότητες, κάθε βιομηχανία κατασκευής τριβέων πωλεί από τα αποθέματά της, διατηρούνται δε αποθέματα για ιδιαίτερα είδη τριβέων για διάφορες περιόδους, οι οποίες υπερβαίνουν μερικές φορές τους 12 μήνες.

Επομένως, είναι πιθανό οι ίδιοι οι Ιάπωνες κατασκευαστές να πωλούν στην εσωτερική αγορά τους από τα αποθέματα, έτσι ώστε οι τιμές τους σ' αυτή την αγορά, σε οποιαδήποτε συγκεκριμένη στιγμή, μπορούν να συγκρίνονται με τις τιμές των θυγατρικών τους και των ανηκουσών στον ίδιο όμιλο εταιρειών στην Ευρώπη, οι οποίες πωλούσαν από τα αποθέματα που είχαν δημιουργήσει εδώ. Οι ανεξάρτητοι ευρωπαίοι εισαγωγείς οφείλουν να φέρουν το κόστος της διατήρησεως αποθεμάτων, οι δε τιμές τους προς τους πελάτες τους πρέπει να εκφράζουν αυτό το κόστος, έτσι ώστε δεν υφίσταται αδικία σε βάρος κανενός κατά τον καθορισμό του ενδεχόμενου περιθώ-

ρίου ντάμπινγκ επί των εισαγωγών τους με το να γίνεται σύγκριση μεταξύ των τιμών, τις οποίες πράγματι καταβάλλουν αυτοί, προς τις τιμές στην ιαπωνική αγορά κατά το χρόνο της εισαγωγής. Ακόμη θεωρώ προφανές ότι, το να ζητηθεί από την Επιτροπή να προσδιορίξει σε κάθε υπόθεση τη χρονική περίοδο κατά την οποία διατηρούνται αποθηκευμένοι συγκεκριμένοι τριβείς, ισοδυναμεί με την επιβολή υπέρμετρου βάρους. Λαμβανομένης υπόψη της τυποποίησης των ειδών τριβέων, περί των οποίων έγινε λόγος ενώπιον του Δικαστηρίου, και της μεγάλης ποικιλίας αυτών των ειδών, αυτό θα σήμαινε, κατά τη γνώμη μου, τη δημιουργία, σε μια έρευνα αντιντάμπινγκ, προβλημάτων τα οποία είναι γνωστά και συνήθη στο πλαίσιο της εκτιμήσεως των αποθεμάτων για λογιστικούς και δημοσιονομικούς λόγους (όπως το αν πρέπει να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος «first in, first out» ή η μέθοδος «last in, first out», ή ακόμα περιπλοκότερες μέθοδοι). Δεν βρίσκω κανένα στοιχείο, ούτε στον κώδικα αντιντάμπινγκ, ούτε στον κανονισμό 459/68 που να το δικαιολογεί. Ούτε πιστεύω ότι οι άλλοι ισχυρισμοί των προσφευγουσών είναι, κατόπιν εξετάσεως, βάσιμοι. Το άρθρο 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 459/68 απλώς απαιτεί να ασκηθεί το χορηγούμενο βάσει αυτού του άρθρου μέσο έννομης προστασίας εντός προθεσμίας τριών μηνών από της εισαγωγής. Δεν απαιτεί να γίνει η διαπίστωση του περιθωρίου ντάμπινγκ κατά τη διάρκεια αυτής της προθεσμίας. Ένας εισαγωγέας συνδεδεμένος προς έναν ιάπωνα κατασκευαστή μπορεί σαφώς να διαπιστώσει, κατά τη διαπραγμάτευση συμβάσεως με έναν ευρωπαϊό πελάτη, ποιες είναι οι ισχύουσες τιμές στην ιαπωνική αγορά, υποτιθεμένου ότι διαθέτουν και οι δύο τηλέτυπα ή τηλέφωνα. Τέλος, η μέθοδος που χρησιμοποίησε η Επιτροπή ικανοποιεί κατά τη γνώμη μου την απαίτηση να γίνεται η σύγκριση «με πωλήσεις που πραγματοποιήθηκαν σε όσο το δυνατό πλησιέστερες μεταξύ τους ημερομηνίες» και δεν αποκλείει να «λαμβάνονται δεόντως υπόψη ... οι διαφορές που επηρεάζουν τη δυνατότητα σύγκρισεως μεταξύ των τιμών».

ε) Η «ανακατασκευή» των εγχωρίων τιμών

Το Δικαστήριο ενθυμείται ότι, συνοψίζοντας τα πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν σ' αυτές τις προσφυγές, ανέφερα ότι η Επιτροπή, κατά τον υπολογισμό των εγχωρίων τιμών, προσέθεσε στις τιμές τις οποίες χρέωναν οι ιάπωνες κατασκευαστές στην εσωτερική τους αγορά ποσοστό 8% ως πλασματικό κέρδος, παρέθεσα δε με συντομία τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή έκρινε ορθό να το κάνει αυτό.

Ορισμένες από τις προσφεύγουσες αμφισβήτησαν το κύρος του κανονισμού 1778/77 επικαλούμενες λόγους οι οποίοι ανέκλυπταν από αυτό. Οι λόγοι αυτοί είναι:

- 1) Ότι οι σχετικές πωλήσεις των ιαπώνων κατασκευαστών στην εσωτερική τους αγορά ήταν πωλήσεις προς ανεξάρτητους αγοραστές υπό τις συνθήκες της αγοράς και ότι, ακόμα και αν αυτές οι πωλήσεις γίνονταν με ζημία, η Επιτροπή δεν είχε κατά νόμο τη δυνατότητα να θεωρήσει ότι δεν είχαν γίνει «υπό κανονικές εμπορικές συνθήκες».
- 2) Ότι οι βιομηχανίες, τις οποίες η Επιτροπή θεώρησε ως συγκρίσιμες προς τη βιομηχανία κατασκευής τριβέων, κατά τον καθορισμό του κατάλληλου συντελεστή πλασματικού κέρδους επί των πωλήσεων δεν ήταν στην πραγματικότητα συγκρίσιμες.
- 3) Ότι δεν ήταν δυνατό να συναχθεί από το προοίμιο του κανονισμού 1778/77 ότι η Επιτροπή είχε ανακατασκευάσει τις εγχώριες τιμές με αυτό τον τρόπο, έτσι ώστε ο κανονισμός δεν ήταν προσηκόντως αιτιολογημένος, κατά παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης.
- 4) Ότι σε καμία από τις προσφεύγουσες δεν είχε ποτέ ανακοινωθεί, κατά τη διάρκεια της έρευνας, ότι η Επιτροπή

σκόπευε να ανακατασκευάσει με αυτό τον τρόπο τις εν λόγω τιμές, ούτε καν ότι σκόπευε να προβεί σ' αυτή την ανακατασκευή, και έτσι στερήθηκαν κάθε δυνατότητα να εκφράσουν την άποψή τους επί των θεμάτων αυτών.

Επί πλέον, ο όμιλος NSK αμφισβήτησε τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι η NSK εμπορευόταν στην Ιαπωνία με ζημία. Ισχυρίστηκε ότι από τις εμπορικές της πράξεις πραγματοποιούσε ένα πολύ μικρό κέρδος.

Όσον αφορά τον πρώτο από αυτούς τους λόγους, η Επιτροπή ανέφερε ότι η έννοια της φράσεως «υπό ομαλάς εμπορικής συνθήκας» στο άρθρο VI της GATT και του κώδικα αντιντάμπινγκ ήταν για πολλά χρόνια το αντικείμενο συζητήσεων μεταξύ των κυριότερων συμβαλλομένων μερών της GATT. Ιδιαίτερα εριζόμενο ήταν το ζήτημα αν συνεχείς πωλήσεις με ζημία μπορούν να θεωρηθούν ότι γίνονται «υπό ομαλάς εμπορικής συνθήκας». Τελικά επιτεύχθηκε συμφωνία ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό, διότι διαφορετικά μία χώρα «θα μπορούσε να εξάγει την οικονομική ύφεσή της». Φαίνεται ότι, στις 7 Νοεμβρίου 1978, συνήφθη άτυπη συμφωνία στη Γενεύη επ' αυτού μεταξύ της Αυστραλίας, του Καναδά, της ΕΟΚ και των ΗΠΑ. Η Επιτροπή ανέφερε μεν αυτή τη συμφωνία, αλλά διακήρυξε ότι δεν βασιζόταν σ' αυτήν — και αυτό, όχι μόνο διότι δεν προσκομίστηκε ενώπιον του Δικαστηρίου αντίγραφο της συμφωνίας, αλλά επίσης διότι συνήφθη αφού είχαν ήδη λάβει χώρα τα επίδικα πραγματικά περιστατικά στις υπό κρίση υποθέσεις, καθώς και διότι η Ιαπωνία δεν συμμετέσχε στη συμφωνία. Η Επιτροπή ανέφερε ακόμα ορισμένα αμερικανικά, αυστραλιανά και καναδικά νομοθετήματα. Αυτά τα νομοθετήματα αναφέρονταν σε γενικές γραμμές στις απαντήσεις της Επιτροπής στις γραπτές ερωτήσεις του Δικαστηρίου. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή παρέθεσε ειδικά το άρθρο (section) 5 του Australian

Customs Tariff (Anti-dumping) Act 1975 (αυστραλιανός τελωνειακός κώδικας (αντιντάμπινγκ) και το άρθρο (section) 206 του United States Anti-dumping Act 1921 (όπως τροποποιήθηκε). Εντούτοις, νομίζω ότι αυτά τα άρθρα καθορίζουν, στο εσωτερικό δικαιο των ανατέρω χωρών, μάλλον τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να υπολογίζεται αυτό το οποίο το άρθρο 2, παράγραφος d του κώδικα αντιντάμπινγκ ορίζει ως το «κόστος παραγωγής στη χώρα καταγωγής, αυξημένης κατά ένα εύλογο ποσό για έξοδα διαχείρισεως πωλήσεως και άλλα, καθώς και για τα κέρδη», παρά το πότε θα πρέπει να γίνεται ένας τέτοιος υπολογισμός.

Κατά τη γνώμη μου, σε τελική ανάλυση, το ζήτημα είναι αν η Επιτροπή είχε την εξουσία, υπό τις συνθήκες των παρουσών υποθέσεων, να θεωρήσει ότι, κατά την έννοια αυτών των διατάξεων του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 459/68 (που μεταφέρουν τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 2, παράγραφος d του κώδικα αντιντάμπινγκ), δεν πραγματοποιούνται «πωλήσεις ομοειδούς προϊόντος υπό ομαλές εμπορικές συνθήκες στην εσωτερική αγορά της εξαγωγικής χώρας» ή ότι υπήρχε «μία ιδιαίτερη κατάσταση στην αγορά» όπου «τέτοιες πωλήσεις δεν παρείχαν τη δυνατότητα να γίνουν οι κατάλληλες συγκρίσεις». Διότι, εάν η Επιτροπή είχε την εξουσία να θεωρήσει ότι συνέτρεχε μία από τις δύο αυτές περιπτώσεις, το άρθρο 3, παράγραφος 2 της παρείχε το δικαίωμα να αποκλίνει από τις ισχύουσες τιμές στην εσωτερική αγορά της εξαγωγικής χώρας και να ανακατασκευάσει τις εγχώριες τιμές σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2.

Ναι μεν δεν παραβλέπω, κατά την εξέταση αυτού του ζητήματος, την προειδοποίηση της Επιτροπής ότι, εάν το Δικαστήριο προβεί σε πολύ στενή ερμηνεία αυτών των διατάξεων, αυτό θα εξασθένιζε τη θέση της Κοινότητας έναντι άλλων συμβαλλομένων

μερών της GATT και ότι θα μπορούσε να δημιουργήσει αμφιβολίες όσον αφορά τη νομιμότητα του βασικού συστήματος τιμών που χρησιμοποιεί η Κοινότητα στον τομέα του χάλυβα (το οποίο αντιστοιχεί προς το αμερικανικό σύστημα «trigger price»), νομίζω ότι η ορθή απάντηση σ' αυτό το ερώτημα πρέπει να αναζητηθεί στην ίδια τη διατύπωση του άρθρου 3, παράγραφος 2. Η γενικότητα των χρησιμοποιούμενων όρων και η ίδια η φύση του αντικείμενου του είναι τέτοιες ώστε η διάταξη αυτή μπορεί να ερμηνευθεί, κατά τη γνώμη μου, μόνο υπό την έννοια ότι παρέχει ευρύτατη διακριτική ευχέρεια στην Επιτροπή, στην άσκηση της οποίας το Δικαστήριο δεν μπορεί να παρέμβει παρά μόνο εάν αποδεικνύεται προφανής πλάνη ή κατάχρηση εξουσίας εκ μέρους της Επιτροπής ή, ασφαλώς, εάν αποδεικνύεται ότι, παρά την ευρύτητα της διακριτικής της ευχέρειας, η Επιτροπή σαφώς υπερέβη τα όριά της. Και ούτε έχω πεισθεί ότι υπάρχει κάποιο στοιχείο που να αποκλείει η Επιτροπή να θεωρήσει ότι, σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, οι συνεχείς πωλήσεις με ζημία δεν πραγματοποιούνται «υπό ομαλάς εμπορικής συνθήκας».

Εντούτοις, το γεγονός ότι η εν λόγω διακριτική ευχέρεια είναι τόσο ευρεία, καθιστά επιτακτικό το να τηρούνται αυστηρά οι διαδικαστικές εγγυήσεις που παρέχει ο νόμος σ' αυτούς οι οποίοι μπορεί να θιγούν από την άσκηση της. Κατά τη γνώμη μου, η πραγματική πλημμέλεια στις υπό κρίση υποθέσεις βρίσκεται στο γεγονός ότι η Επιτροπή αποκάλυψε καθυστερημένα ότι είχε προβεί σε ανακατασκευή των εγχωρίων τιμών. Όπως προανέφερα, αυτή η αποκάλυψη έγινε για πρώτη φορά στα υπομνήματα ανταπαντήσεως της Επιτροπής στις υποθέσεις 119/77 και 120/77. Και μόνο, απαντώντας στις γραπτές ερωτήσεις του Δικαστηρίου, η Επιτροπή αποκάλυψε ποιες βιομηχανίες είχε επιλέξει ως συγκρίσιμες προς τη βιομηχανία κατασκευής τριβέων κατά τον καθορισμό του κατάλληλου συντελεστή πλασματικού κέρδους.

Αυτή η καθυστέρηση είχε μια διπλή συνέπεια. Πρώτον, σήμαινε ότι οι ιάπωνες εξαγωγείς δεν είχαν ποτέ τη δυνατότητα, κατά τη διάρκεια της έρευνας, να υποβάλουν σχετικές παρατηρήσεις στην Επιτροπή. Αυτό είναι ένα ζήτημα με το οποίο θα ασχοληθώ σε επόμενο κεφάλαιο. Δεύτερον, σήμαινε όμως ότι δεν μπορούσε να υπάρξει πρόσφορη συζήτηση των σχετικών θεμάτων κατά την έγγραφη διαδικασία, σ' αυτές τις προσφυγές, καθώς τα σχετικά στοιχεία προσκομίστηκαν πολύ καθυστερημένα και είναι ατελή. Το αποτέλεσμα είναι, κατά τη γνώμη μου, ότι το Δικαστήριο είναι ανεπαρκώς πληροφορημένο ώστε να μπορέσει να συναγάγει κάποιο συμπέρασμα επί αυτών των θεμάτων.

Από αυτά συνάγεται ότι το προίμιο του κανονισμού 1778/77 ήταν, από αυτή την άποψη, πλημμελές. Αποτελεί τώρα κοινότοπο σημείο της νομολογίας του Δικαστηρίου ότι ο κύριος σκοπός, για τον οποίο το άρθρο 190 της Συνθήκης ορίζει ότι οι πράξεις του Συμβουλίου και της Επιτροπής πρέπει να αναφέρουν τους λόγους οι οποίοι οδήγησαν στη λήψη τους, είναι το να μπορούν τα πρόσωπα που ενδεχομένως θίγονται από αυτές να αμφισβητήσουν το κύρος τους, όπου αυτό είναι δυνατό, και να μπορεί το Δικαστήριο να ασκήσει το δικαστικό του έλεγχο. Νομίζω ότι είναι βέβαιο στην προκειμένη περίπτωση ότι αυτοί οι σκοποί απέτυχαν.

Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υποστήριξε ότι όποιος συνέκρινε προσεκτικά τη διατύπωση του προοιμίου του κανονισμού 1778/77 προς εκείνη του προοιμίου του κανονισμού 261/77 θα είχε το λιγότερο «σαφή εικόνα» των όσων έπραξε η Επιτροπή. Η σχετική αιτιολογική σκέψη του προοιμίου του κανονισμού 1778/77 είναι η 9η, σ' αυτή δε ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή καθόρισε τις εγχώριες τιμές περιγράφεται ως εξής:

«εκτιμώντας ότι η κανονική αξία των εν λόγω προϊόντων καθορίστηκε με βάση τις ισχύουσες εγχώριες τιμές αυτών των προϊόντων στην Ιαπωνία».

Η διατύπωση της αντίστοιχης αιτιολογικής σκέψης του κανονισμού 261/77 είναι η εξής:

«εκτιμώντας ότι, αποσκοπώντας στην εξέταση της υπάρξεως ντάμπινγκ, η Επιτροπή συνέκρινε τις τιμές εξαγωγής προς την Κοινότητα προς εκείνες που πράγματι ισχυαν στην ιαπωνική αγορά».

Κατά τη γνώμη μου, αυτή η αλλαγή διατυπώσεως ήταν ανεπαρκής για να βάλει σε σκέψεις ακόμα και έναν οξυδερκή αναγνώστη. Πράγματι, ένας τέτοιος αναγνώστης θα συνέκρινε, πιθανότερα, τη διατύπωση της 9ης αιτιολογικής σκέψης του κανονισμού 1778/77 προς εκείνη της 10ης σκέψης του ίδιου κανονισμού, η οποία αφορά τις τιμές εξαγωγής και αναφέρει τα εξής:

«εκτιμώντας ότι, λόγω των δεσμών που υφίστανται μεταξύ των ιαπώνων εξαγωγέων και των εισαγωγέων στην Ευρώπη, οι τιμές εξαγωγής ανακατασκευάστηκαν με βάση τις τιμές στις οποίες τα εισαγόμενα προϊόντα μεταπωλούνται για πρώτη φορά σε ανεξάρτητους αγοραστές, λαμβανομένων υπόψη των εξόδων, καθώς επίσης και των κερδών μεταξύ εισαγωγής και μεταπωλήσεως».

Εν πάση περιπτώσει, το καθήκον ενός κοινοτικού οργάνου βάσει του άρθρου 190 δεν είναι να προκαλεί υποθέσεις, αλλά να αναφέρει με σαφήνεια τους λόγους για τους οποίους εκδόθηκε η οικεία πράξη. Η 9η αιτιολογική σκέψη του κανονισμού

1778/77 παρέλειψε να αναφέρει ότι η Επιτροπή είχε προσθέσει στις «ισχύουσες εγχώριες τιμές» στην Ιαπωνία ένα ποσό ως πλασματικό κέρδος, το ύψος αυτού του ποσού, ή το γιατί προσέθεσε αυτό το ποσό. Η πλημμέλεια αυτή είναι, κατά τη γνώμη μου, ένας λόγος για να γίνει δεκτό ότι το σύνολο του κανονισμού 1778/77 είναι ανίσχυρο.

στ) Η επιλογή των «αντιπροσωπευτικών τύπων»

Προηγουμένως ανέφερα ότι η Επιτροπή στήριξε τους υπολογισμούς της για τον οριστικό καθορισμό του ντάμπινγκ στις τιμές δειγμάτων ορισμένων τύπων τριβέων, που είχαν επιλεγεί κατά τη διάρκεια των επισκέψεων, τις οποίες έκαναν οι εκπρόσωποι της στις θυγατρικές των τεσσάρων μεγάλων στην Ευρώπη. Καθώς φαίνεται, στην περίπτωση του ομίλου NSK, η επιλογή έγινε κατά τη διάρκεια επισκέψεως στις εγκαταστάσεις της NSK Γερμανίας, η οποία ακολούθησε τις επισκέψεις στη NSK Ηνωμένου Βασιλείου και τη NSK Γαλλίας, επελέγησαν δε 54 τύποι. Ο όμιλος NSK ισχυρίστηκε ότι ο τρόπος με τον οποίο έγινε η επιλογή αυτών των 54 τύπων δεν ήταν ικανοποιητικός και ότι δεν αποτελούν έγκυρο στατιστικό δείγμα. Η Επιτροπή, φυσικά, το αντέκρουσε.

Η περιγραφή του τρόπου με τον οποίο έγινε η επιλογή των 54 τύπων γίνεται στις παραγράφους 38 και 39 του υπομνήματος απαντήσεως του ομίλου NSK στην υπόθεση 119/77. Εντούτοις, αυτή η περιγραφή δείχνει τουλάχιστον ότι, πρώτον, στην περίπτωση αυτή, διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των εκπροσώπων της Επιτροπής και του ομίλου NSK, καθώς και ότι η Επιτροπή δεν απέκρυψε αυτό που σκόπευε να κάνει και, δεύτερον — και αυτό είναι ένα σημείο στο οποίο βασίστηκε ιδιαίτερα η Επιτροπή — ότι, αν και οι εκπρόσωποι της NSK Γερμανίας εξέφρασαν τη διαφωνία τους όσον

αφορά την επιλογή ή τον αποκλεισμό συγκεκριμένων τύπων, σε κανένα στάδιο κανείς, εκ μέρους της NSK, δεν πρότεινε εναλλακτικά ένα διαφορετικό τύπο.

Κατά την άποψή μου, δύο πράγματα είναι σαφή. Το ένα είναι ότι, όποιες και αν ήταν οι απόψεις όσων έλαβαν το λόγο για λογαριασμό του ομίλου NSK, η τελική απόφαση όσον αφορά το ποιοι τύποι μπορούν να αποτελούν δείγμα ανήκε στην Επιτροπή. Το άλλο είναι ότι δεν προσκομίστηκε ενώπιον του Δικαστηρίου το παραμικρό στοιχείο που να δείχνει ότι το δείγμα, το οποίο επέλεξε η Επιτροπή, δεν ήταν στην πραγματικότητα έγκυρο στατιστικά δείγμα. Επομένως, θα απορρίψω αυτό τον ιδιαίτερο ισχυρισμό.

Θα απορρίψω επίσης σχετικό ισχυρισμό του ομίλου NSK, κατά τον οποίο η 8η αιτιολογική σκέψη του προοιμίου του κανονισμού 1778/77 είναι πλημμελής. Αυτή η αιτιολογική σκέψη αναφέρει ότι «λόγω του μεγάλου αριθμού των τύπων των εν λόγω προϊόντων», η έρευνα των πραγματικών περιστατικών «βασίστηκε σε ορισμένο αριθμό τύπων οι οποίοι είναι αντιπροσωπευτικοί της δομής των τιμών των εν λόγω προϊόντων». Σε αντίθεση με ό,τι αποδείχθηκε ότι ήταν αληθές στην περίπτωση της 9ης αιτιολογικής σκέψεως, δεν έχει αποδειχθεί ότι η διατύπωση της 8ης αιτιολογικής σκέψεως ήταν απρόσφορη ώστε να παράσχει τη δυνατότητα σε οποιονδήποτε να αμφισβητήσει το κύρος της επιλογής των αντιπροσωπευτικών τύπων ή να παράσχει τη δυνατότητα στο Δικαστήριο να την ελέγξει.

5. Ισχυρισμοί σχετικοί με το δικαίωμα ακρόασης όσον αφορά το ζήτημα της υπάρξεως ή μη ντάμπινγκ

Αποτελεί θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου το ότι, πριν ληφθεί οποιοδήποτε

ατομικό μέτρο ή απόφαση φύσεως τέτοιας ώστε να επηρεάζει άμεσα τα συμφέροντα ενός προσώπου, το πρόσωπο αυτό έχει το δικαίωμα να αναπτύξει τις απόψεις του ενώπιον της αρμόδιας αρχής. Αποτελεί δε αναπόσπαστο μέρος αυτής της αρχής το ότι, για να μπορέσει να ασκήσει πραγματικά αυτό το δικαίωμα, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δικαιούται να ενημερωθεί για τα πραγματικά περιστατικά και τις διαπιστώσεις βάσει των οποίων η αρχή αυτή προτίθεται να ενεργήσει. Αυτή την αρχή, που αναφέρεται σε πολλές αποφάσεις του Δικαστηρίου και η οποία εφαρμόζεται ανεξάρτητα από το αν υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο νομοθετικό κείμενο που να επιτάσσει την εφαρμογή της, την επιβεβαίωσε το Δικαστήριο μόλις χθες στην απόφαση 85/76 Hoffmann — La Roche & Co AG κατά Επιτροπής.

Η ύπαρξη αυτής της αρχής δεν αμφισβητήθηκε ούτε από το Συμβούλιο, ούτε από την Επιτροπή. Ισχυρίστηκαν μόνο ότι αυτή είναι αρχή πολύ περιορισμένης εφαρμογής σε μια έρευνα αντιντάμπινγκ, τούτο δε για πέντε λόγους:

- 1) Οι δασμοί αντιντάμπινγκ επιβάλλονται με νομοθετικές και όχι με ατομικές αποφάσεις, η δε αρχή του δικαϊώματος ακρόασης δεν έχει το ίδιο περιεχόμενο κατά το προπαρασκευαστικό στάδιο των νομοθετικών πράξεων σε σχέση με το προπαρασκευαστικό στάδιο μιας διοικητικής αποφάσεως.
- 2) Ο περίπλοκος χαρακτήρας μιας έρευνας αντιντάμπινγκ και η ταχύτητα με την οποία πρέπει να διεξαχθεί καθιστούν πρακτικά αδύνατη την πλήρη εφαρμογή αυτής της αρχής.
- 3) Οι διατάξεις του άρθρου 6, παράγραφος β, γ και δ του κώδικα αντιντάμπινγκ και οι αντίστοιχες διατάξεις του κανονισμού 459/68, σχετικά με το απόρρητον, έχουν την έννοια ότι η αρχή που διεξά-

γει την έρευνα δεν επιτρέπεται να αποκαλύψει ένα μεγάλο αριθμό από τις πληροφορίες που έχει συλλέξει.

4) Οι διατάξεις του άρθρου 6 του κώδικα αντιντάμπινγκ και οι αντίστοιχες διατάξεις του κανονισμού 459/68 αναφέρονται μόνο στην παροχή και αποκάλυψη «πληροφοριών», λέξη η οποία μπορεί να περιλαμβάνει τα πραγματικά στοιχεία που συνέλεξε η διεξάγουσα την έρευνα αρχή, όχι όμως τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται αυτά τα στοιχεία (σε υπολογισμούς ή για άλλες χρήσεις) από την αρχή αυτή.

5) Η επιβολή ενός δασμού αντιντάμπινγκ δεν θέτει τέλος στο ζήτημα έναντι οποιουδήποτε εισαγωγέα, διότι το άρθρο 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 459/68 του παρέχει το δικαίωμα επιστροφής του φόρου ή αναλόγου μέρους του εάν αποδείξει ότι συγκεκριμένα προϊόντα δεν αποτέλεσαν το αντικείμενο ντάμπινγκ ή ότι το περιθώριο του ντάμπινγκ στην περίπτωση τους ήταν μικρότερο από το περιθώριο βάσει του οποίου υπολογίστηκε ο δασμός.

Ο πρώτος από αυτούς τους ισχυρισμούς συνδέεται στενά με τους ισχυρισμούς που προβλήθηκαν αναφορικά με το παραδεκτό των υπό κρίση αυτών. Συμφωνά ασφαλώς ότι, γενικά, κανείς δεν έχει το δικαίωμα να εκφράσει τις απόψεις του κατά τη διάρκεια των προπαρασκευαστικών εργασιών μιας νομοθετικής πράξεως με τον ίδιο τρόπο όπως κατά τη διάρκεια των προπαρασκευαστικών εργασιών μιας διοικητικής αποφάσεως που τον επηρεάζει ατομικά και άμεσα. Όμως, καθώς πιστεύω ότι μια πράξη όπως ο κανονισμός 1778/77 είναι κατά κάποιο τρόπο ένα υβρίδιο, πιστεύω ακόμα ότι μια έρευνα αντιντάμπινγκ μπορεί να είναι επίσης, για την παρούσα υπόθεση, ένα υβρίδιο. Στο μέτρο που μπορεί να οδηγήσει στη διαπίστωση ότι ένας συγκεκριμένος εξαγωγέας υπήρξε ένοχος ντάμπινγκ και,

με βάση αυτή τη διαπίστωση, να καταλήξει στην επιβολή δασμού αντιντάμπινγκ στα ονομαστικά καθοριζόμενα προϊόντα του, έχει αρκετά από τα χαρακτηριστικά προπαρασκευαστικής διαδικασίας εκδόσεως αποφάσεως η οποία τον αφορά άμεσα και ατομικά.

Όσον αφορά το δεύτερο ισχυρισμό, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το δικαίωμα ακρόασεως υπόκειται στο γενικό περιορισμό ότι θα πρέπει να συμβιβάζεται προς τις ανάγκες μιας αποτελεσματικής διοικήσεως — βλέπε παραδείγματος χάρη την παράγραφο 18 του επεξηγηματικού υπομνήματος που είναι προσαρτημένο στην απόφαση περί της προστασίας του ατόμου έναντι των πράξεων των διοικητικών αρχών, την οποία έλαβε η επιτροπή των υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 28 Σεπτεμβρίου 1977 (N. 77—31), όπου αναφέρεται ότι: «Εάν, για παράδειγμα, δεν μπορεί να αναβληθεί η λήψη μιας διοικητικής αποφάσεως, δεν είναι απαραίτητο να αναπτύξει ο ενδιαφερόμενος τις απόψεις του. Το ίδιο ισχύει κάθε φορά που για άλλους σοβαρούς λόγους είναι αδύνατο να γίνει η ακρόαση του ενδιαφερομένου». Εντούτοις η εφαρμογή αυτής της εξαιρέσεως πρέπει να περιοριστεί, κατά τη γνώμη μου, στα κατάλληλα πλαίσια. Εάν στην περίπτωση μας, η Επιτροπή είχε υποστηρίξει ότι έπραξε ό,τι ήταν λογικά δυνατό στο διαθέσιμο χρόνο, λαμβανομένου υπόψη του περίπλοκου χαρακτήρα της έρευνας, για να πληροφορήσει κάθε ένα από τους ιάπωνες εξαγωγείς για τις προκαταρκτικές της διαπιστώσεις επί των ζητημάτων της διαπράξεως ντάμπινγκ από αυτό τον εξαγωγέα και για τον τρόπο με τον οποίο είχε καταλήξει σ' αυτά τα συμπεράσματα, καθώς και για να παράσχει σε κάθε ένα από αυτούς τους εξαγωγείς την ευκαιρία να εκφράσει τις απόψεις του επ' αυτού του θέματος, και αν τα πραγματικά περιστατικά που αναφέρθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου συνηγορούσαν υπέρ αυτής της υποθέσεως, θα έκριναν ότι η Επιτροπή έπρεπε να δικαιωθεί όσον αφορά αυτό το ζήτημα. Όμως η Επιτροπή

ισχυρίστηκε, όπως ανέφερα, ότι οι εξαγωγείς είχαν δικαίωμα μόνο να πληροφορηθούν τα πραγματικά στοιχεία και δεν δικαιούνται να ζητήσουν να τους ανακοινώσει η Επιτροπή τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιήσει αυτά τα στοιχεία. Πράγματι, η Επιτροπή έφθασε μέχρι του σημείου να ισχυρισθεί, εάν αντελήφθην ορθώς, ότι οι εξαγωγείς δεν είχαν δικαίωμα να πληροφορηθούν ούτε καν ποια αποδεικτικά στοιχεία χρησιμοποίησε πράγματι η Επιτροπή από την πληθώρα των υπαρχόντων αποδεικτικών στοιχείων. Στο μέτρο δε που ένας εξαγωγέας έδωσε ο ίδιος τέτοια στοιχεία, είπε η Επιτροπή, αυτός τα γνώριζε ήδη και στο μέτρο που τα στοιχεία αυτά είχαν δημοσιευτεί, για παράδειγμα τα δημοσιογραφικά άρθρα, ήταν επίσης σε θέση να τα πληροφορηθεί. Επομένως, δεν παρίστατο ανάγκη να του τα ανακοινώσει η Επιτροπή. Η Επιτροπή ποτέ δεν επιχείρησε να εξηγήσει ή, εν πάση περιπτώσει, κατά τη γνώμη μου, ποτέ δεν εξήγησε ικανοποιητικά γιατί πρακτικοί λόγοι καθιστούσαν απαραίτητη μια τόσο περιοριστική ερμηνεία των δικαιωμάτων των εξαγωγέων.

Ο τρίτος ισχυρισμός είναι ασφαλώς βάσιμος. Οι διατάξεις του άρθρου 6 του κώδικα αντιντάμπινγκ, σχετικά με το απόρρητο και οι αντίστοιχες διατάξεις του κανονισμού 459/68 είναι αυστηρές. Αυτές εμπόδιζαν πιθανότατα την Επιτροπή στην υπό κρίση υπόθεση να δώσει την ευκαιρία στους ιάπωνες εξαγωγείς να προβούν σε λεπτομερείς παρατηρήσεις σχετικά με το ζήτημα της ζημίας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, διότι οι περισσότερες από αυτές τις σχετικές πληροφορίες δόθηκαν στην Επιτροπή εμπιστευτικά από τις ίδιες τις ευρωπαϊκές βιομηχανίες. Με τον ίδιο τρόπο αυτές οι διατάξεις εμπόδιζαν πιθανώς την Επιτροπή να παράσχει τη δυνατότητα σε οποιονδήποτε από τους ιάπωνες εξαγωγείς να υποβάλει παρατηρήσεις σχετικά με το ζήτημα του ντάμπινγκ από άλλους ιάπωνες εξαγωγείς. Αλλά δεν μπορώ να αντιληφθώ πώς θα μπορούσαν αυτές οι διατάξεις να εμπόδιζον την Επιτροπή από το τουλάχιστον

στον να παράσχει σε κάθε ένα από τους ιάπωνες εξαγωγείς τη δυνατότητα να υποβάλει παρατηρήσεις επί του ζητήματος του φερόμενου ως δικού του ντάμπινγκ.

Όσον αφορά τον τέταρτο ισχυρισμό, πιστεύω ότι η ερμηνεία από την Επιτροπή της λέξεως «πληροφορίες», που αναφέρεται στο άρθρο 6 του κώδικα αντιντάμπινγκ (και στο άρθρο 10, παράγραφος 4, του κανονισμού 459/68) είναι πολύ στενή. Καταρχάς, αυτή η λέξη πρέπει να ερμηνευτεί υπό το φως του σκοπού που αναφέρεται στο προοίμιο της συμφωνίας περί της θεσπίσεως του κώδικα αντιντάμπινγκ, ο οποίος είναι «να εξασφαλιστούν δίκαιες και ανοικτές διαδικασίες στις οποίες να βασίζεται η πλήρης εξέταση των υποθέσεων ντάμπινγκ». Δεύτερον, αυτή η λέξη πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει ευρύτερο νόημα από ό,τι η λέξη «αποδεικτικά στοιχεία» που αναφέρεται στην παράγραφο α του άρθρου 6. Τρίτον η παροχή μόνο «πληροφοριών» υπό την στενή έννοια, την οποία υποστήριξε η Επιτροπή, δεν θα μπορούσε κανονικά (και ασφαλώς δεν μπόρεσε στην προκειμένη περίπτωση) να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις της παραγράφου β του άρθρου 6 ενδιαφερόμενοι «να λάβουν γνώση κάθε σχετικών με την υποβολή των —dossiers— τους πληροφοριών που δεν είναι εμπιστευτικές... και τις οποίες χρησιμοποιούν οι αρχές αυτές σε μια διαδικασία αντιντάμπινγκ» ή την επιταγή στην ίδια παράγραφο να παρέχεται η ευκαιρία στα πρόσωπα αυτά «να προετοιμάσουν την παρουσίαση των απόψεών τους με βάση αυτές τις πληροφορίες». Τέλος, νομίζω ότι η ερμηνεία της Επιτροπής έρχεται σε αντίφαση προς την αρχική φράση της παραγράφου γ του άρθρου 6, η οποία ορίζει ότι «καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας αντιντάμπινγκ όλα τα μέρη πρέπει να έχουν πλήρως τη δυνατότητα να υπερασπίσουν τα συμφέροντά τους». Η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι αυτή η φράση αποτελεί απλώς μian εισαγωγή στην επόμενη φράση, που προβλέπει συναντήσεις μεταξύ «μερών με αντιτιθέμενα συμφέροντα». Εντούτοις, δεν βλέπω να υπάρχει λόγος ώστε να πε-

ριοριστεί το πεδίο εφαρμογής της. Νομίζω ότι τέτοιες συναντήσεις αποτελούν απλώς τρόπο με τον οποίο οι συντάκτες του κώδικα θεώρησαν ότι θα μπορούσε να παρασχεθεί στα μέρη η δυνατότητα να προασπίσουν τα συμφέροντά τους.

Σχετικά με τον εν λόγω ισχυρισμό η Επιτροπή αναφέρθηκε στο άρθρο 10, παράγραφος c του κώδικα, το οποίο ορίζει ότι, όταν «οι οικείες αρχές» πληροφορούν «τους εκπροσώπους της εξαγωγικής χώρας και τα αμέσως ενδιαφερόμενα μέρη» για τις αποφάσεις τους σχετικά με τη λήψη προσωρινών μέτρων, πρέπει να αναφέρουν «τους λόγους για τους οποίους ελήφθησαν αυτές οι αποφάσεις και τα χρησιμοποιούμενα κριτήρια». Η Επιτροπή υποστήριξε ότι αυτή η διάταξη σήμαινε ότι δεν ήταν αναγκαίο να δοθεί καμία ένδειξη αυτών των λόγων ή κριτηρίων σε οποιονδήποτε πριν από την ανακοίνωση της αποφάσεως. Πιστεύω ότι θα ήταν ορθότερο για την Επιτροπή να αναφέρει το άρθρο 6, παράγραφος h, του κώδικα, που περιλαμβάνει παρόμοια διάταξη η οποία εφαρμόζεται για τις αποφάσεις που αφορούν την επιβολή οριστικών δασμών. Εντούτοις, το άρθρο 6, παράγραφος h, δεν μπορεί να ερμηνευτεί σε αντίθεση με όλες τις προηγούμενες διατάξεις του άρθρου 6 σχετικά με το δικαίωμα ακρόασης.

Περαιτέρω η Επιτροπή υποστήριξε ότι, καθώς ο κώδικας αντιντάμπινγκ είναι διεθνής σύμβαση, ίσχυε ο κανόνας της αμοιβαιότητας. Παρέπεμπε σε μετάφραση της ιαπωνικής νομοθεσίας με την οποία τίθετο σε ισχύ ο κώδικας, από την οποία, όπως ανέφερε, ήταν φανερό ότι ο κώδικας είχε ερμηνευτεί και εφαρμοζόταν στην Ιαπωνία κατά τον ίδιο τρόπο με τον οποίο τον ερμήνευσε και εφάρμοσε η Επιτροπή. Αυτός είναι, κατά τη γνώμη μου, βάσιμος ισχυρισμός, καθόσον ο κανονισμός 459/68, ο οποίος αποτελεί την πράξη που αφορά άμεσα το Δικαστήριο, πρέπει να ερμηνευτεί σε

συμφωνία με τον κώδικα. Πιστεύω, όμως, ότι θα ήταν υπερβολή να ζητηθεί από το Δικαστήριο, με βάση μόνο μια μετάφραση της ιαπωνικής νομοθεσίας και χωρίς άλλα αποδεικτικά στοιχεία, όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο πράγματι αυτή ερμηνεύεται και εφαρμόζεται στην Ιαπωνία, να σχηματίσει γνώμη επ' αυτού του ζητήματος και, με βάση αυτή τη γνώμη, και χωρίς καμία αναφορά σε ό,τι συμβαίνει σε άλλες, δεσμευόμενες από τον κώδικα χώρες, να συναγάγει τον τρόπο με τον οποίο θα έπρεπε να ερμηνευτεί ο κώδικας.

Όσον αφορά τον πέμπτο ισχυρισμό, έχω ήδη εκφράσει την άποψη ότι δεν μπορεί να γίνει επίκληση του άρθρου 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 459/68 προς στήριξη της θέσεως ότι απαλλάσσει γενικά το Συμβούλιο και την Επιτροπή από την υποχρέωση να ενεργούν συννόμως κατά την επιβολή μέτρων αντιντάμπινγκ. Νομίζω ότι δεν έχω να πω τίποτα περισσότερο επ' αυτού.

Είναι φανερό, από όσα ανέφεραν οι προσφεύγουσες και η Επιτροπή, ότι η Επιτροπή δεν παρέσχε σε κανένα από τους τέσσερις μεγάλους την ουσιαστική δυνατότητα να ασκήσουν το δικαίωμα ακρόασης που είχαν. Η Επιτροπή γενικά έπραξε, ό,τι θεωρούσε ότι ήταν υποχρεωμένη να πράξει βάσει της ερμηνείας της του κώδικα και του κανονισμού 459/68 και τίποτα παραπάνω. Αυτό είναι αρκετά ευνόητο. Όμως, καθιστά μάταια, αν μπορώ να εκφραστώ έτσι, ορισμένα επιχειρήματα της Επιτροπής, όπως εκείνο βάσει του οποίου οι ενδιαφερόμενοι, δηλαδή οι τέσσερις μεγάλοι, οι θυγατρικές τους και οι ανήκουσες στον ίδιο όμιλο εταιρίες, μπορούσαν να συναγάγουν, από τις έρευνες της Επιτροπής σχετικά με τις τιμές τους, το κόστος τους, τα κέρδη και τις ζημιές τους, και ούτω καθεξής, το τι θεωρούσε σημαντικό η Επιτροπή. Και σ' αυτό το σημείο, εάν η άποψή μου όσον αφορά το νόμο είναι ορθή, δεν ήταν αρκετό για την Επιτροπή να περιαγάγει αυτά τα πρόσωπα

σε κατάσταση που τα υποχρέωνε να προβαίνουν σε εικασίες. Καθήκον της Επιτροπής ήταν να τα πληροφορήσει, με όση το δυνατόν περισσότερη σαφήνεια και πληρότητα επέτρεπαν οι περιστάσεις, περί του περιεχομένου του εναντίον τους φακέλου.

Ούτως εχόντων των πραγμάτων, δεν είναι αναγκαίο να μακρηγορήσω εξετάζοντας τα διάφορα παραδείγματα που έδωσαν οι προσφεύγουσες σχετικά με τα στοιχεία στα οποία βασίστηκε η Επιτροπή για να καταλήξει στις διαπιστώσεις της, για τα οποία όμως δεν τους δόθηκε καμία δυνατότητα να διατυπώσουν παρατηρήσεις στην Επιτροπή. Υπάρχει βέβαια, καταρχάς και πριν απ' όλα, το ολοφάνερο γεγονός ότι, μέχρι σήμερα, καμία από τις προσφεύγουσες (ούτε και το Δικαστήριο) δεν γνωρίζει ποια είναι τα περιθώρια ντάμπινγκ που διαπίστωσε η Επιτροπή, κατόπιν των ερευνών της οι οποίες διεξήχθησαν πριν από την έκδοση του κανονισμού 1778/77, ότι διέπρατε κάθε ένας από τους τέσσερις μεγάλους, ούτε σε ποια μέρη της Κοινότητας γινόταν αυτό. Ούτε, πολύ περισσότερο, γνωρίζουν οι προσφεύγουσες (ή το Δικαστήριο), με ακρίβεια, πώς υπολογίστηκαν αυτά τα περιθώρια. Και έπειτα υπάρχει το γεγονός, στο οποίο αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, ότι, μέχρι τη στιγμή της καταθέσεως από την Επιτροπή των υπομνημάτων ανταπαντήσεώς της στις υποθέσεις 119/77 και 120/77, κανείς δεν είχε ενημερωθεί για το ότι οι εγχώριες τιμές είχαν «ανακατασκευαστεί» με την προσθήκη πλασματικού κέρδους. Ούτε κανείς γνώριζε, μέχρι τη στιγμή της καταθέσεως αυτών των υπομνημάτων, ότι η Επιτροπή είχε προσαρμόσει τις εγχώριες τιμές, όχι όμως και τις τιμές εξαγωγής, στα επίπεδα του Ιανουαρίου 1977. Υπάρχει ακόμη το γεγονός, το οποίο δεν αποσαφηνίστηκε παρά μόνο στην επ' ακροατηρίου συζήτηση και τότε ακόμα όχι πλήρως, αναφορικά με το πώς η Επιτροπή ενήργησε σχετικά με τις τιμές της NACHI προς την ISO. Σχετικά με τη NSK, φίσταται το περίπλοκο ζήτημα όσον αφορά το πώς υπολογίστηκαν τα στοιχεία του κόστους των θυ-

γατρικών της στην Ευρώπη. Το μυστήριο σχετικά με τους «υπολογισμούς επαληθεύσεως» στους οποίους προέβη η Επιτροπή τον Ιούλιο 1977 και το περιστατικό που αφορούσε τη δήλωση του Oitsu πιθανώς να αφέθηκε κατά μέρος, καθώς τα στοιχεία αυτά προέκυψαν πολύ αργά κατά την έρευνα και δεν είχαν επίπτωση στο περιεχόμενο της επίσημης προτάσεως της Επιτροπής προς το Συμβούλιο. Εξακολουθώ όμως να διατηρώ αμφιβολίες ως προς το εάν αυτά τα ζητήματα δεν θα αντιμετωπιζόνταν διαφορετικά, εάν η Επιτροπή είχε διαφορετική αντίληψη για το εφαρμοστέο δίκαιο, καθώς επίσης και ως προς το εάν οι «υπολογισμοί επαληθεύσεως» δεν είχαν κάποια επίπτωση στις συζητήσεις μεταξύ υπαλλήλων της Επιτροπής και υπαλλήλων του Συμβουλίου, στην περίοδο μεταξύ της λήψεως από το Συμβούλιο της προτάσεως της Επιτροπής και της εκδόσεως από το Συμβούλιο του κανονισμού 1778/77.

Εν συμπεράσματι, θεωρώ ότι, κατά την προπαρασκευαστική διαδικασία του κανονισμού 1778/77, υπήρξε «παράβαση ουσιάδους τύπου», κατά την έννοια της σχετικής φράσεως του άρθρου 173 της Συνθήκης, πράγμα το οποίο συνιστά έναν επιπρόσθετο λόγο για να κυρυχθεί άκυρος ο κανονισμός.

6. Ισχυρισμοί αναφορικά με τη «ζημία»

Οι προσφεύγουσες προέβαλαν ορισμένους ισχυρισμούς επί του ζητήματος της ζημίας στην ευρωπαϊκή βιομηχανία. Οι κυριότεροι από αυτούς είναι:

- 1) Ότι οι προσφεύγουσες δεν είχαν ποτέ πρόσβαση στα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία βασιζόταν η διαπίστωση ότι η ευρωπαϊκή βιομηχανία υπέστη ζημία και η διαπίστωση ότι το φερόμενο ως

ντάμπινγκ ήταν η κυρία αιτία της ζημίας αυτής.

ζήτημα της ζημίας και των αιτιών της: βλέπε την 13η αιτιολογική σκέψη.

2) Ότι το προοίμιο του κανονισμού 1778/77 δεν ανέφερε όπως έπρεπε το λόγο για τον οποίο θεωρήθηκε ότι η ζημία της ευρωπαϊκής βιομηχανίας κατασκευής τριβών οφειλόταν στο φερόμενο ως ντάμπινγκ και όχι σε άλλους παράγοντες.

7. *Ισχυρισμοί αναφορικά με τους τριβείς τους οποίους κατασκευάζει η NSK Ηνωμένου Βασιλείου*

3) Ότι η Επιτροπή δεν ήταν δυνατό να εκτιμήσει ορθά το ζήτημα της ζημίας διότι, εάν είχε προβεί σε μια τέτοια εκτίμηση, θα συνεπέρανε μόνο ότι δεν υπήρξε ζημία ή, εν πάση περιπτώσει, ότι το φερόμενο ως ντάμπινγκ δεν προκάλεσε καμία «προφανή» ζημία.

Οι προσφεύγουσες στην υπόθεση 119/77 (ο όμιλος NSK) υποστήριξαν ότι ο κανονισμός 1778/77 είναι μη νόμιμος καθώς συνιστά κύρωση με την οποία επιδιώκεται να υποχρεωθούν να συμμορφωθούν προς τον όρο υπ' αριθμό 5 της αναλήψεως υποχρέωσης της NSK και για το σκοπό αυτό να αυξηθούν οι τιμές των τριβών τους οποίους κατασκευάζει η NSK Ηνωμένου Βασιλείου στο Peterlee.

4) Ότι τίποτα δεν αποδεικνύει ότι η Επιτροπή και το Συμβούλιο είχαν εξετάσει το ζήτημα του ποσού του δασμού που ήταν απαραίτητο για να εξαφανίσει την επικαλούμενη ζημία, και το οποίο δεν ισούτο κατ' ανάγκη προς το περιθώριο του ντάμπινγκ.

Κατά τη γνώμη μου, ο ισχυρισμός αυτός είναι βάσιμος. Όπως έγινε δεκτό από την Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ούτε το άρθρο 113 της Συνθήκης, ούτε ο κανονισμός 459/68 επιτρέπουν την επιβολή δασμού αντιντάμπινγκ σε τριβείς που κατασκευάζονται εντός της Κοινότητας και, πράγματι, είναι αξιοσημείωτο ότι, βάσει του κανονισμού 1778/77, η κύρωση για οποιαδήποτε παράβαση της υποχρέωσης της NSK δεν περιλαμβάνει την επιβολή δασμού στους κατασκευαζόμενους στο Peterlee τριβείς. Με δεδομένο αυτό το στοιχείο, το Συμβούλιο υπερέβη, κατά τη γνώμη μου, τις εξουσίες που του παρείχε ο κανονισμός 459/68 για να εξασφαλιστεί η αύξηση των τιμών αυτών των τριβών.

Κανένα από αυτά τα επιχειρήματα δεν με εντυπωσιάζει. Οι διαπιστώσεις της ζημίας και των αιτιών της βασίζονταν αναγκαστικά, κατά ένα μεγάλο μέρος, στις εμπιστευτικές πληροφορίες που παρέσχε στην Επιτροπή η ευρωπαϊκή βιομηχανία, τις οποίες η Επιτροπή εμποδιζόταν να αποκαλύψει. Επιπλέον, οι διαπιστώσεις αυτές μπορούσαν, από την ίδια τη φύση τους, να βασίζονται μόνο σε εκτιμήσεις περίπλοκων οικονομικών στοιχείων, τα οποία δεν επιδέχονται εύκολα δικαστικό έλεγχο. Η επιχειρηματολογία των προσφευγουσών κάθε άλλο παρά πέτυχε να αποδείξει ότι η Επιτροπή, προβαίνοντας σ' αυτές τις εκτιμήσεις, περιέπεσε σε προφανή πλάνη ή ότι καθοδηγήθηκε από ανάρμοστα κίνητρα. Ούτε πιστεύω ότι οι επικρίσεις κατά του προοιμίου του κανονισμού είναι δικαιολογημένες, σ' αυτή την υπόθεση. Το προοίμιο αναφέρεται εν εκτάσει και, κατά τη γνώμη μου, με τον τρόπο που αρμόζει, στο

Ο όμιλος NSK υποστήριξε επί πλέον ότι το προοίμιο του κανονισμού 1778/77 ήταν πλημμελές, καθώς δεν εξηγήγούσε γιατί αυτές οι εξουσίες ασκήθηκαν με αυτό τον τρόπο. Δεν πιστεύω ότι αυτό προσθέτει πράγματι κάποιο νέο στοιχείο στην ουσία του ισχυρισμού.

8. *Ισχυρισμοί σχετικοί μόνο με το κύρος του κανονισμού 261/77 και, επομένως, του άρθρου 3 του κανονισμού 1778/77*

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι, εάν ο κανονισμός 1261/77 είναι ανίσχυρος, θα μπορούσε βάσιμα να υποστηριχθεί ότι το άρθρο 3 του κανονισμού 1778/77 είναι επίσης ανίσχυρο, διότι το Συμβούλιο δεν μπορούσε να διατάξει την οριστική είσπραξη προσωρινού δασμού, ο οποίος δεν είχε επιβληθεί νομίμως. Για το λόγο αυτό, ορισμένες από τις προσφεύγουσες προέτειναν ισχυρισμούς σχετικά με το κύρος του κανονισμού 261/77.

Το Συμβούλιο υποστήριξε ότι οι προσφεύγουσες δεν μπορούσαν να προτείνουν αυτούς τους ισχυρισμούς.

Αναμφίβολα οι προσφεύγουσες αμφισβητούν εκπρόθεσμα το κύρος του κανονισμού 261/77 απ' ευθείας βάσει του άρθρου 173. Το ζήτημα είναι εάν μπορούν να το αμφισβητήσουν βάσει του άρθρου 184 της Συνθήκης.

Επ' αυτού το Συμβούλιο υποστήριξε, πρώτον, ότι το άρθρο 184 παρείχε το δικαίωμα να γίνει επίκληση «της ακυρότητας ενός υπερκείμενου κανονισμού σε διαδικασίες που στρέφονται κατά αποφάσεως». Αυτό είναι εντελώς λάθος, εάν μπορώ να εκφραστώ έτσι. Δεν υπάρχει τίποτα στο άρθρο 184 που να συνηγορεί υπέρ αυτής της απόψεως. Μπορεί να γίνει επίκληση αυτού του άρθρου όταν ερίζεται το κύρος κανονισμού σε διαδικασίες που αφορούν το κύρος μεταγενέστερου κανονισμού. Εν πάση περιπτώσει όμως ο ισχυρισμός είναι απορριπτέος, διότι αυτές οι προσφυγές είναι παραδεκτές μόνο καθόσον ο κανονισμός 1778/77 συνιστά, έναντι των προσφευγουσών, απόφαση.

Δεύτερον, το Συμβούλιο υποστήριξε ότι μπορούσε να γίνει επίκληση του άρθρου 184 μόνο «κατά κανονισμού επί του οποίου στηρίζεται η αμφισβητούμενη απόφαση». Η σχετική υπέρ αυτής της απόψεως νομολογία είναι η υπόθεση 32/65, Ιταλία κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (1966) ECR 389, στη σελ. 409. Η απόφαση αυτή νομίζω ότι δεν αρκεί για να στηρίξει μια τόσο στενή πρόταση. Σημαίνει απλώς ότι, όταν γίνεται επίκληση του άρθρου 184, θα πρέπει να υφίσταται μία τέτοια σχέση μεταξύ του προγενέστερου και του μεταγενέστερου κανονισμού ώστε το κύρος του τελευταίου να εξαρτάται από το κύρος του πρώτου. Αυτή η προϋπόθεση συντρέχει αναμφίβολα στην προκειμένη περίπτωση.

Τρίτον, το Συμβούλιο υποστήριξε ότι η επιχειρηματολογία των προσφευγουσών περιείχε αντιφάσεις καθόσον ισχυρίστηκαν ότι ο κανονισμός 1778/77 ήταν στην ουσία απόφαση, όχι όμως και ο κανονισμός 261/77. Κατά το Συμβούλιο οι προσφεύγουσες βρίσκονταν μπροστά σε δίλημμα. Είτε ο κανονισμός 1778/77 είναι στην ουσία απόφαση, οπότε οι προσφυγές τους είναι παραδεκτές, αλλά τότε θα πρέπει και ο κανονισμός 261/77 να είναι απόφαση — και το άρθρο 184 δεν επιτρέπει την αμφισβήτηση του κύρους των αποφάσεων — είτε θα πρέπει να δεχθούν ότι και οι δύο κανονισμοί 261/77 και 1778/77 είναι όντως κανονισμοί, οπότε οι προσφυγές τους είναι απαράδεκτες. Εάν η ανάλυση που έκανα προηγούμενως περί των λόγων για τους οποίους, κατά τη γνώμη μου, οι προσφυγές αυτές είναι παραδεκτές είναι ορθή, δεν μπορεί να υπάρξει ένα τέτοιο δίλημμα, διότι, σύμφωνα με αυτή την ανάλυση, είναι δυνατό να υποστηριχθεί ότι ο κανονισμός 261/77 δεν είναι τίποτα άλλο εκτός από κανονισμός. Τούτο εξαρτάται από την απάντηση στο ευρύτερο ζήτημα περί του οποίου είπα κατά την πορεία αυτής της αναλύσεως ότι δεν πιστεύω ότι παρίσταται ανάγκη να αποφανθεί το Δικαστήριο στην υπό κρίση υπόθεση. Θεωρώ ότι ασφαλώς δεν είναι αναγκαίο να αποφανθεί επ' αυτού το Δικαστή-

ριο, διότι κατά τη γνώμη μου οι ισχυρισμοί, τους οποίους προέβλεπαν οι προσφεύγουσες όσον αφορά το κύρος του κανονισμού 261/77, δεν επηρεάζουν καθόλου την έκβαση αυτών των προσφυγών.

Ο πρώτος από αυτούς τους ισχυρισμούς ήταν ότι το Συμβούλιο δεν είχε την εξουσία δυνάμει της Συνθήκης να μεταβιβάσει στην Επιτροπή την εξουσία εκδόσεως ενός τέτοιου κανονισμού. Η βάση της Συνθήκης κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των κοινοτικών οργάνων είναι τέτοια, υποστήριξαν οι προσφεύγουσες, ώστε μόνο το Συμβούλιο μπορεί να λάβει «ανεξάρτητη απόφαση», η οποία έχει «οριστικά αποτελέσματα», όπως η απόφαση περί επιβολής προσωρινού δασμού. Αυτός ο ισχυρισμός, κατά τη γνώμη μου, έρχεται σε κατάφαση αντίθεση με τη ρητή διάταξη του άρθρου 155 της Συνθήκης, βάσει της οποίας ένα από τα καθήκοντα της Επιτροπής περιλαμβάνει και το να «ασκεί τις αρμοδιότητες που της αναθέτει το Συμβούλιο για την εκτέλεση των κανόνων που θεσπίζει».

Οι υπόλοιποι ισχυρισμοί των προσφευγουσών, όσον αφορά το κύρος του κανονισμού 261/77, συνίσταται σε τρεις επικρίσεις του προοιμίου του. Αυτές οι επικρίσεις είναι ότι το προοίμιο είναι ανεπαρκές καθόσον παρέλειψε να αναφέρει:

- 1) το περιθώριο του προσωρινά καθορισθέντος ντάμπινγκ,
- 2) το γιατί θεωρήθηκε ότι υπήρξε υλική ζημία στην ευρωπαϊκή βιομηχανία και
- 3) το γιατί ήταν αναγκαία η «επείγουσα» ενέργεια της Κοινότητας.

του προοιμίου του κανονισμού 1778/77. Η τρίτη νομίζω ότι είναι αβάσιμη. Το σύνολο του προοιμίου του κανονισμού 261/77 είχε ως αντικείμενο να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή θεώρησε ότι ήταν απαραίτητη η λήψη προσωρινών μέτρων.

9. Άλλοι ισχυρισμοί σχετικοί μόνο με το κύρος του άρθρου 3

α) «Διάκριση» μεταξύ των τεσσάρων μεγάλων

Το Δικαστήριο ενθυμείται ότι ο κανονισμός 261/77, ενώ επέβαλε τον προσωρινό δασμό με γενικό συντελεστή 20%, καθόρισε, εξαιρετικά, το ύψος του συντελεστή σε 10% για τα προϊόντα της KOYO και της NACHI, λόγω του ότι, από τις προκαταρκτικές έρευνες της Επιτροπής είχε προκύψει ότι, στην περίπτωση τους, το περιθώριο ντάμπινγκ ήταν χαμηλότερο. Έτσι, η διάταξη του άρθρου 3 του κανονισμού 1778/77 που καθόριζε ότι τα ποσά για τα οποία είχε παρασχεθεί ασφάλεια μέσω του προσωρινού δασμού «θα εισπράττονταν οριστικά στο μέτρο που δεν υπερβαίνουν το συντελεστή του καθοριζόμενου στον παρόντα κανονισμό δασμού» είχε ως αποτέλεσμα την είσπραξή τους, με συντελεστή 15%, επί των προϊόντων της NTN και της NSK, επί των προϊόντων όμως της KOYO και της NACHI με συντελεστή μόνο 10%. Η NTN και η NSK υποστήριξαν ότι αυτό συνιστούσε διάκριση σε βάρος τους, απαγορευόμενη τόσο από το άρθρο 8, περίπτωση β του κώδικα αντιντάμπινγκ όσο και από μία γενική αρχή του Κοινοτικού Δικαίου, καθώς ήταν σαφές ότι οι οριστικές διαπιστώσεις της Επιτροπής απέβλεπαν σε ίση μεταχείριση μεταξύ των τεσσάρων μεγάλων. Επί πλέον του ισχυρισμού αυτού, η NSK υποστήριξε ότι το προοίμιο του κανονισμού 1778/77 ήταν πλημμελές, καθόσον δεν ανέφερε τους λόγους αυτής της διακρίσεως.

Οι δύο πρώτες από αυτές τις επικρίσεις είναι αντίστοιχες προς τις επικρίσεις κατά

Σε απάντηση αυτών των ισχυρισμών το Συμβούλιο ανέπτυξε την άποψή του, η

οποία κατά τη γνώμη μου συνοψίζεται ουσιαστικά στα εξής τρία επιχειρήματα:

- 1) ότι η πράξη που εισήγαγε, ενδεχομένως, διακρίσεις, ήταν ο κανονισμός 261/77, τον οποίον δεν αμφισβήτησαν οι προσφεύγουσες, όσον αφορά αυτό το σημείο·
- 2) ότι θα μπορούσε να γίνει εφαρμογή του άρθρου 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 459/68 εφόσον η είσπραξη του υψηλότερου δασμού ήταν αδικαιολόγητη, και
- 3) ότι η επιεικέστερη μεταχείριση της ΚΟΥΟ και της NACHI οφειλόταν όχι σε διάκριση υπέρ αυτών, αλλά στην καλή τους τύχη, καθόσον το Συμβούλιο εμποδιζόταν να διατάξει την είσπραξη δασμού επί των προϊόντων τους με συντελεστή υψηλότερο από 10%.

Νομίζω ότι οι δύο πρώτοι ισχυρισμοί είναι αβάσιμοι. Πιστεύω, εντούτοις, ότι, σε τελική ανάλυση, το Συμβούλιο έχει δίκιο όσον αφορά τον τρίτο. Διάκριση σημαίνει, εν πάση περιπτώσει όπως εννοείται στο κοινοτικό δίκαιο και στο μέτρο που αφορά την παρούσα υπόθεση, διαφορετική μεταχείριση ατόμων τα οποία βρίσκονται σε παρόμοιες καταστάσεις. Στην υπό κρίση υπόθεση, χάρη σε αυτό το οποίο το Συμβούλιο απεκάλεσε «καλή τύχη» της ΚΟΥΟ και της NACHI, η κατάστασή τους διέφερε από εκείνη της NTN και της NSK. Είναι σαφές ότι το Συμβούλιο θα είχε διατάξει επίσης την είσπραξη δασμού 15% επί των προϊόντων της ΚΟΥΟ και της NACHI εάν είχε τη δυνατότητα να το πράξει.

Ακόμα δεν πιστεύω πως είναι υποστηρίξιμος ο σχετικός ισχυρισμός της NSK ως προς το προίμιο του κανονισμού 1778/77. Από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 3 προκύπτει ο λόγος για τη διαφορετική μεταχείρι-

ση των προϊόντων της NTN και της NSK, αφενός, και της ΚΟΥΟ και της NACHI, αφετέρου.

β) «Διάκριση» μεταξύ των τεσσάρων μεγάλων και των λιγότερο σημαντικών ιαπώνων εξαγωγέων

Η NSK προέβαλε επίσης, στο ίδιο γενικό πλαίσιο, τον ισχυρισμό ότι το άρθρο 3 εισήγε διακρίσεις μεταξύ των προϊόντων των τεσσάρων μεγάλων και εκείνων των λιγότερο σημαντικών ιαπώνων εξαγωγέων, καθώς και ότι το προίμιο του κανονισμού δεν ανέφερε το λόγο για τον οποίο αυτοί αντιμετώπιστηκαν με διαφορετικό τρόπο. Έχω ήδη εξηγήσει το λόγο για τη διαφορετική μεταχείριση των προϊόντων των λιγότερο σημαντικών εξαγωγέων, όπως ανέφερε ενώπιον του Δικαστηρίου το Συμβούλιο. Αλλά η NSK έχει δίκιο υποστηρίζοντας ότι αυτός ο λόγος δεν αναφέρεται πουθενά στο προίμιο του κανονισμού. Εντούτοις, αμφιβάλλω για το αν αυτή καθαυτή η παράλειψη αρκεί για να θεωρηθεί πλημμελές το άρθρο 3.

γ) Η νομιμότητα της εισπράξεως του προσωρινού δασμού μετά την αποδοχή των αναλήψεων υποχρεώσεων «αναδρομικώς»

Έχω ήδη εκφράσει την άποψη ότι, εάν οι αναλήψεις υποχρεώσεων αναφέρονταν μόνο σε μελλοντικές τιμές, το Συμβούλιο θα είχε τη δυνατότητα, συμφωνώντας με την αποδοχή τους από την Επιτροπή, να ασκήσει τη διακριτική του ευχέρεια σχετικά με την τύχη του προσωρινού δασμού. Εντούτοις, σχεδόν όλες οι προσφεύγουσες υποστήριξαν ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή (από κοινού) δεν μπορούσαν να δεχθούν νομίμως την ανάληψη υποχρεώσεων, οι οποίες ήταν κατά ένα μέρος αναδρομικές και συγχρόνως να διατάζουν την είσπραξη του προσωρινού δασμού. Παράλληλα με αυτό προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι το

προοίμιο του κανονισμού 1778/77 δεν ανέφερε γιατί αποφασίστηκε αυτή η μέθοδος.

Ο τελευταίος ισχυρισμός είναι αναντίρρητα ορθός. Το προοίμιο του κανονισμού 1778/77 δεν αναφέρει το λόγο για την είσπραξη του προσωρινού δασμού. Είναι αξιοσημείωτο ότι η αιτιολογική έκθεση (exposé des motifs) της προτάσεως της Επιτροπής προς το Συμβούλιο δεν αναφέρει επίσης κανένα λόγο.

Εξετάζοντας τον ουσιώδη ισχυρισμό, πιστεύω ότι θα πρέπει να έχουμε κατά νου ακριβώς το ότι το «αναδρομικό» στοιχείο αφορούσε τις αναλήψεις υποχρεώσεων. Ήταν, όπως ερμηνεύω, υπό το φως των κειμένων των ίδιων των αναλήψεων υποχρεώσεων, τις απαντήσεις που έδωσαν η Επιτροπή και οι τέσσερις μεγάλοι στις γραπτές ερωτήσεις του Δικαστηρίου επ' αυτού, το γεγονός ότι οι αυξήσεις τιμών μέχρις 10% που πραγματοποίησαν οι τέσσερις μεγάλοι μεταξύ της 5ης Φεβρουαρίου 1977 και 30ής Ιουνίου 1977 θα έπρεπε να προσμετρηθούν στις αυξήσεις συνολικού ύψους 20%, τις οποίες είχαν αναλάβει την υποχρέωση να πραγματοποιήσουν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1977. Οι αναλήψεις υποχρεώσεων δεν ήταν αναδρομικές υπό την έννοια ότι οι τιμές που ίσχυαν επί ήδη γενομένων πωλήσεων έπρεπε να αυξηθούν με κάποιο τρόπο.

Από όσα ελέγχθησαν ενώπιον του Δικαστηρίου και ειδικότερα από το Συμβούλιο, νομίζω ότι η επιβολή προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ έχει γενικά δύο κύριους στόχους. Ο πρώτος είναι να αποτραπούν οι μαζικές εισαγωγές προϊόντων για τα οποία γίνεται ντάμπινγκ, κατά τη διάρκεια μιας έρευνας αντιντάμπινγκ, ως ένα πρώτο βήμα προ της επιβολής οριστικού δασμού. Ο δεύτερος είναι να προκληθούν αμέσως αυξήσεις στις τιμές των προϊόντων αυτών. Οι δύο στόχοι είναι πλήρως αλληλένδετοι.

Όταν οι υπεύθυνες αρχές (στην περίπτωση μας το Συμβούλιο και η Επιτροπή) αποφασίσουν για την τύχη ενός προσωρινού δασμού, ύστερα από τις οριστικές διαπιστώσεις τους αναφορικά με το ντάμπινγκ και τη ζημία, μπορούν, πιστεύω, θεωρητικά να αντιμετωπίσουν μία από τις εξής τρεις περιπτώσεις:

Πρώτον, μπορεί να διαπιστώσουν ότι σε καμία εισαγωγή, ύστερα από την επιβολή του προσωρινού δασμού, δεν έγινε αντιντάμπινγκ. Αυτό μπορεί να συμβεί για πολλούς λόγους, είτε διότι το περιθώριο του οριστικά διαπιστωθέντος ντάμπινγκ είναι αμελητέο ή δεν υφίσταται, είτε διότι η επιβολή του προσωρινού δασμού εμπόδισε κάθε εισαγωγή των οικείων προϊόντων, είτε διότι, λόγω της επιβολής αυτού του δασμού ή για άλλους λόγους, πραγματοποιήθηκαν αυξήσεις που εξαφάνισαν το επίπεδο ντάμπινγκ. Σε μια οποιαδήποτε από αυτές τις περιπτώσεις πρέπει να θεωρηθεί, κατά τη γνώμη μου, ότι είναι καθήκον των υπευθύνων αρχών να αποφασίσουν ότι κανένα μέρος του προσωρινού δασμού δεν πρέπει να εισπραχθεί.

Σε μια άλλη, διαμετρικά αντίθετη περίπτωση, οι αρχές αυτές μπορούν να διαπιστώσουν ότι το ντάμπινγκ συνεχίστηκε και μετά την επιβολή του προσωρινού δασμού και ότι, παρά την επιβολή του, τα περιθώρια του ήταν ίσα ή μεγαλύτερα από το οριστικά διαπιστωθέν περιθώριο ντάμπινγκ. Αυτό μπορεί να συμβεί επίσης για πολλούς λόγους, όπως για παράδειγμα διότι το οριστικά διαπιστωθέν περιθώριο είναι μεγαλύτερο από εκείνο το οποίο είχε προκύψει από τις προσωρινές διαπιστώσεις, έτσι ώστε οι αυξήσεις τιμών που προκλήθηκαν από τον προσωρινό δασμό αποδεικνύονται ως ανεπαρκείς, είτε διότι οι ενδιαφερόμενοι εξαγωγείς προτίμησαν να αγνοήσουν την επιβολή του προσωρινού δασμού, βασιζόμενοι ίσως αδικαιολόγητα στις πολιτικές πιέσεις της κυβερνήσεως της χώρας τους.

Σε οποιαδήποτε από αυτές τις περιπτώσεις, οι υπεύθυνες αρχές πρέπει να μπορούν σαφώς, κατά τη γνώμη μου, να διατάξουν την είσπραξη του προσωρινού δασμού στο σύνολό του.

Η τρίτη δυνατή περίπτωση είναι μία ενδιαμέση κατάσταση, όπου οι υπεύθυνες αρχές διαπιστώνουν, ίσως, ότι, μετά την επιβολή του προσωρινού δασμού, υπήρξαν ορισμένες εισαγωγές σε τιμές αρκετά αυξημένες ώστε να εξαφανιστεί το περιθώριο ντάμπινγκ, ορισμένες σε τιμές αυξημένες αρκετά ώστε να εξαφανιστεί κατά ένα μέρος και ορισμένες σε τιμές που δεν το εξαφάνιζαν καθόλου. Σ' αυτή την περίπτωση, η διακριτική ευχέρεια αναφορικά με την απόφαση επί της τύχης του προσωρινού δασμού δεν είναι εύκολο να ασκηθεί.

Οι εγγενείς στην άσκηση της δυσχέρειες αυξάνονται από την αδυναμία, στην πρακτική, των υπευθύνων αρχών να έχουν πλήρεις, ακριβείς και τελείως ενημερωμένες πληροφορίες, όσον αφορά τις τιμές στις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι πρόσφατες εισαγωγές ή, εφόσον οι τιμές εισαγωγής πρέπει να ανακατασκευαστούν, στις οποίες θεωρούνται ότι πραγματοποιήθηκαν.

Έτσι, ασκώντας αυτή τη διακριτική ευχέρεια, οι αρχές δεν μπορούν να αποδώσουν δικαιοσύνη παρά μόνο κατά προσέγγιση.

Εντούτοις, υφίσταται διαφορά μεταξύ κατά προσέγγιση απονομής της δικαιοσύνης και αυθαιρεσίας. Στην υπό κρίση υπόθεση νομίζω ότι στους τέσσερις μεγάλους δεν αποδόθηκε ούτε κατά προσέγγιση δικαιοσύνη. Αναλύοντας, με τον καλύτερο δυνατό για μένα τρόπο, τους λόγους για τους οποίους, το Συμβούλιο και η Επιτροπή, όπως ανέφεραν ενώπιον του Δικα-

στηρίου, αποφάσισαν να διατάξουν την είσπραξη του προσωρινού δασμού, συμπεραίνω ότι ήταν τρεις τον αριθμό.

Ο πρώτος ήταν ότι οι προ της 30ής Ιουνίου 1977 αυξήσεις τιμών «δεν εξαφάνισαν το διαπιστωθέν περιθώριο ντάμπινγκ» και αφορούσαν μόνο ένα μέρος της περιόδου εφαρμογής του προσωρινού δασμού. Υποθέτοντας ότι το περιθώριο ντάμπινγκ περί του οποίου επρόκειτο ήταν κατά μέσο όρο 15%, είναι προφανές ότι αυξήσεις τιμών μέχρι 10% δεν μπορούσαν να το εξαφανίσουν τελείως και ότι αυξήσεις που έγιναν προς το τέλος της περιόδου δεν μπορούσαν να το επηρεάσουν πολύ. Όμως, αυτό δεν μπορούσε να δικαιολογήσει την είσπραξη του προσωρινού δασμού με ενιαίους συντελεστές 10% και 15% για το σύνολο της περιόδου. Η αντίρρηση αυτή είναι ανάλογη προς εκείνη την οποία θεώρησα ως ορθή αναφορικά με την επιβολή προσωρινού δασμού. Η χρησιμοποίηθαισα μέθοδος ήταν υπερβολικά θολή για να μπορεί να είναι σύμφωνη προς το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 459/68.

Ο δεύτερος λόγος ήταν ότι οι υποχρεώσεις ανελήφθησαν μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας και ότι, δεδομένου αυτού του στοιχείου, εάν ο προσωρινός δασμός δεν εισπράττετο, «αυτό θα μπορούσε δικαιολογημένα να θεωρηθεί ως ανταμοιβή στις ιαπωνικές εταιρίες για την καθυστέρηση που προκλήθηκε». Κατά τη γνώμη μου, η εντολή εισπράξεως του προσωρινού δασμού για το λόγο αυτό συνιστά παράβαση του άρθρου 14, παράγραφος 2, περίπτωση c του κανονισμού 459/68.

Ο τρίτος λόγος ήταν ότι η επιβολή του προσωρινού δασμού είχε προκαλέσει, τουλάχιστον κατά ένα μεγάλο μέρος, τις αυξήσεις τιμών και παρέσχε στους εισαγωγείς τη δικαιολογία γι' αυτές τις αυξήσεις ένα-

ντι των πελατών τους. Όμως, αυτό δεν σημαίνει τίποτα περισσότερο από το ότι η επιβολή του προσωρινού δασμού είχε επίτυχοι, σ' αυτό το βαθμό, ένα από τους κύριους σκοπούς της. Δεν σημαίνει ότι επιβαλλόταν η είσπραξη όλου του ποσού του δασμού παρά τις αυξήσεις των τιμών.

Δ) Ζημία ίση προς την απώλεια κερδών που προέκυψε από την υποχρέωση των προσφευγουσών να αυξήσουν τις τιμές τους για τους κατασκευαζόμενους από τη NSK—Ηνωμένου Βασιλείου τριβείς στο Peterlee.

Καταλήγω στο συμπέρασμα ότι οι προσφεύγουσες πρέπει να δικαιωθούν επ' αυτών των επίμαχων σημείων της υποθέσεως.

IX — Η αγωγή αποζημίωσης στην υπόθεση 119/77

Η NSK Ηνωμένου Βασιλείου, η NSK Γερμανίας και η NSK Γαλλίας (τις οποίες και μόνο εννοώ σ' αυτό το τμήμα των προτάσεών μου αναφερόμενος στις «προσφεύγουσες») άσκησαν αγωγή αποζημίωσης δυνάμει του άρθρου 178 και του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 215 της Συνθήκης. Τα σχετικά αιτήματα διαιρούνται ουσιαστικά σε τέσσερα κεφάλαια:

Α) Ζημία ίση προς τα ποσά του προσωρινού δασμού τα οποία κατέβαλαν οι προσφεύγουσες στις Βρετανικές, Γερμανικές και Γαλλικές τελωνειακές αρχές, προφανώς για εισαγωγές που πραγματοποιήθηκαν προτού καταστεί δυνατό να παρασχεθούν τραπεζικές εγγυήσεις ως ασφάλεια για τον προσωρινό δασμό. Τα καταβληθέντα σε κάθε χώρα χρηματικά ποσά αναφέρονται λεπτομερώς.

Β) Ζημία ίση προς τους τόκους επί των «χρημάτων, της χρήσεως των οποίων» οι προσφεύγουσες «στερήθηκαν» λόγω αυτών των καταβολών.

Γ) Ζημία ίση προς τα έξοδα των τραπεζικών εγγυήσεων.

Τα αιτήματα του κεφαλαίου Α είναι σαφώς απαράδεκτα. Είναι πλήρως αποδεκτό ότι μια αγωγή αποζημίωσης δεν κατευθύνεται κατά ενός κοινοτικού οργάνου όταν το αίτημα έχει στην πραγματικότητα ως αντικείμενο την επιστροφή συγκεκριμένων χρηματικών ποσών που καταβλήθηκαν σε εθνικές αρχές, ακόμα και αν η αγωγή στηρίζεται σε μια φερόμενη ως πλημμελή πράξη ή παράλειψη του οργάνου αυτού και ακόμα και αν η άσκηση της αγωγής κατά των οικείων εθνικών αρχών μπορεί να συνεπάγεται μια «μακρά πορεία» μέσω διαδικασιών ενώπιον των αρμόδιων εθνικών δικαστηρίων και υποβολή αιτήσεως στο δικαστήριο για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης: βλέπε υπόθεση 96/71 Haegeman κατά Επιτροπής (1972) 2 ECR 1005, υπόθεση 46/75 IBC κατά Επιτροπής (1976) 1 ECR 65 και υπόθεση 26/74 Roquette κατά Γαλλίας, ό.π. σ. 677. Οι προσφεύγουσες υποστήριξαν σθεναρά ότι αυτές οι υποθέσεις είναι διαφορετικές, αλλά κατά τη γνώμη μου δεν είναι. Υποστήριξαν επίσης ότι αυτή η νομολογία είναι ξεπερασμένη. Η ισχύουσα τώρα νομολογία, όπως υποστήριξαν, είναι η απόφαση επί της υποθέσεως 126/76, Dietz κατά Επιτροπής (1977) ECR 2431, από την οποία προκύπτει ότι το ακριβές κριτήριο για το ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο σε μια υπόθεση, όπως η προκειμένη, δεν είναι η φύση της απώλειας την οποία ο ενάγων επιζητεί να καλύψει, αλλά η φύση της βαλλόμενης πράξεως ή παραλείψεως και η ταυτότητα του προσώπου το οποίο είναι υπεύθυνο γι' αυτή την πράξη ή παράλειψη. Κατά τη γνώμη μου η υπόθεση Dietz δεν παρέχει έρεισμα σε έναν τέτοιο ισχυρισμό. Ήταν, όπως υπογράμμισα στις προτάσεις μου σ' αυτή την ίδια υπόθεση (1977) ECR, στη σ. 2448), διαφορετική από τις υποθέσεις Haegeman, IBC και Roquette.

Τα αιτήματα του κεφαλαίου Β, για τόκους, είναι επίσης σαφώς απαράδεκτα. Είναι παρεπόμενα των αιτημάτων του κεφαλαίου Α και μπορούν να προταθούν μόνο ενώπιον των αρμοδίων εθνικών δικαστηρίων: βλέπε την υπόθεση Roquette (που προαναφέρθηκε).

Η Επιτροπή υποστήριξε ότι το ίδιο ίσχυε και για τα αιτήματα του κεφαλαίου Γ, αλλά, κατά τη γνώμη μου, αυτό δεν είναι ορθό. Πρόκειται για ανεξάρτητα αιτήματα. Βασίζονται στο γεγονός ότι οι πλημμελείς πράξεις των κοινοτικών οργάνων υπέβαλαν τις προσφεύγουσες στα έξοδα εκδόσεως τραπεζικών εγγυήσεων. Δεν βλέπω κατά τίνος αντιδίκου ή επί ποιας βάσεως θα μπορούσε να προβληθεί ένα τέτοιο αίτημα αποζημιώσεως ενώπιον εθνικού δικαστηρίου. Αυτό το οποίο εμποδίζει τις προσφεύγουσες, κατά τη γνώμη μου, όσον αφορά αυτά τα αιτήματα, δεν είναι το ότι τα προέβαλαν ενώπιον λάθος δικαστηρίου, αλλά ότι, καθώς φαίνεται, δεν βασίζονται και σε κάποια γενική αρχή από τις αναφερόμενες στο άρθρο 215 της Συνθήκης. Εν πάση περιπτώσει, οι προσφεύγουσες δεν επικαλέστηκαν καμία τέτοια αρχή. Στις υποθέσεις 83 και 94/76, 4, 15 και 40/77, HNL και λοιποί κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (1978) ECR 1209, δίδεται το παράδειγμα περιπτώσεων όπου μια μη νόμιμη πράξη ενός κοινοτικού οργάνου μπορεί να ζημιώσει ιδιώτες χωρίς αυτοί να δικαιούνται αποζημιώσεις δυνάμει του άρθρου 215.

Οι προσφεύγουσες αντιμετωπίζουν το ίδιο εμπόδιο, όσον αφορά τα αιτήματά τους του κεφαλαίου Δ για απώλεια κέρδους από τους τριβείς που κατασκευάζονται στο Peterlee. Ακόμη δεν πιστεύω ότι μπορεί να γίνει δεκτό ότι μια τέτοια απώλεια προκλήθηκε από κάποια πράξη ή παράλειψη του Συμβουλίου ή της Επιτροπής. Εάν υπήρξε απώλεια, θα επήρχετο ούτως ή άλλως ακριβώς η ίδια (εφόσον υποτεθεί ότι οι προσφεύγουσες θα συμμορφώνονταν προς την

υποχρέωση που ανέλαβαν) ακόμα και αν η Επιτροπή είχε απλώς δεχτεί την ανάληψη υποχρεώσεων και ακόμα και αν δεν είχε επιβληθεί οριστικός δασμός με αναστολή. Η πραγματική αιτία της απώλειας κερδών (εάν υπήρξε απώλεια) ήταν, επομένως, η ανάληψη των υποχρεώσεων, η οποία, όσο και αν οι προσφεύγουσες πείστηκαν από την Επιτροπή για να την αποδεχτούν, ήταν κατά νόμο δική τους «εκουσία» πράξη. Δεν βλέπω πώς θα μπορούσε να υπάρξει σ' αυτό το σημείο έδαφος για την εφαρμογή μιας θεωρίας επιεικειάς περί «εξαναγκασμού ή ανάρμοστου επηρεασμού».

X — Τα εκκρεμή αιτήματα στην υπόθεση 119/77

Στις 30 Νοεμβρίου 1978, μετά την περάτωση της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, οι προσφεύγουσες στην υπόθεση 119/77 υπέβαλαν τρεις διαδικαστικής φύσεως αιτήσεις. Δόθηκε η δυνατότητα στην Επιτροπή να καταθέσει παρατηρήσεις προς απάντησή τους, πράγμα το οποίο έπραξε στις 20 Δεκεμβρίου 1978. Μέχρι τώρα δεν υπήρξε απόφαση, όσον αφορά την τύχη αυτών των αιτήσεων. Είναι μάλλον απίθανο να έχει τώρα μια τέτοια απόφαση μεγάλη πρακτική σημασία, εκτός ίσως σχετικά με τα δικαστικά έξοδα. Όμως, το Δικαστήριο ενθυμείται ότι υπάρχουν εκκρεμή ζητήματα που πρέπει να διευθετηθούν.

Πρώτον, πρόκειται για μια αίτηση δυνάμει του άρθρου 91 του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου περί διαγραφής ορισμένων μερών του υπομνήματος ανταπάντησεως της Επιτροπής. Πρόκειται για μέρη με τα οποία δεν έχω ασχοληθεί στις παρούσες προτάσεις. Περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με περιθώρια ντάμπινγκ τα οποία, όπως λέγεται, υπολόγισε η Επιτροπή βάσει στοιχείων που παρέσχε η NSK δυνάμει της αναλήψεως υποχρεώσεών της. Η Επιτροπή ή το Συμβούλιο δεν μπορούσαν να γνωρίζουν αυτές τις πληροφορίες όταν

εξεδόθη ο κανονισμός 1778/77, έτσι ώστε (παρά την έντονη παρατήρηση της Επιτροπής περί του αντιθέτου) δεν μπορεί να έχει οποιαδήποτε επίδραση στην υπό κρίση υπόθεση. Κατά την άποψή μου, θα αρκούσε ένα σχόλιο επ' αυτού εκ μέρους των προσφευγουσών κατά την επ' ακροατηρίου διαδικασία. Δεν υπήρχε ανάγκη να χρησιμοποιηθεί το βαρύγδουπο μέσο της αιτήσεως διαγραφής. Εξάλλου, διαφωνώ με την παρατήρηση της Επιτροπής ότι, βάσει του κανονισμού διαδικασίας, οι προσφεύγουσες δεν δικαιούνται να υποβάλουν την αίτηση. Το άρθρο 91 επιτρέπει την υποβολή αιτήσεως ζητώντας από το Δικαστήριο να κρίνει «επί ενστάσεως ή παρεμπόδιτος ζητήματος». Έτσι, πιστεύω ότι πρέπει να επιτραπεί τυπικά η αίτηση, αλλά ότι οι προσφεύγουσες πρέπει να καταδικαστούν στα έξοδα που προκλήθηκαν απ' αυτήν, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3, του άρθρου 69, του κανονισμού διαδικασίας.

Δεύτερον, πρόκειται για μια αίτηση, επίσης βάσει του άρθρου 91, με την οποία ζητείται από το Δικαστήριο να διατάξει την Επιτροπή (δυνάμει του άρθρου 45, παράγραφος 2, περίπτωση β, του κανονισμού διαδικασίας) να επιδείξει ορισμένα έγγραφα και να παράσχει ορισμένες πληροφορίες «στο Δικαστήριο και στις προσφεύγουσες (όχι όμως στους παρεμβαίνοντες)». Αυτή η αίτηση δεν είναι σύμφωνη προς το άρθρο 91, καθόσον δεν «περιέχει έκθεση των πραγματικών και νομικών ισχυρισμών επί των οποίων βασίζεται», αλλά απλώς τους αφήνει να εννοηθούν. Από τη φύση των εγγρά-

φων και των πληροφοριών των οποίων ζητείται η αποκάλυψη συνάγεται ότι οι προσφεύγουσες εξωθήθηκαν στην υποβολή της αιτήσεως από τις αποκαλύψεις που περιελάμβανε το υπόμνημα ανταπαντήσεως της Επιτροπής. Αυτές οι αποκαλύψεις, εντούτοις, δεν δικαιολογούν, κατά την άποψή μου, την υποβολή μιας εσφαλμένα υποβληθείσας αιτήσεως περί επιδείξεως εγγράφων και παροχής πληροφοριών σε ένα τόσο προχωρημένο στάδιο της διαδικασίας. Κατά τη γνώμη μου αυτή η αίτηση πρέπει να απορριφθεί και να συνοδευτεί με καταδίκη στα δικαστικά έξοδα.

Η τρίτη αίτηση υποβλήθηκε βάσει του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2, του άρθρου 42, του κανονισμού διαδικασίας. Σ' αυτήν αναφερόταν ότι οι αποκαλύψεις του υπομνήματος ανταπαντήσεως της Επιτροπής ισοδυναμούσαν με την προβολή νέων ισχυρισμών και ότι, στην πραγματικότητα, η αίτηση αυτή περιείχε τις απαντήσεις των προσφευγουσών επ' αυτών. Σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2, του άρθρου 42 το Δικαστήριο πρέπει τώρα να αποφανθεί επί του «παραδεκτού» αυτών των ισχυρισμών. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, στην πραγματικότητα, δεν πρόκειται καθόλου για «ισχυρισμούς» και ότι η αίτηση πρέπει να απορριφθεί. Έχω ήδη ασχοληθεί με τη σημασία των αποκαλύψεων της Επιτροπής. Και αν υποθεθεί ότι η απόφαση του Δικαστηρίου θα αναφέρεται και σ' αυτό το ζήτημα, δεν πιστεύω ότι χρειάζεται να εκδοθεί ιδιαίτερη απόφαση επί της αιτήσεως αυτής.

XI — Συμπέρασμα

Καταλήγοντας προτείνω στο Δικαστήριο:

— Στην υπόθεση 113/77 να αποφανθεί ότι το άρθρο 3 του κανονισμού 1778/77 είναι άκυρο.

- Στην υπόθεση 118/77 να απορρίψει την προσφυγή.
- Στην υπόθεση 119/77
 - α) να κηρύξει άκυρο τον κανονισμό 1778/77,
 - β) να απορρίψει την αγωγή αποζημιώσεως.
- Στην υπόθεση 120/77 να κηρύξει άκυρο τον κανονισμό 1778/77
- Στην υπόθεση 121/77 να κηρύξει άκυρο τον κανονισμό 1778/77.